

Bruxelles, 16. studenoga 2018.
(OR. en)

14025/18

**Međuinstitucijski predmet:
2016/0375(COD)**

**CODEC 1932
CLIMA 204
ENER 367
PE 156**

INFORMATIVNA NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju energetsom unijom, izmjeni Direktive 94/22/EZ, Direktive 98/70/EZ, Direktive 2009/31/EZ, Uredbe (EZ) br. 663/2009, Uredbe (EZ) br. 715/2009, Direktive 2009/73/EZ, Direktive Vijeća 2009/119/EZ, Direktive 2010/31/EU, Direktive 2012/27/EU, Direktive 2013/30/EU i Direktive Vijeća (EU) 2015/652 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 – ishod prvog čitanja u Europskom parlamentu (Strasbourg, od 12. do 15. studenoga 2018.)

I. UVOD

U skladu s odredbama članka 294. UFEU-a i zajedničkom izjavom o praktičnim načinima provedbe postupka suodlučivanja¹ uspostavljen je niz neformalnih kontakata između Vijeća, Europskog parlamenta i Komisije s ciljem postizanja dogovora o tom predmetu u prvom čitanju, čime bi se izbjegla potreba za drugim čitanjem i postupkom mirenja.

U tom su kontekstu izvjestitelji Michèle RIVASI (Zeleni/ESS, FR) i Jacop DALUNDE (Zeleni/ESS, SE) u ime Odbora za industriju, istraživanje i energetiku te Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane predstavili kompromisni amandman (amandman 324) na Prijedlog uredbe. O tom je amandmanu postignut dogovor tijekom navedenih neformalnih kontakata. Nisu podneseni drugi amandmani.

¹ SL C 145, 30.6.2007., str. 5.

II. GLASOVANJE

Na plenarnoj sjednici 13. studenoga 2018. glasovanjem je usvojen kompromisni amandman (amandman 324) na Prijedlog uredbe. Tako izmijenjen Prijedlog Komisije predstavlja stajalište Parlamenta u prvom čitanju koje se nalazi u zakonodavnoj rezoluciji Parlamenta iz Priloga ovom dokumentu².

Stajalište Parlamenta odražava prethodni dogovor među institucijama. Stoga bi Vijeće trebalo biti u mogućnosti odobriti stajalište Parlamenta.

Akt bi se tada donio u formulaciji koja odgovara stajalištu Parlamenta.

² Verzija stajališta Parlamenta u zakonodavnoj rezoluciji označena je kako bi se obilježile promjene nastale na temelju amandmana na Prijedlog Komisije. Dodaci tekstu Komisije istaknuti su *podebljanim slovima i kurzivom*. Znakom „■” označen je izbrisani tekst.

Upravljanje energetsom unijom *I**

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 13. studenoga 2018. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju energetsom unijom, izmjeni Direktive 94/22/EZ, Direktive 98/70/EZ, Direktive 2009/31/EZ, Uredbe (EZ) br. 663/2009, Uredbe (EZ) br. 715/2009, Direktive 2009/73/EZ, Direktive Vijeća 2009/119/EZ, Direktive 2010/31/EU, Direktive 2012/27/EU, Direktive 2013/30/EU i Direktive Vijeća (EU) 2015/652 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 (COM(2016)0759 – C8-0497/2016 – 2016/0375(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2016)0759),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. te članak 192. stavak 1. i članak 194. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C8-0497/2016),
- uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora od 26. travnja 2017.³,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija od 13. srpnja 2017.⁴,
- uzimajući u obzir privremeni sporazum koji je odobrio nadležni odbor u skladu s člankom 69.f stavkom 4. Poslovnika te činjenicu da se predstavnik Vijeća pismom od 29. lipnja 2018. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,
- uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane te Odbora za industriju, istraživanje i energetiku na temelju članka 55. Poslovnika,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i Odbora za industriju, istraživanje i energetiku i mišljenje Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj (A8-0402/2017),

³ SL C 246, 28.7.2017., str. 34.

⁴ SL C 342, 12.10.2017., str. 111.

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju⁵;
2. traži od Komisije da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj prijedlog;
3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

⁵ Ovo stajalište zamjenjuje amandmane usvojene 17. siječnja 2018. (Usvojeni tekstovi, P8_TA(2018)0011).

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 13. studenoga 2018. radi donošenja Uredbe (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju energetsom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni Direktive 94/22/EZ, Direktive 98/70/EZ, Direktive 2009/31/EZ, Uredbe (EZ) br. 663/2009, Uredbe (EZ) br. 715/2009, Direktive 2009/73/EZ, Direktive Vijeća 2009/119/EZ, Direktive 2010/31/EU, Direktive 2012/27/EU, Direktive 2013/30/EU i Direktive Vijeća (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1. i članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁶,
uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁷,
u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom⁸,
budući da:

- (1) Ovom Uredbom utvrđuje se potrebni zakonodavni temelj za pouzdano, **uključivo, troškovno učinkovito**, transparentno **i predvidljivo** upravljanje energetske unijom i djelovanjem u području klime ("mehanizam upravljanja"), kojim se osigurava ostvarivanje ciljeva energetske unije **za 2030. i dugoročnih ciljeva u skladu s Pariškim sporazumom o promjeni klime iz 2015., koji je uslijedio nakon 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („Pariški sporazum“)**, putem komplementarnih, dosljednih i ambicioznih napora Unije i njezinih država članica, uz istodobno **ograničavanje administrativne složenosti**.
- (2) Energetske unijom trebalo bi biti obuhvaćeno pet dimenzija: energetska sigurnost, unutarnje energetske tržište, energetska učinkovitost, dekarbonizacija te istraživanje, inovacije i konkurentnost.

⁶ SL C 246, 28.7.2017., str. 34.

⁷ SL C 342, 12.10.2017., str. 111.

⁸ Stajalište Europskog parlamenta od 13. studenoga 2018.

- (3) Cilj otporne energetske unije s ambicioznom klimatskom politikom u njenom središtu je potrošačima u Uniji, uključujući kućanstva i poduzeća, pružiti sigurnu, održivu, konkurentnu i pristupačnu energiju ***te poticati istraživanja i inovacije privlačenjem ulaganja***, što zahtjeva temeljitu preobrazbu europskog energetskeg sustava. ***Takva preobrazba također je usko povezana s potrebom očuvanja, zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša i promicanja razborite i racionalne uporabe prirodnih resursa, osobito promicanjem energetske učinkovitosti i uštede energije te razvojem novih i obnovljivih oblika energije.*** Taj se cilj može ostvariti samo koordiniranim djelovanjem koje se sastoji od kombinacije zakonodavnih i nezakonodavnih akata na razini Unije ***te na regionalnoj, nacionalnoj i lokalnoj*** razini.
- (4) ***Potpuno funkcionalna i otporna energetska unija preobrazila bi Uniju u vodeću regiju u području inovacija, ulaganja, rasta i socijalnog i gospodarskog razvoja, čime bi se pružio dobar primjer međusobne povezanosti visokih ambicija u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i mjera za poticanje inovacija, ulaganja i rasta.***

- (5) Usporedno s ovom Uredbom, Komisija je razvila i donijela niz inicijativa u sektorskoj energetskej politici, posebno u pogledu energije iz obnovljivih izvora, energetske učinkovitosti, **uključujući energetske učinkovitost zgrada**, i modela tržišta. Te inicijative dio su paketa obuhvaćenog općom temom energetske učinkovitosti na prvom mjestu, globalnim vodstvom Unije u području obnovljivih izvora energije i pravičnim odnosom prema potrošačima energije, **što uključuje i rješavanje problema energetske siromaštva i promicanje poštenog tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu.**
- (6) U svojim zaključcima od 23. i 24. listopada 2014., Europsko Vijeće **podržalo** je Okvir za klimatsku i energetskej politiku Unije do 2030. utemeljen na četirima ključnim ciljevima **na razini Unije**: smanjenje emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu od najmanje 40 %, **okvirni cilj** poboljšanja energetske učinkovitosti od najmanje 27 % **koji se treba preispitati do 2020.** s ciljem povećanja razine na 30 %, udio energije iz obnovljivih izvora potrošene u Uniji od najmanje 27 %, i elektroenergetska međupovezanost od najmanje 15 %. Istaknulo je da je cilj za energiju iz obnovljivih izvora obvezujući na razini Unije i da će se ostvariti doprinosima država članica utemeljenima na potrebi za kolektivnim ostvarivanjem cilja Unije. **Preinakom Direktive 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁹ uveden je novi, obvezujući, cilj za energiju iz obnovljivih izvora za Uniju za 2030. od najmanje 32 %, što uključuje odredbu o preispitivanju u svrhu povećanja cilja na razini Unije do 2023. Izmjenama Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća¹⁰ postavljen cilj za poboljšanje energetske učinkovitosti u 2030. na najmanje 32,5 %, što uključuje odredbu o preispitivanju u svrhu povećanja ciljeva na razini Unije.**

⁹ Direktiva 2009/28/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora te o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva 2001/77/EZ i 2003/30/EZ (SL L 140, 5.6.2009., str. 16)

¹⁰ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskej učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

- (7) Obvezujući cilj smanjenja nacionalnih emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu za najmanje 40 % do 2030. u odnosu na 1990. formalno je odobren kao planirani nacionalni doprinos Unije i njezinih država članica Pariškom sporazumu na sastanku Vijeća za okoliš 6. ožujka 2015. Unija je ratificirala Pariški sporazum 5. listopada 2016.¹¹ i on je stupio na snagu 4. studenoga 2016. Njime se zamjenjuje pristup primijenjen u okviru Kyotskog protokola iz 1997. koji je Unija odobrila Odlukom Vijeća 2002/358/EZ¹² i koji se neće nastaviti nakon 2020. Sustav Unije za praćenje emisija i uklanjanja stakleničkih plinova i izvješćivanje o tome trebalo bi ažurirati u skladu s tim.
- (8) ***Pariškim sporazumom povećana je razina globalnih ambicija za ublažavanje klimatskih promjena te je utvrđen dugoročan cilj u skladu s općim ciljem da se povećanje globalne prosječne temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu naponi za ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju.***

¹¹ Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1.).

¹² Odluka Vijeća 2002/358/EZ od 25. travnja 2002. o odobravanju, u ime Europske zajednice, Kyotskog protokola uz Okvirnu konvenciju Ujedinjenih naroda o promjeni klime i zajedničkom ispunjavanju obveza koje iz njega proizlaze (SL L 130, 15.05.2002., str. 1.).

- (9) *Unija bi prilikom ostvarivanja temperaturnih ciljeva iz Pariškog sporazuma trebala nastojati postići ravnotežu između antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvorima i uklanjanja ponorima što je prije moguće te, ako je to primjereno, nakon toga ostvarivati negativne emisije.*
- (10) *Kad je riječ o klimatskom sustavu, za ukupnu koncentraciju stakleničkih plinova u atmosferi bitne su kumulativne ukupne antropogene emisije tijekom vremena. Komisija bi trebala analizirati razne scenarije za doprinos Unije ostvarenju dugoročnih ciljeva, među ostalim scenarij za postizanje nultih neto emisija stakleničkih plinova u Uniji do 2050. i negativnih emisija nakon toga, te posljedice tih scenarija na preostali proračun ugljika u svijetu i Uniji.*

Komisija bi trebala pripremiti analizu za potrebe dugoročne strategije Unije za doprinos Unije obvezama iz Pariškog sporazuma o zadržavanju povećanja globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju i o ulaganju napora za ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C razine u predindustrijskom razdoblju, uključujući različite scenarije, među ostalim scenarij postizanja nultih neto emisija stakleničkih plinova u Uniji do 2050. i negativnih emisija nakon toga, te posljedice tih scenarija na proračun ugljika u svijetu i u Uniji.

- (11) *Iako se Unija obvezala da će do 2030. ispuniti ambiciozne ciljeve u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova, prijetnja koju predstavljaju klimatske promjene globalni je problem. Stoga bi Unija i njezine države članice trebale surađivati sa svojim međunarodnim partnerima kako bi se osigurala visoka razina ambicije svih stranaka u skladu s dugoročnim ciljevima Pariškog sporazuma.*
- (12) U svojim zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. Europsko vijeće također je zaključilo da bi trebalo razviti pouzdan i transparentan mehanizam upravljanja bez nepotrebnog administrativnog opterećenja *i s dovoljno fleksibilnosti za države članice* kako bi se pomoglo osigurati da Unija ispuni svoje ciljeve energetske politike, *uz istodobno* potpuno poštovanje slobode odlučivanja *država članica* o kombinaciji izvora energije. Istaknulo je da bi se takav mehanizam upravljanja trebao nadovezivati na postojeće temelje kao što su nacionalni klimatski programi, nacionalni planovi za energiju iz obnovljivih izvora i energetska učinkovitost te na potrebu za usklađivanjem i objedinjavanjem odvojenih grana planiranja i izvješćivanja. Također se suglasilo da će osnažiti ulogu i prava potrošača, transparentnost i predvidljivost za ulagatelje, među ostalim sustavnim praćenjem ključnih pokazatelja u svrhu ostvarenja povoljnog, pouzdanog, konkurentnog, sigurnog i održivog energetskeg sustava, te olakšati usklađivanje nacionalnih *klimatskih i* energetskeg politika i poticati regionalnu suradnju među državama članicama.

- (13) U svojoj komunikaciji od 25. veljače 2015. o Okvirnoj strategiji za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom Komisija upućuje na potrebnu za integriranim mehanizmom upravljanja kako bi se osiguralo da se svim djelovanjima povezanim s energijom na razini Unije te na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini pridonosi ciljevima energetske unije, čime će se proširiti područje primjene upravljanja, izvan Okvira za klimatsku i energetska politiku do 2030., na svih pet dimenzija energetske unije.
- (14) U svojoj komunikaciji od 18. studenoga 2015. o stanju energetske unije Komisija je dodatno navela da su integrirani nacionalni energetska i klimatska planovi, koji obuhvaćaju svih pet dimenzija energetske unije, nužni alati za strateško planiranje energetske i klimatske politike. U Smjernicama Komisije za države članice o integriranim nacionalnim energetska i klimatska planovima u okviru spomenute komunikacije predviđena je osnova za države članice da počnu razvijati nacionalne planove za razdoblje od 2021. do 2030. te su utvrđeni glavni stupovi mehanizma upravljanja. U komunikaciji je navedeno i da bi se upravljanje trebalo temeljiti na pravu.

- (15) U svojim zaključcima od 26. studenoga 2015. o sustavu upravljanja energetsom unijom, Vijeće je prepoznalo da će upravljanje energetsom unijom biti ključan alat za učinkovitu i djelotvornu izgradnju energetske unije i za ostvarivanje njezinih ciljeva. Vijeće je istaknulo da bi se mehanizam upravljanja trebao temeljiti na načelima integracije strateškog planiranja i izvješćivanja o provedbi klimatske i energetske politike i na koordinaciji između dionika odgovornih za energetske i klimatsku politiku na razini Unije, regionalnoj i nacionalnoj razini. Također je istaknulo da bi se mehanizmom upravljanja trebalo osigurati postizanje dogovorenih ciljeva energetske i klimatske politike za 2030. i pratiti zajednički napredak Unije u ostvarivanju ciljeva politike u pet dimenzija energetske unije.
- (16) U rezoluciji Europskog parlamenta od 15. prosinca 2015. pod naslovom „Ususret europskoj energetskej uniji” poziva se da mehanizam upravljanja energetsom unijom bude ambiciozan, pouzdan, transparentan, demokratski te da u potpunosti uključuje Europski parlament i da se njime osigura ostvarivanje ciljeva klimatske i energetske politike za 2030.

- (17) *Europsko vijeće opetovano je naglašavalo potrebu za poduzimanjem hitnih mjera kako bi se osiguralo ostvarenje minimalnog cilja elektroenergetske međupovezanosti od 10 %. U svojim zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. Europsko vijeće odlučilo je da će Komisija uz potporu država članica poduzeti hitne mjere kako bi osigurala ostvarenje minimalnog cilja elektroenergetske međupovezanosti od 10 %, što je prije moguće, a najkasnije do 2020., barem za države članice koje još nisu ostvarile minimalnu razinu integracije u unutarnje energetske tržište. U Komunikaciji Komisije od 23. studenog 2017. o jačanju energetskih mreža u Europi ocjenjuje se napredak u pogledu postizanja cilja od 10 % međupovezanosti i predlažu načini ostvarenja cilja za 2030. od 15 % međupovezanosti.*

- (18) Stoga bi glavni cilj mehanizma upravljanja trebao biti omogućiti ostvarivanje ciljeva energetske unije, a posebno ciljeva Okvira za klimatsku i energetske politiku do 2030., *u području smanjenja emisija stakleničkih plinova, energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti. Ti ciljevi proizlaze iz energetske politike Unije i potrebe za očuvanjem, zaštitom i poboljšanjem kvalitete okoliša te promicanjem razboritog i racionalnog korištenja prirodnim bogatstvima, kako je predviđeno Ugovorima EU-a. Niti jedan od ta dva neodvojivo povezana cilja ne može se smatrati sekundarnim u odnosu na drugi.* Ova je Uredba stoga povezana sa sektorskim pravom kojim se provode klimatski i energetske ciljevi Unije za 2030. Iako je državama članicama potrebna fleksibilnost kako bi mogle odabrati politike koje najbolje odgovaraju njihovoj nacionalnoj kombinaciji izvora energije i preferencijama, ta bi fleksibilnost trebala biti usklađena s daljnjom integracijom tržišta, pojačanim tržišnim natjecanjem, ostvarivanjem ciljeva klimatske i energetske politike i postupnim prelaskom na **održivo** niskougljično gospodarstvo.

- (19) ***Za socijalno prihvatljiv i pravedan*** prelazak na ***održivo*** niskougljično gospodarstvo potrebne su promjene u ulagačkom ponašanju, ***što se odnosi i na javna i na privatna ulaganja***, te inicijative u cijelom spektru politika, ***pri čemu treba voditi računa o građanima i regijama na koje bi prelazak na niskougljično gospodarstvo mogao negativno utjecati***. Da bi se moglo ostvariti smanjenje emisija stakleničkih plinova potreban je poticaj učinkovitost i inovacije u europskom gospodarstvu, što bi trebalo ***stvoriti održiva radna mjesta, uključujući u visokotehnološkim sektorima***, i dovesti do poboljšanja kvalitete zraka ***i javnog zdravlja***.
- (20) ***S obzirom na međunarodne obveze iz Pariškog sporazuma, države članice trebale bi izvještavati o djelovanjima koja provode kako bi postupno ukinule energetske subvencije, posebno za fosilna goriva. Prilikom izvješćivanja, države članice mogu se odlučiti za postojeće definicije subvencija za fosilna goriva koje se upotrebljavaju na međunarodnoj razini.***

- (21) Kako staklenički plinovi i tvari koje onečišćuju zrak uglavnom potječu iz zajedničkih izvora, politikom usmjerenom na smanjenje emisija stakleničkih plinova moglo bi se pridonijeti i poboljšanju *javnog zdravlja i kvalitete zraka, posebno u gradskim područjima*, čime bi se mogli nadoknaditi kratkoročni troškovi ublažavanja emisija stakleničkih plinova. Kako podaci dostavljeni u skladu s Direktivom (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća¹³ predstavljaju važne ulazne vrijednosti za sastavljanje inventara stakleničkih plinova i nacionalnih planova, trebalo bi prepoznati važnost prikupljanja i dostavljanja usklađenih podataka između Direktive (EU) 2016/2284 i inventara emisija stakleničkih plinova.
- (22) Iskustvo stečeno u provedbi Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁴ ukazalo je da je potrebno povećati sinergije i sukladnost s izvješćivanjem na temelju drugih pravnih instrumenata, posebno Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁵, Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶, Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁷ i Uredbe (EZ) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸. Kako bi se osigurala kvaliteta izvješćivanja o emisijama nužno je upotrebljavati dosljedne podatke za izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova.

¹³ Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ ((SL L 344, 17.11.2016., str. 1.).

¹⁴ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

¹⁵ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

¹⁶ Uredba (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o osnivanju Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari i o izmjeni direktiva Vijeća 91/689/EEZ i 96/61/EZ (SL L 33, 4.2.2006., str. 1.).

¹⁷ Uredba (EZ) br. 1099/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2008. o energetskej statistici (SL L 304, 14.11.2008., str. 1.).

¹⁸ Uredba (EU) br. 517/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o fluoriranim stakleničkim plinovima i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 842/2006 (SL L 150, 20.5.2014., str. 195.);

- (23) U skladu sa snažnom predanošću Komisije boljoj regulativi *i s politikom kojom se promiču istraživanja, inovacije i ulaganja*, mehanizmom upravljanja trebalo bi se postići znatno smanjenje administrativnog opterećenja *i složenosti* za države članice *i relevantne dionike*, za Komisiju i ostale institucije Unije. Isto tako bi se trebalo doprinijeti i osiguravanju dosljednosti i primjerenosti politika i mjera na razini Unije i nacionalnoj razini u pogledu preobrazbe energetskeg sustava ka *održivom* niskougljičnom gospodarstvu.
- (24) Ostvarivanje ciljeva energetske unije trebalo bi osigurati kombinacijom inicijativa Unije i dosljednih nacionalnih politika utvrđenih u integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima. U sektorskom pravu Unije u području energetske i klimatske politike utvrđeni su zahtjevi za planiranje, koji su bili korisni alati za poticanje promjena na nacionalnoj razini. Zbog toga što ih se uvodilo u različitim razdobljima, došlo je do preklapanja i nedovoljnog uzimanja u obzir sinergija i interakcija među područjima politika *na štetu troškovne učinkovitosti*. Trenutačno odvojeno planiranje, izvješćivanje i praćenje u području energetske i klimatske politike trebalo bi se stoga što je više moguće uskladiti i integrirati.

- (25) Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima trebalo bi obuhvatiti desetogodišnja razdoblja i osigurati pregled trenutačnog stanja energetske sustava i politike. U njima bi trebalo utvrditi nacionalne ciljeve za svaku od pet dimenzija energetske unije i odgovarajuće politike i mjere za ostvarivanje tih ciljeva te bi trebali imati analitičku osnovu. U integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima kojima je obuhvaćeno prvo razdoblje od 2021. do 2030. posebnu pozornost trebalo bi posvetiti ciljevima za 2030. koji se odnose na smanjenje emisija stakleničkih plinova, energiju iz obnovljivih izvora, energetske učinkovitost i elektroenergetsku međupovezanost. Države članice trebale bi nastojati osigurati da su integrirani nacionalni energetske i klimatske planovi u skladu s ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda i da im doprinose. ***Pri utvrđivanju svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova, države članice trebale bi se moći nadovezati na postojeće nacionalne strategije ili planove. Za prvi nacrt integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana i za konačni integrirani nacionalni energetske i klimatske plan predviđen je različit rok u odnosu na naknadne planove kako bi se državama članicama pružilo dovoljno vremena za pripremu prvih planova nakon donošenja ove Uredbe. Unatoč tome, države članice potiču se da svoje prve nacrt integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova dostave što je prije moguće u 2018., kako bi se omogućila odgovarajuća priprema, a posebice za pospješujući dijalog predviđen za 2018. u skladu s odlukom 1/CP.21 stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC).***

- (26) *U svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, države članice trebale bi procijeniti broj kućanstava u energetske siromaštvu, uzimajući u obzir domaće energetske usluge potrebne za jamčenje osnovnih životnih standarda u odgovarajućem nacionalnom kontekstu, postojeću socijalnu politiku i druge relevantne politike, kao i Komisijine okvirne smjernice o relevantnim pokazateljima, uključujući geografsku raspršenost, koje su utemeljene na zajedničkom pristupu energetske siromaštvu. U slučaju da država članica utvrdi da postoji znatan broj kućanstava u energetske siromaštvu, trebala bi u svoj plan uključiti nacionalni okvirni cilj smanjenja energetske siromaštva.*
- (27) Trebalo bi utvrditi obvezni predložak za integrirane nacionalne energetske i klimatske planove kako bi se osiguralo da su svi nacionalni planovi dovoljno sveobuhvatni i kako bi se olakšala usporedba i objedinjavanje nacionalnih planova te istodobno državama članicama osigurala dovoljna fleksibilnost za utvrđivanje pojedinosti nacionalnih planova utemeljenih na nacionalnim preferencijama i posebnostima.

- (28) Provedba politika i mjera u područjima energetske i klimatske politike utječe na okoliš. Države članice trebale bi stoga osigurati da se javnosti dovoljno rano pruže djelotvorne prilike za sudjelovanje u pripremi nacionalnih planova u području energetske i klimatske politike i davanje mišljenja o njima u skladu s, ako je primjenjivo, odredbama Direktive 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹ i Konvencije Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu („UNECE”) o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša od 25. lipnja 1998. („Aarhuška konvencija”). Države članice trebale bi također osigurati sudjelovanje socijalnih partnera u pripremi integriranih nacionalnih planova u području energetske i klimatske politike ***te nastojati ograničiti administrativnu složenost prilikom ispunjavanja obveza u vezi s javnim savjetovanjem.***
- (29) ***Prilikom provođenja javnog savjetovanja, te u skladu s Aarhuškom konvencijom, države članice trebale bi nastojati osigurati ravnopravno sudjelovanje, obavješćivanje javnosti putem javnih priopćenja ili drugih odgovarajućih sredstava poput elektroničkih medija, javnost može pristupiti svim relevantnim dokumentima te uspostavu praktičnih aranžmana koji se odnose na sudjelovanje javnosti.***

¹⁹ Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka određenih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7.2001., str. 30.).

- (30) *Svaka država članica trebala bi uspostaviti stalan dijalog o energiji na više razina kojim bi bile obuhvaćene lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, poslovna zajednica, ulagatelji i svi drugi relevantni dionici s ciljem rasprave o različitim mogućnostima predviđenima za energetske i klimatske politiku. U okviru tog dijaloga država članica trebala bi moći raspravljati o svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu, kao i o svojoj dugoročnoj strategiji. Za taj se dijalog može koristiti bilo kakva struktura na nacionalnoj razini, kao što su internetske stranice, platforma za javno savjetovanje ili neki drugi interaktivni komunikacijski alat.*
- (31) Regionalna suradnja ključ je za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja ciljeva energetske unije na troškovno optimalan način. ***Komisija bi trebala olakšati takvu suradnju među državama članicama.*** Države članice trebale bi dobiti priliku dati svoje primjedbe na integrirane nacionalne energetske i klimatske planove drugih država članica prije nego što budu dovršeni kako bi se izbjegle nedosljednosti i mogući negativni učinci na druge države članice i osiguralo zajedničko ostvarivanje zajedničkih ciljeva. Regionalna suradnja u razradi i dovršavanju integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova te nakon toga i u njihovoj provedbi trebala bi biti od ključne važnosti za poboljšanje djelotvornosti i učinkovitosti mjera i poticanje integracije tržišta i energetske sigurnosti.

- (32) *Kada surađuju okviru ove Uredbe, države članice trebale bi uzeti u obzir postojeće forume za regionalnu suradnju, kao što su Plan međupovezanosti baltičkog energetskog tržišta (BEMIP), Plinska povezanost središnje i jugoistočne Europe (CESEC), Srednjozapadno regionalno energetsko tržište (CWREM), Inicijativa mreže na moru zemalja Sjevernog mora (NSCOGI), Petostrani energetski forum, Međupovezanost za jugozapadnu Europu i Euromediterransko partnerstvo. Države članice potiče se da uspostave suradnju s potpisnicama Energetske zajednice, s trećim zemljama članicama Europskog gospodarskog prostora i, ako je prikladno, s drugim relevantnim trećim zemljama. Povrh toga, Komisija s ciljem promicanja integracije tržišta, troškovno učinkovitih politika, djelotvorne suradnje, partnerstava i savjetovanjâ može identificirati i druge prilike za regionalnu suradnju koje obuhvaćaju jednu ili više od pet dimenzija energetske unije, u skladu s ovom Uredbom te uz dugoročnu viziju i na temelju postojećih tržišnih uvjeta.*
- (33) *Komisija može pokrenuti rasprave s relevantnim trećim zemljama kako bi se razmotrila mogućnost da se primjena odredaba utvrđenih u okviru ove Uredbe proširi i na njih, osobito onih koje se odnose na regionalnu suradnju.*

- (34) Integrirani nacionalni energetska i klimatska planova trebali bi biti stabilni kako bi se osigurala transparentnost i predvidljivost nacionalnih politika i mjera s ciljem osiguravanja sigurnosti **ulaganja**. Ipak, nacionalne planove trebalo bi ažurirati jednom tijekom obuhvaćenog desetogodišnjeg razdoblja kako bi se državama članicama dala prilika da se prilagode okolnostima koje se znatno mijenjaju. Države članice trebale bi do **30. lipnja 2024.** ažurirati svoje planove koji se odnose na razdoblje od 2021. do 2030. Ciljeve i doprinose trebalo bi mijenjati samo kako bi održavali veću opću ambicioznost, osobito u pogledu energetska i klimatska ciljeva za 2030. U okviru ažuriranja, države članice trebale bi uložiti napore u ublažavanje negativnih učinaka na okoliš koji budu uočeni u okviru integriranog izvješćivanja.
- (35) Stabilne dugoročne strategije od ključne su važnosti za ostvarenje doprinosa gospodarskoj preobrazbi, poslovanju, rastu te za postizanje općih ciljeva održivog razvoja i pravičan i troškovno učinkovit napredak ka dugoročnom cilju utvrđenom u Pariškom sporazumu. Nadalje, pozivaju se strane Pariškog sporazuma da do 2020. dostave svoje dugoročne strategije za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova do sredine stoljeća. ***Europsko vijeće u tom je kontekstu 22. ožujka 2018. pozvalo Komisiju da do prvog tromjesečja 2019. predstavi prijedlog strategije za dugoročno smanjenje emisija stakleničkih plinova u Uniji u skladu s Pariškim sporazumom, uzimajući u obzir integrirane nacionalne energetska i klimatska planove.***

- (36.) *Države članice trebale bi izraditi dugoročne strategije s najmanje 30-godišnjom perspektivom kojima će se doprinostiti ispunjavanju obveza država članica u skladu s UNFCCC-om i Pariškim sporazumom, u kontekstu cilja Pariškog sporazuma da se zadrži povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulože naponi za ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju, te u kontekstu ostvarivanja dugoročnih smanjenja emisija stakleničkih plinova i unaprjeđenja uklanjanja ponorima u svim sektorima u skladu s ciljem Unije. Države članice trebale bi izrađivati svoje strategije na otvoren i transparentan način i trebale bi osigurati da javnost ima stvarne prilike za sudjelovanje u njihovoj pripremi. Njihovi integrirani nacionalni energetske i klimatske planovi te dugoročne strategije trebali bi biti međusobno usklađeni.*
- (37.) *Sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF) znatno je izložen klimatskim promjenama i vrlo osjetljiv na njih. U isto vrijeme, taj sektor ima ogroman potencijal za pružanje dugoročnih klimatskih koristi i za znatno doprinošenje ostvarivanju dugoročnih Unijinih i međunarodnih klimatskih ciljeva. Njime se može doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena na nekoliko načina, osobito smanjenjem emisija, održavanjem i povećavanjem ponora i zaliha ugljika, te opskrbljivanjem biomaterijalima koji mogu zamijeniti fosilne ili ugljično intenzivne materijale. Ključne su dugoročne strategije s naglaskom na održivom ulaganju koje su usmjerene na povećanje efektivne sekvestracije ugljika, održivo upravljanje resursima i dugoročnu stabilnost i prilagodljivost spremnika ugljika.*

- (38) *Pri daljnjem razvijanju međupovezanosti važno je provesti potpunu procjenu troškova i koristi, uključujući procjenu svih tehničkih, socioekonomskih i okolišnih učinaka kako je propisano Uredbom (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća²⁰ i uzeti u obzir pozitivne vanjske učinke međupovezanosti, kao što je integracija obnovljivih izvora energije, sigurnost opskrbe i povećano tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu.*
- (39) Kao i u pogledu planiranja, u sektorskom pravu Unije u području energetske i klimatske politike utvrđeni su zahtjevi za izvješćivanje od kojih su mnogi bili korisni alati za poticanje promjena na nacionalnoj razini *i dopuna tržišnim reformama*, ali ti su zahtjevi uvedeni u različitim trenucima i što je dovelo do preklapanja *i troškovne neučinkovitost te* nedovoljnog uzimanja u obzir sinergija i interakcija među područjima politika kao što su smanjenje emisija stakleničkih plinova, energija iz obnovljivih izvora, energetska učinkovitost i integracija tržišta. Kako bi se uspostavila odgovarajuća ravnoteža između potrebe za odgovarajućim praćenjem provedbe integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i potrebe za smanjenjem administrativne *složenosti*, države članice trebale bi uspostaviti dvogodišnja izvješća o napretku provedbe planova i o ostalim promjenama u energetske sustavu. Međutim, još uvijek bi bila potrebna neka godišnja izvješća, posebno u pogledu zahtjeva za izvješćivanje u području klimatske politike koji proizlaze iz UNFCCC-a i prava Unije.

²⁰ Uredba (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetske infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 (SL L 115, 25.4.2013., str. 39.).

- (40) Integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća država članica o napretku trebala bi odražavati elemente utvrđene u predlošku za integrirane nacionalne energetske i klimatske planove. Predložak za integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku trebalo bi razraditi u naknadnim provedbenim aktima s obzirom na njihovu tehničku prirodu i činjenicu da prva izvješća o napretku treba dostaviti **2023**. Izvješća o napretku trebalo bi dostavljati kako bi se osigurala transparentnost prema Uniji, drugim državama članicama, ***regionalnim i lokalnim vlastima***, sudionicima na tržištu, uključujući potrošače, ***te svim drugim relevantnim dionicima i javnosti***. Ona bi trebala obuhvaćati svih pet dimenzija energetske unije i, u prvom razdoblju, istovremeno stavljajući naglasak na područja obuhvaćena ciljevima Okvira za klimatsku i energetska politiku do 2030.

- (41) U skladu s UNFCCC-om, Unija i njezine države članice moraju razvijati, redovito ažurirati, objavljivati i dostavljati konferenciji stranaka nacionalne inventare antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja svih stakleničkih plinova ponorima uporabom usporedivih metodologija koje je dogovorila konferencija stranaka. Inventari emisija stakleničkih plinova od ključne su važnosti za praćenje napretka u provedbi dimenzije dekarbonizacije i za ocjenu usklađenosti sa zakonodavnim aktima u području klimatske politike, posebno s ***Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća²¹ i Uredbom (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća²².***

²¹ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.).

²² Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).

- (42) Odlukom 1/CP.16 konferencije stranaka UNFCCC-a zahtijeva se uspostava nacionalnih mehanizama za procjenu antropogenih emisija prema izvorima i uklanjanja svih stakleničkih plinova ponorima. Ovom Uredbom trebala bi se omogućiti uspostava tih nacionalnih mehanizama.
- (43) Iskustvo s provedbom Uredbe (EU) br. 525/2013 pokazalo je važnost transparentnosti, točnosti, dosljednosti, potpunosti i usporedivosti informacija. Na temelju tog iskustva, ovom Uredbom trebalo bi se osigurati da države članice ***koriste pouzdane i dosljedne podatke i pretpostavke u svih pet dimenzija i da javnosti stavljaju na raspolaganje sveobuhvatne informacije o pretpostavkama, parametrima i metodologijama koje se koriste za završne scenarije i projekcije, uzimajući u obzir statistička ograničenja, poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka, te da*** izvješćuju o svojim politikama i mjerama te o projekcijama kao ključnim sastavnicama izvješća o napretku. Informacije u tim izvješćima trebale bi biti od ključne važnosti za dokazivanje pravodobne provedbe obveza iz ***Uredbe (EU) 2018/842***. Primjenom i stalnim unapređivanjem sustava na razini Unije i država članica u kombinaciji s boljim smjernicama o izvješćivanju moglo bi se znatno doprinijeti stalnom jačanju informacija potrebnih za praćenje napretka u dimenziji dekarbonizacije.

- (44) Ovom Uredbom trebalo bi se osigurati izvješćivanje država članica o prilagodbi klimatskim promjenama i pružanju financijske i tehnološke potpore te potpore za jačanje kapaciteta zemljama u razvoju, čime će se olakšati provedba obveza Unije na temelju UNFCCC-a i Pariškog sporazuma. Nadalje, informiranje o nacionalnim djelovanjima prilagodbe i potpori važno je i u kontekstu integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova, posebno u pogledu prilagodbe negativnim učincima klimatskih promjena povezanim sa sigurnošću opskrbe energijom u Uniji, kao što su dostupnost vode za hlađenje elektrana i dostupnost biomase za energiju te informiranje o potpori važnoj za vanjsku dimenziju energetske unije.
- (45) *Pariškim sporazumom potvrđuje se da bi stranke pri poduzimanju djelovanja u borbi protiv klimatskih promjena trebale poštovati, promicati i uzimati u obzir svoje obveze u pogledu ljudskih prava i rodne ravnopravnosti. Države članice trebale bi stoga na odgovarajući način integrirati dimenzije ljudskih prava i rodne ravnopravnosti u svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove te dugoročne strategije. Putem svojih dvogodišnjih izvješća trebale bi priopćavati informacije o tome kako provedba njihovih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova doprinosi promicanju ljudskih prava i rodne ravnopravnosti.*

- (46) Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje država članica i Komisije, Komisija bi trebala uspostaviti internetsku platformu (e-platforma) radi olakšavanja komunikacije, promicanja suradnje **i olakšavanja javnog pristupa informacijama**. Time bi se trebalo **olakšati** pravodobno podnošenje izvješća **kao i** unaprijediti transparentnost izvješćivanja na nacionalnoj razini. E-platformom trebali bi se dopuniti postojeći postupci izvješćivanja, baze podataka i e-alati, kao što su alati Europske agencije za okoliš, Eurostata, Zajedničkog istraživačkog centra i iskustvo stečeno provedbom Unijina programa sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja te bi se trebali na njima temeljiti i od njih imati koristi.
- (47) ***Komisija bi se trebala pobrinuti za to da konačni integrirani nacionalni energetske i klimatski planovi budu dostupni javnosti na internetu. Komisija bi za smještanje i objavljivanje konačnih integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova, njihovih ažuriranja, dugoročnih strategija i drugih relevantnih informacija koje su dostavile države članice trebala koristiti e-platformu nakon što ona postane operativna. Prije nego što platforma postane operativna, Komisija će koristiti svoje internetske stranice kako bi javnosti olakšala internetski pristup konačnim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima.***

- (48) Kada je riječ o podacima koji se trebaju dostavljati Komisiji u okviru nacionalnog planiranja i izvješćivanja, informacijama iz država članica ne bi se trebali udvostručivati podaci i statistika koji su već dostupni putem Eurostata u kontekstu Uredbe (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća²³ u istom obliku kao i u okviru obveza planiranja i izvješćivanja iz ove Uredbe i koji su još uvijek dostupni u Komisiji (Eurostatu) s istim vrijednostima. Dostavljeni podaci i projekcije u integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima trebali bi se temeljiti na podacima Eurostata, ako su dostupni i ako je to primjereno u pogledu rokova, i biti usklađeni s tim podacima i s metodologijom koja se upotrebljava za izvješćivanje o europskoj statistici u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009.
- (49) S obzirom na zajedničko ostvarivanje ciljeva Strategije energetske unije, ***osobito stvaranje potpuno funkcionalne i otporne energetske unije***, ključno će biti da Komisija ocijeni ***nacrte integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova***, integrirane nacionalne energetske i klimatske planove i, na temelju izvješća o napretku, njihovu provedbu. U prvom desetogodišnjem razdoblju to se posebice odnosi na postizanje klimatskih i energetske ciljeva Unije za 2030. u području energetike i klime na razini Unije i nacionalne doprinose tim ciljevima. Takvo bi ocjenjivanje trebalo provoditi svake dvije godine te, samo ako je to potrebno, svake godine, i trebalo bi se objediniti u okviru izvješća Komisije o stanju energetske unije.

²³ Uredba (EZ) br. 223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća br. 223/2009 od 11. ožujka 2009. o europskoj statistici i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ, Euratom) br. 1101/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi povjerljivih statističkih podataka Statističkom uredu Europskih zajednica, Uredbe Vijeća (EZ) br. 322/97 o statistici Zajednice i Odluke Vijeća 89/382/EEZ, Euratom o osnivanju Odbora za statistički program Europskih zajednica (SL L 87, 31.3.2009., str. 164.).

- (50) *Ne dovodeći u pitanje Komisijino pravo inicijative, redovni zakonodavni postupak ni institucijsku ravnotežu ovlasti, Europski parlamenta i Vijeće na godišnjoj bi osnovi trebali analizirati napredak koji je ostvarila energetska unija u svim dimenzijama energetskih i klimatskih politika.*
- (51) *Komisija bi trebala ocijeniti cjelokupan utjecaj politika i mjera integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova na funkcioniranje mjera Unije u području klimatske i energetske politike, osobito kada je riječ o potrebi za dodatnim politikama i mjerama Unije s obzirom na nužno povećanje smanjenja emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja u Uniji u skladu s obvezama iz Pariškog sporazuma.*
- (52) Zračni promet utječe na globalnu klimu zbog ispuštanja CO₂ kao i drugih emisija, uključujući emisije dušikovih oksida, te zbog mehanizama poput povećanja oblaka cirusa. U svjetlu brzog razvoja znanstvenog razumijevanja tih učinaka, u Uredbi (EU) br. 525/2013 već je predviđena ažurirana ocjena utjecaja iz zrakoplovstva koji nisu CO₂ na globalnu klimu. Modele koji se upotrebljavaju u tom pogledu trebalo bi prilagoditi znanstvenom napretku. Na temelju procjena takvih učinaka, Komisija bi ***do 1. siječnja 2020. trebala predstaviti ažuriranu analizu utjecaja iz zrakoplovstva koji nisu CO₂ uz, prema potrebi, prijedloge o tome kako najbolje odgovoriti na takve utjecaje.***

- (53) *U skladu s postojećim smjernicama UNFCCC-a za izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova, izračun i izvješćivanje o emisijama metana temelji se na potencijalu globalnog zagrijavanja za stogodišnje razdoblje. S obzirom na visoki potencijal globalnog zagrijavanja i relativno kratak životni vijek metana u atmosferi, zbog čega on kratkoročno i srednjoročno znatno utječe na klimu, Komisija bi trebala analizirati implikacije provedbe politika i mjera u svrhu smanjenja kratkoročnog i srednjoročnog utjecaja emisija metana na emisije stakleničkih plinova u Uniji. Komisija bi trebala razmotriti mogućnosti politika za pružanje brzog odgovora na problem emisija metana te bi trebala predložiti strateški plan Unije za metan kao sastavni dio dugoročne strategije Unije.*

- (54) Kako bi se osigurala dosljednost između nacionalnih politika i politika Unije te ciljeva energetske unije, trebao bi postojati trajni dijalog između Komisije i država članica ***te, prema potrebi, među državama članicama***. Komisija bi prema potrebi trebala državama članicama davati preporuke, među ostalim o stupnju ambicioznosti nacrtu integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova, o naknadnoj provedbi politika i mjera iz priopćenih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova te o drugim nacionalnim politikama i mjerama koje su važne za provedbu energetske unije. ***Iako preporuke nemaju obvezujuću snagu, kao što je utvrđeno u članku 288. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), države članice ipak bi trebale uzeti u obzir te preporuke i u naknadnim izvješćima o napretku objasniti kako su to napravile. Kada je riječ o obnovljivoj energiji, ocjena Komisije treba se temeljiti na objektivnim kriterijima. Ako Komisija izdaje preporuku u pogledu nacrtu nacionalnog plana države članice, trebala bi to učiniti što je prije moguće, uzimajući u obzir, s jedne strane, potrebu Komisije da zbroji određene kvantificirane planirane doprinose svih država članica kako bi se ocijenila ambicioznost na razini Unije i, s druge strane, potrebu da se dotičnoj državi članici pruži dovoljno vremena da uzme u obzir preporuke Komisije prije nego što dovrši svoj nacionalni plan te potrebu da se izbjegne rizik kašnjenja nacionalnog plana države članice.***

- (55) *Troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora jedan je od ključnih objektivnih kriterija za ocjenu doprinosa država članica. Struktura troškova uvođenja energije iz obnovljivih izvora složena je i znatno se razlikuje među državama članicama. Ona ne uključuje samo troškove programa potpore, već, među ostalim, troškove povezivanja postrojenja, rezerve sustava, osiguravanja sigurnosti sustava i troškove koje treba snositi pri usklađivanju s okolišnim ograničenjima. Stoga bi se pri usporedbi država članica na temelju tog kriterija trebalo uzeti u obzir sve troškove povezane s uvođenjem, bez obzira na to snose li ih država članica, krajnji potrošači ili nositelji projekta. Preporuke Komisije koje se odnose na razinu ambicioznosti država članica u pogledu energije iz obnovljivih izvora trebale bi se temeljiti na formuli utemeljenoj na objektivnim kriterijima i utvrđenoj u ovoj Uredbi. Stoga bi u ocjeni razine ambicioznosti država članica u pogledu energije iz obnovljivih izvora trebalo navesti relativne napore koje su države članice uložile, uzimajući pritom u obzir relevantne okolnosti koje utječu na razvoj energije iz obnovljivih izvora. Ocjena bi trebala uključivati i podatke koji proizlaze iz nezavisnih kvantitativnih ili kvalitativnih izvora podataka.*

- (56) Ako bi ambicioznost integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova ili njihovih ažuriranja bila nedovoljna za zajedničko ostvarivanje ciljeva energetske unije, te, u prvom razdoblju, posebice ciljeva u vezi s energijom iz obnovljivih izvora i energetskom učinkovitosti za 2030., Komisija bi trebala poduzeti mjere na razini Unije kako bi osigurala zajedničko ostvarenje tih ciljeva (čime će ukloniti „razlike u ambicioznosti”). Ako bi napredak Unije u pogledu tih ciljeva bio nedovoljan za njihovo ispunjavanje, Komisija bi trebala, osim izdavanja preporuka, **predložiti** mjere **i izvršavati svoje ovlasti** na razini Unije ili bi države članice trebale poduzeti dodatne mjere kako bi osigurale ostvarenje tih ciljeva (čime će ukloniti „razlike u ostvarenju ciljeva”). Takvim mjerama trebali bi se **također** uzeti u obzir rani **napori** koje su države članice uložile u ostvarenje cilja u pogledu energije iz obnovljivih izvora do 2030. **ostvarenjem udjela energije iz obnovljivih izvora iznad obvezujućeg nacionalnog cilja u 2020. ili prije te godine ili ranim napretkom u pogledu ostvarivanja obvezujućeg nacionalnog cilja za 2020. ili u provedbi svog doprinosa obvezujućem cilju Unije od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora do 2030.** U području energije iz obnovljivih izvora, takve mjere mogu također obuhvaćati i **dobrovoljne** financijske doprinose država članica **mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora** kojim upravlja Komisija, a koji bi se upotrebljavao za doprinos **troškovno najučinkovitijim** projektima u vezi s energijom iz obnovljivih izvora diljem Unije, **čime bi se državama članicama pružila mogućnost da doprinesu ostvarenju cilja Unije uz najmanji mogući trošak.** Nacionalni ciljevi za energiju iz obnovljivih izvora država članica za 2020. trebali bi od 2021. nadalje služiti kao osnovni udjeli obnovljive energije **i trebali bi se zadržati tijekom čitava razdoblja.** U području energetske učinkovitosti dodatne mjere mogu posebice biti usmjerene na poboljšanje energetske učinkovitosti proizvoda, zgrada i prijevoza.

- (57) *Nacionalni ciljevi država članica u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2020. kako su utvrđeni u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća²⁴⁺ trebali bi služiti kao početna točka za njihovu nacionalnu okvirnu putanju za razdoblje od 2021. do 2030., osim u slučaju da država članica dobrovoljno odluči postaviti višu početnu točku. Osim toga, trebali bi za to razdoblje predstavljati obavezni osnovni udio koji je isto tako dio Direktive (EU) 2018/...⁺. Slijedom toga, u tom razdoblju udio energije iz obnovljivih izvora u bruto krajnjoj potrošnji energije svake države članice ne bi smio biti niži od njezina osnovnog udjela.*
- (58) *Ako država članica ne održava svoj osnovni udio kako je izmjeren tijekom jednogodišnjeg razdoblja, trebala bi, u roku od godine dana, poduzeti dodatne mjere kako bi pokrila tu razliku u odnosu na planirani osnovni udio. Ako je država članica zaista poduzela takve nužne mjere i ispunila svoju obvezu pokrivanja razlike, trebalo bi smatrati da ispunjava obvezne zahtjeve iz svojeg osnovnog scenarija od trenutka kada je došlo do dotične razlike, na temelju ove Uredbe i Direktive(EU) 2018/....⁺.*

²⁴ Direktiva (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća od...

⁺ SL: molimo umetnuti naslov, broj i upućivanje na SL za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: molimo umetnuti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: molimo umetnuti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

- (59) *Kako bi se omogućilo odgovarajuće praćenje i rano poduzimanje korektivnog djelovanja država članica i Komisije, i kako bi se izbjegao učinak „muktašenja”, okvirnim putanjama svih država članica i, posljedično, također okvirnom putanjom Unije trebalo bi 2022., 2025. i 2027. ostvariti barem određene minimalne postotke ukupnog povećanja energije iz obnovljivih izvora predviđenog za 2030., kao što je utvrđeno u ovoj Uredbi. Komisija će ocijeniti jesu li 2022., 2025. i 2027. te „referentne točke” ostvarene, na temelju, između ostalog, integriranih nacionalnih energetske i klimatskih izvješća o napretku koje bi države članice trebale predstaviti. Države članice koje nisu dosegnule svoje referentne točke trebale bi u svojem sljedećem izvješću o napretku objasniti kako će pokriti jaz. Ako okvirne referentne točke Unije ne budu ostvarene, države članice koje nisu dosegnule svoje referentne točke trebale bi pokriti razliku provedbom dodatnih mjera.*
- (60) Unija i države članice trebale bi nastojati pružati najažurnije informacije o svojim emisijama stakleničkih plinova i uklanjanjima. Ovom Uredbom trebala bi se omogućiti izrada takvih procjena u najkraćem mogućem roku uporabom statističkih i ostalih podataka, kao što su, ako je primjenjivo, satelitski podaci dobiveni iz programa Copernicus uspostavljenog Uredbom (EU) br. 377/2014 Europskog Parlamenta i Vijeća²⁵, i iz ostalih satelitskih sustava.

²⁵ Uredba (EU) br. 377/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 3. travnja 2014. o uspostavi programa Copernicus i o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 911/2010 (SL L 122, 24.4.2014., str. 44.).

- (61) Na temelju **Uredbe (EU) 2018/842** trebao bi se nastaviti pristup godišnjeg ciklusa obveza iz Odluke br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁶. Za taj je pristup potrebno sveobuhvatno preispitivanje inventara stakleničkih plinova država članica kako bi se omogućila procjena usklađenosti i, prema potrebi, primjena korektivnog djelovanja. Postupak revizije inventara stakleničkih plinova koje dostavljaju države članice na razini Unije nužan je kako bi se osiguralo vjerodostojno, dosljedno, transparentno i pravodobno ocjenjivanje usklađenosti s **Uredbom (EU) 2018/842**.
- (62) Države članice i Komisija trebale bi osigurati blisku suradnju u pogledu svih pitanja povezanih s provedbom energetske unije **uz blisko sudjelovanje Europskog parlamenta u pogledu pitanja u vezi s** ovom Uredbom. Komisija bi, prema potrebi, trebala pomoći državama članicama u provedbi ove Uredbe, posebno u pogledu uspostave **integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova** i povezanog jačanja kapaciteta, **među ostalim mobilizacijom internih resursa iz internih kapaciteta za izrađivanje modela i, prema potrebi, vanjskih stručnjaka**.
- (63) Države članice trebale bi osigurati da se u njihovim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima uzimaju u obzir najnovije preporuke po zemljama izdane u kontekstu Europskog semestra.

²⁶ Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

- (64) *Države članice trebale bi se voditi načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu”, što znači da bi prije donošenja odluka o planiranju, politici i ulaganju u području energije trebale razmotriti može li se troškovno učinkovitim i tehnički, gospodarski i ekološki prihvatljivim alternativnim mjerama za energetska učinkovitost u cijelosti ili djelomično zamijeniti predviđena planiranja, mjere politike i ulaganja, a istodobno postići ciljeve odgovarajućih odluka. To osobito znači da se energetska učinkovitost treba smatrati ključnim elementom i ključnim čimbenikom u budućim odlukama o ulaganju u energetska infrastrukturu u Uniji. Takve troškovno učinkovite alternative uključuju mjere za povećanje učinkovitosti potražnje za energijom i opskrbe energijom, posebice s pomoću troškovno učinkovite uštede energije u krajnjoj potrošnji, inicijativa za upravljanje potražnjom te učinkovitije pretvorbe, prijenosa i distribucije energije. Države članice također bi trebale poticati širenje tog načela na regionalnoj i lokalnoj razini te u privatnom sektoru.*
- (65) Europska agencija za okoliš trebala bi Komisiji pomagati, prema potrebi te u skladu sa svojim godišnjim programom rada, u obavljanju aktivnosti ocjenjivanja, praćenja i izvješćivanja.

- (66) Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a kako bi se izmijenio opći okvir za predložak integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova radi prilagodbe predloška izmjenama okvira energetske i klimatske politike Unije koje su izravno i konkretno povezane s doprinosima Unije na temelju UNFCCC-a i Pariškog sporazuma te uzimanja u obzir promjena u pogledu potencijala globalnog zagrijavanja stakleničkih plinova i međunarodno dogovoreni smjernica za inventare i utvrđivanja bitnih zahtjeva za sustav inventara Unije i uspostave registara. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva²⁷ od 13. travnja 2016. Osobito s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koje se odnose na pripremu delegiranih akata. Trebalo bi također uzeti u obzir, prema potrebi, odluke donesene u skladu sa UNFCCC-om i Pariškim sporazumom.

²⁷ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (67) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe, osobito u pogledu integriranih nacionalnih energetske i klimatskih izvješća o napretku; integriranog izvješćivanja o nacionalnim djelovanjima prilagodbe, financijskoj i tehnološkoj potpori zemljama u razvoju i prihodu od držbovne prodaje; godišnjeg izvješćivanja o približnim inventarima stakleničkih plinova, inventarima stakleničkih plinova te obračunanim emisijama stakleničkih plinova i njihovom uklanjanju; mehanizma Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora; Unijinog i nacionalnih sustava inventara; revizije inventara; sustava Unije i nacionalnih sustava za politike i mjere te projekcije; i izvješćivanja o politikama u pogledu emisija stakleničkih plinova, mjera i projekcija provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸.
- (68) *U svrhu izvršavanja provedbenih ovlasti utvrđenih ovom Uredbom*, Komisiji bi u obavljanju njezinih zadaća trebao pomagati ***Odbor za klimatske promjene, kojim se ponovo uspostavlja Odbor za klimatske promjene uspostavljen člankom 8. Odluke 93/389/EEZ, člankom 9. Odluke 280/2004/EZ i člankom 26. Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odbor za energetske uniju. Kako bi se osigurala dosljednost politika i s ciljem postizanja najvećih mogućih sinergija među sektorima, trebalo bi pozivati stručnjake u području klime i stručnjake u području energije na sastanke obaju odbora pri provedbi ove Uredbe.***
- (69) Komisija bi ***2024. te svakih pet godina nakon toga*** trebala preispitati primjenu ove Uredbe i prema potrebi donijeti prijedloge o izmjenama kako bi se osigurala njezina odgovarajuća primjena i ostvarivanje njezinih ciljeva. Tijekom tih revizija trebalo bi uzeti u obzir razvoj događaja i informirati se o globalnim rezultatima provedbe Pariškog sporazuma.

²⁸ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(70) Ovom Uredbom trebalo bi objediniti, izmijeniti, zamijeniti i povući određene obveze u pogledu planiranja, izvješćivanja i praćenja koje su trenutačno sadržane u energetske i klimatskim sektorskim zakonodavnim aktima Unije kako bi se osigurao usklađeni i integrirani pristup glavnim granama planiranja, izvješćivanja i praćenja. Sljedeće bi zakonodavne akte stoga trebalo na odgovarajući način izmijeniti:

- Direktivu 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²⁹;
- Direktivu 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁰;
- Direktivu 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³¹;

²⁹ Direktiva 94/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 1994. o uvjetima za davanje i korištenje odobrenja za traženje, istraživanje i proizvodnju ugljikovodika (SL L 164, 30.6.1994., str. 3.).

³⁰ Direktiva 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 1998. o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva i izmjeni Direktive Vijeća 93/12/EEZ (SL L350, 28.12.1998, str. 58).

³¹ Direktiva 2009/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o geološkom skladištenju ugljikova dioksida i o izmjeni Direktive Vijeća 85/337/EEZ, Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/60/EZ, 2001/80/EZ, 2004/35/EZ, 2006/12/EZ, 2008/1/EZ i Uredbe (EZ) br. 1013/2006 (SL L 140, 5.6.2009., str. 114.);

- Uredbu (EZ) br. 663/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³²;
- Uredbu (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća³³;
- Direktivu 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁴;
- Direktivu Vijeća 2009/119/EZ³⁵;
- Direktivu 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁶;

³² Uredba (EZ) br. 663/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavljanju programa za potporu gospodarskom oporavku dodjelom financijske pomoći Zajednice projektima u području energetike (SL L 200, 31.7.2009., str. 31.).

³³ Uredba (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (SL L 211, 14.8.2009., str. 36.).

³⁴ Direktiva 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište prirodnog plina i stavljanju izvan snage Direktive 2003/55/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 94.).

³⁵ Direktiva Vijeća 2009/119/EZ od 14. rujna 2009. o obvezi država članica da održavaju minimalne zalihe sirove nafte i/ili naftnih derivata (SL L 265, 9.10.2009., str. 9.).

³⁶ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskeim svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

- Direktivu 2012/27/EU;
- Direktivu 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća³⁷;
- Direktivu Vijeća (EU) 2015/652³⁸;

(71) *Iz razloga usklađenosti i pravne sigurnosti, ništa u ovoj Uredbi ne bi smjelo spriječiti primjenu odstupanja u skladu s relevantnim sektorskim pravom Unije u području električne energije i pripravnosti na rizik u vezi s električnom energijom.*

³⁷ Direktiva 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 12. lipnja 2013. o sigurnosti odobalnih naftnih i plinskih djelatnosti i o izmjeni Direktive 2004/35/EZ (SL L 178, 28.6.2013., str. 66.).

³⁸ Direktiva Vijeća (EU) 2015/652 od 20. travnja 2015. o utvrđivanju metoda izračuna i zahtjeva u vezi s izvješćivanjem u skladu s Direktivom 98/70/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o kakvoći benzinskih i dizelskih goriva (SL L 107, 25.4.2015., str. 26).

- (72) Ova bi Uredba trebala u cijelosti uključivati odredbe Uredbe (EU) br. 525/2013. Stoga bi Uredbu (EU) br. 525/2013 trebalo staviti izvan snage od 1. siječnja 2021. Međutim, kako bi se osiguralo da se provedba Odluke br. 406/2009/EZ nastavi na temelju Uredbe (EU) br. 525/2013 te da određeni aspekti povezani s provedbom Kyotskog protokola ostanu obuhvaćeni pravom, potrebno je da određene odredbe ostanu primjenjive nakon toga datuma.
- (73) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za postizanje navedenih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Područje primjene i opseg

1. Ovom se Uredbom uspostavlja mehanizam upravljanja za:
- (a) provedbu strategija i mjera osmišljenih za ostvarivanje ciljeva energetske unije *i dugoročnih obveza Unije u pogledu emisija stakleničkih plinova u skladu s Pariškim sporazumom*, te, za prvo desetogodišnje razdoblje od 2021. do 2030., posebice energetskih i klimatskih ciljeva *Unije* za 2030.;
 - (b) *poticanje suradnje među državama članicama, među ostalim, ako je to primjereno, na regionalnoj razini, osmišljene radi postizanja ciljeva energetske unije;*
 - (c) osiguravanje pravodobnosti, transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti izvješćivanja Unije i njezinih država članica tajništvu UNFCCC-a i Pariškog sporazuma;
 - (d) *doprinos većoj regulatornoj sigurnosti kao i doprinos većoj sigurnosti ulagatelja te doprinos potpunom iskorištavanju prilika za ekonomski razvoj, poticanje ulaganja, stvaranje radnih mjesta i socijalnu koheziju.*

Mehanizam upravljanja temelji se na ***dugoročnim strategijama***, integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima kojima je obuhvaćeno desetogodišnje razdoblje počevši od 2021. do 2030., odgovarajućim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim izvješćima o napretku država članica i Komisijinim integriranim mehanizmima za praćenje. Mehanizmom upravljanja ***osiguravaju se djelotvorne prilike za sudjelovanje javnosti u pripremi tih nacionalnih planova i dugoročnih strategija***. On obuhvaća strukturirani, ***transparentni***, iterativni postupak između Komisije i država članica u svrhu dovršetka integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i njihove naknadne provedbe, uključujući u pogledu regionalne suradnje i odgovarajućeg djelovanja Komisije.

2. Ova se Uredba primjenjuje na **■** pet dimenzija energetske unije, koje su ***usko povezane i međusobno se osnažuju***:

- (a) energetska sigurnost;
- (b) ***unutarnje*** energetsko tržište;
- (c) energetska učinkovitost;
- (d) dekarbonizacija; i
- (e) istraživanje, inovacije i konkurentnost.

Članak 2. Definicije

Primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „politike i mjere” znači svi instrumenti kojima se doprinosi ostvarenju ciljeva integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i/ili provedbi obveza na temelju članka 4. stavka 2. točaka (a) i (b) UNFCCC-a, što može uključivati one čiji glavni cilj nije ograničavanje i smanjenje emisija stakleničkih plinova ili promjene u energetskom sustavu;
- (2) „postojeće politike i mjere” znači provedene politike i mjere i donesene politike i mjere;
- (3) „provedene politike i mjere” znači politike i mjere na koje se na datum podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana ili integriranog nacionalnog energetske i klimatske izvješća o napretku primjenjuje jedno ili više od sljedećeg: na snazi je izravno primjenjivo pravo Unije ili nacionalno pravo, uspostavljen je jedan dobrovoljan sporazum ili više njih, dodijeljena su financijska sredstva, mobilizirani su ljudski resursi;
- (4) „donesene politike i mjere” znači politike i mjere za koje je do datuma podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana ili integriranog nacionalnog energetske i klimatske izvješća o napretku donesena službena odluka vlade i za koje postoji jasna predanost da se započne s provedbom;

- (5) „planirane politike i mjere” znači mogućnosti o kojima se raspravlja i za koje postoji realna mogućnost da će biti donesene i provedene nakon datuma podnošenja integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana ili integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog izvješća o napretku;
- (6) „sustav za politike i mjere te projekcije” znači sustav institucionalnih, pravnih i postupovnih mehanizama uspostavljenih za politike i mjere izvješćivanja te projekcije povezane s antropogenim emisijama po izvorima i uklanjanjem stakleničkih plinova ponorima i s energetsom sustavom, među ostalim kako je propisano člankom 39.;
- (7) „projekcije” znači predviđanja antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima ili razvoja energetskog sustava, uključujući barem kvantitativne procjene za niz od četiri buduće godine koje završavaju s 0 ili 5 i dolaze neposredno nakon izvještajne godine;
- (8) „projekcije bez mjera” znači projekcije antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima koje isključuju učinke svih politika i mjera koje su planirane, usvojene ili provedene nakon godine koja je odabrana kao početna točka za relevantnu projekciju;
- (9) „projekcije s mjerama” znači projekcije antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima kojima su obuhvaćeni učinci politika i mjera, u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova ili razvoja energetskog sustava, koje su donesene i provedene;

- (10) „projekcije s dodatnim mjerama” znači projekcije antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima ili razvoja energetskeg sustava kojima su obuhvaćeni učinci, u smislu smanjenja emisija stakleničkih plinova, politika i mjera koje su donesene i provedene radi ublažavanja klimatskih promjena ili ostvarivanja energetskeg ciljeva te politika i mjera planiranih u tu svrhu;
- (11) „klimatski i energetskei ciljevi Unije za 2030.” znači obvezujući cilj na razini Unije od najmanje 40 % domaćeeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cijelom gospodarstvu do 2030. u odnosu na 1990., obvezujući cilj na razini Unije od najmanje **32 %** udjela energije iz obnovljivih izvora u potrošnji u Uniji do 2030., **krovni cilj** na razini Unije od najmanje **32,5 %** poboljšanja energetske učinkovitosti do 2030., ■ i cilj od 15 % za elektroenergetsku međupovezanost do 2030. ili naknadni ciljevi u tom pogledu koje su Europsko vijeće ili Europski parlament i Vijeće dogovorili za 2030.;
- (12) „nacionalni sustav inventara” znači sustav institucionalnih, pravnih i postupovnih mehanizama uspostavljenih u državi članici za procjenu antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima i za izvješćivanje i arhiviranje informacija iz inventara;

- (13) „pokazatelj” znači kvalitativni ili kvantitativni čimbenik ili varijabla koji pridonose boljem razumijevanju napretka u provedbi;
- (14) „ključni pokazatelji” znači pokazatelji ostvarenog napretka u pogledu pet dimenzija energetske unije koje je predložila Komisija;
- (15) „tehnički ispravci” znači prilagodbe nacionalnih procjena inventara stakleničkih plinova izrađene u kontekstu preispitivanja provedenog u skladu s člankom 38. kada su dostavljeni podaci o inventaru nepotpuni ili su izrađeni na način koji nije u skladu s relevantnim međunarodnim pravilima ili pravilima Unije ili smjernicama i čija je svrha zamijeniti izvorno dostavljene procjene;

- (16) „osiguranje kvalitete” znači planirani sustav postupaka preispitivanja kojim se osigurava ostvarenje ciljeva kvalitete podataka i dostavljanje najboljih mogućih procjena i informacija za podupiranje djelotvornosti programa kontrole kvalitete i za pomoć državama članicama;
- (17) „kontrola kvalitete” znači sustav redovnih tehničkih aktivnosti za mjerenje i kontrolu informacija i procjena prikupljenih u svrhe osiguravanja cjelovitosti, točnosti i potpunosti podataka, utvrđivanje i rješavanje grešaka i propusta, dokumentiranje i arhiviranje podataka i ostalog korištenog materijala i bilježenje svih aktivnosti osiguranja kvalitete;
- (18) ***„energetska učinkovitost na prvom mjestu” znači da se pri planiranju te pri donošenju politika i odluka o ulaganju u području energije, u najvećoj mogućoj mjeri uzimaju u obzir alternativne troškovno učinkovite mjere energetske učinkovitosti za povećanje učinkovitosti potražnje za energijom i opskrbe energijom, osobito s pomoću troškovno učinkovite uštede energije u krajnjoj potrošnji, inicijativa za upravljanje potražnjom te učinkovitije pretvorbe, prijenosa i distribucije energije, pri čemu se i dalje ostvaruju ciljevi tih odluka;***

- (19) „SET-Plan” znači strateški plan za energetska tehnologija utvrđen u Komunikaciji Komisije od 15. rujna 2015. pod naslovom „Ususret integriranom strateškom planu za energetska tehnologija (SET): ubrzavanje preobrazbe europskog energetskog sustava”;
- (20) „rani napori” znači:
- (a) *u kontekstu procjene mogućeg jaza između cilja Unije za energija iz obnovljivih izvora za 2030. i zajedničkih doprinosa država članica, ostvarenje udjela energije iz obnovljivih izvora u državi članici iznad njezina nacionalnog obvezujućeg cilja za 2020. kako je utvrđeno u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/...⁺ ili rani napredak države članice u pogledu ostvarivanja obvezujućeg nacionalnog cilja za 2020.;*
 - (b) *u kontekstu preporuka Komisije koje se temelje na procjeni u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (b) u pogledu energije iz obnovljivih izvora, rana provedba doprinosa države članice obvezujućem cilju Unije od najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora u 2030. izmjereno u odnosu na nacionalne referentne točke za energija iz obnovljivih izvora;*
- (21) „regionalna suradnja” znači suradnja između dvije ili više država članica koje sudjeluju u partnerstvu koje obuhvaća jednu ili više od pet dimenzija energetske unije;
- (22) „energija iz obnovljivih izvora” ili „obnovljiva energija” znači energija iz obnovljivih izvora ili obnovljiva energija kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (23) „konačna bruto potrošnja energije” znači konačna bruto potrošnja energije kako je definirana u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (24) „program potpore” znači program potpore kako je definiran u članku 2. točki 5. Direktive (EU) 2018/...⁺;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).
⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)
⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)
⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

- (25) „obnova kapaciteta“ znači obnova kapaciteta kako je definirana u članku 2. točki 10. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (26) „zajednica obnovljive energije“ znači zajednica obnovljive energije kako je definirana u članku 2. točki 16. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (27) „centralizirano grijanje“ ili „centralizirano hlađenje“ znači centralizirano grijanje ili centralizirano hlađenje kako je definirano u članku 2. točki 19. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (28) „otpad“ znači otpad kako je definiran u članku 2. točki 23. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (29) „biomasa“ znači biomasa kako je definirana u članku 2. točki 24. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (30) „poljoprivredna biomasa“ znači poljoprivredna biomasa kako je definirana u članku 2. točki 25. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (31) „šumska biomasa“ znači šumska biomasa kako je definirana u članku 2. točki 26. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (32) „goriva iz biomase“ znači goriva iz biomase kako su definirana u članku 2. točki 27. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (33) „bioplin“ znači bioplin kako je definiran u članku 2. točki 28. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (34) „tekuće biogorivo“ znači tekuće biogorivo kako je definirano u članku 2. točki 32. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (35) „biogorivo“ znači biogorivo kako je definirano u članku 2. točki 33. Direktive (EU) 2018/...⁺;

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

+ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

- (36) „napredna biogoriva“ znači napredna biogoriva kako su definirana u članku 2. točki 34. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (37) „goriva iz recikliranog ugljika“ znači goriva iz recikliranog ugljika kako su definirana u članku 2. točki 35. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (38) „kulture bogate škrobom“ znači kulture bogate škrobom kako su definirane u članku 2. točki 39. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (39) „kulture za proizvodnju hrane i hrane za životinje“ znači kulture za proizvodnju hrane i hrane za životinje kako su definirane u članku 2. točki 40. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (40) „lignocelulozni materijal“ znači lignocelulozni materijal kako je definiran u članku 2. točki 41. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (41) „ostatci“ znači ostatci kako su definirani u članku 2. točki 43. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (42) „potrošnja primarne energije“ znači potrošnja primarne energije kako je definirana u članku 2. točki 2. Direktive 2012/27/EU;
- (43) „krajnja potrošnja energije“ znači krajnja potrošnja energije kako je definirana u članku 2. točki 3. Direktive 2012/27/EU;
- (44) „energetska učinkovitost“ znači energetska učinkovitost kako je definirana u članku 2. točki 4. Direktive 2012/27/EU;
- (45) „ušteta energije“ znači ušteta energije kako je definirana u članku 2. točki 5. Direktive 2012/27/EU;
- (46) „poboljšanje energetske učinkovitosti“ znači poboljšanje energetske učinkovitosti kako je definirano u članku 2. točki 6. Direktive 2012/27/EU;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora)

- (47) „energetska usluga“ znači energetska usluga kako je definirana u članku 2. točki 7. Direktive 2012/27/EU;
- (48) „ukupna korisna površina poda“ znači ukupna korisna površina poda kako je definirana u članku 2. točki 10. Direktive 2012/27/EU;
- (49) „sustav gospodarenja energijom“ znači sustav gospodarenja energijom poda kako je definiran u članku 2. točki 11. Direktive 2012/27/EU;
- (50) „stranka obveznica“ znači stranka obveznica kako je definirana u članku 2. točki 14. Direktive 2012/27/EU;
- (51) „provedbeno tijelo javne vlasti“ znači provedbeno tijelo javne vlasti kako je definirano u članku 2. točki 17. Direktive 2012/27/EU;
- (52) „pojedinačna mjera“ znači pojedinačna mjera kako je definirana u članku 2. točki 19. Direktive 2012/27/EU;
- (53) „distributer energije“ znači distributer energije kako je definiran u članku 2. točki 20. Direktive 2012/27/EU;
- (54) „operator distribucijskog sustava“ znači operator distribucijskog sustava kako je definiran u članku 2. točki 6. Direktive 2009/72/EZ i članku 2. točki 6. Direktive 2009/73/EZ;
- (55) „poduzeće za maloprodaju energije“ znači poduzeće za maloprodaju energije kako je definirano u članku 2. točki 22. Direktive 2012/27/EU;
- (56) „pružatelj energetske usluge“ znači pružatelj energetske usluge kako je definiran u članku 2. točki 24. Direktive 2012/27/EU;
- (57) „ugovor o energetske učinku“ znači ugovor o energetske učinku kako je definiran u članku 2. točki 27. Direktive 2012/27/EU;
- (58) „kogeneracija“ znači kogeneracija kako je definirana u članku 2. točki 30. Direktive 2012/27/EU;
- (59) „zgrada“ znači zgrada kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive 2010/31/EU;

- (60) „zgrada gotovo nulte energije” znači zgrada gotovo nulte energije kako je definirana u članku 2. točki 2. Direktive 2010/31/EU;
- (61) „dizalica topline” znači dizalica topline kako je definirana u članku 2. točki 18. Direktive 2010/31/EU;
- (62) „fosilno gorivo“ znači neobnovljivi izvori energije na osnovi ugljika kao što su kruta goriva, prirodni plin i nafta.

POGLAVLJE 2.
INTEGRIRANI NACIONALNI ENERGETSKI I KLIMATSKI PLANOVI

Članak 3.

Integrirani nacionalni energetske i klimatske planovi

1. Do **31. prosinca 2019. i potom do 1. siječnja 2029.** te svakih deset godina nakon toga, svaka država članica priopćuje Komisiji integrirani nacionalni energetske i klimatske plan. Planovi sadržavaju elemente utvrđene u stavku 2. ovog članka i Prilogu I. Prvim planom obuhvaća se razdoblje od 2021. do 2030., **uzimajući u obzir i dugoročniju perspektivu.** Sljedeći planovi obuhvaćaju desetogodišnja razdoblja neposredno nakon kraja razdoblja obuhvaćenog prethodnim planom.
2. Integrirani nacionalni energetske i klimatske planovi sastoje se od sljedećih glavnih odjeljaka:
 - (a) pregleda postupka upotrijebljenoga za uspostavu integriranog nacionalnog eneretskog i klimatskog plana koji se sastoji od sažetka, opisa **javnog** savjetovanja i sudjelovanja dionika i njihovih rezultata te regionalne suradnje s ostalim državama članicama u pripremi plana, kako je utvrđeno u člancima od 10. do 12. i u točki 1. odjeljka A dijela 1. Priloga I. ovoj Uredbi;

- (b) opisa **■** nacionalnih ciljeva i doprinosa *koji se odnose na ■* dimenzije energetske unije, *kako je navedeno u članku 4. i Prilogu I.*;
- (c) opisa *planiranih* politika i mjera *koje se odnose na* ostvarivanje odgovarajućih ciljeva i doprinosa iz točke (b) *kao i općeg pregleda ulaganja potrebnih za ispunjavanje odgovarajućih ciljeva i doprinosa*;
- (d) opisa trenutnog stanja pet dimenzija energetske unije, među ostalim u pogledu energetskog sustava i emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja te projekcija u pogledu ciljeva iz točke (b) s već postojećim politikama i mjerama;
- (e) *ako je primjenjivo, opisa regulatornih i neregulatornih prepreka i teškoća pri ispunjavanju ciljeva ili doprinosa povezanih s energijom iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti*;

- (f) procjene učinaka planiranih politika i mjera za ostvarenje ciljeva iz točke (b), ***uključujući njihovu usklađenost s dugoročnim ciljevima smanjenja emisija stakleničkih plinova na temelju Pariškog sporazuma i dugoročnim strategijama iz članka 15.;***
- (g) ***opće procjene učinka planiranih politika i mjera na konkurentnost povezanu s pet dimenzija energetske unije;***
- (h) priloga, sastavljenog u skladu sa zahtjevima i strukturom utvrđenim u Prilogu III. ovoj Uredbi, u kojem su navedene metodologije i mjere politike država članica za ostvarenje zahtjeva ušteda energije u skladu s člankom 7. Direktive 2012/27/EU i Prilogom V. toj Direktivi.

3. U pogledu svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova države članice:

- (a) ograničavaju administrativnu složenost i troškove za sve relevantne dionike;***
- (b) uzimaju u obzir međusobnu povezanost pet dimenzija energetske unije, osobito načelo energetske učinkovitosti na prvom mjestu;***

- (c) *koriste pouzdane i dosljedne podatke i pretpostavke u svih pet dimenzija, ako je relevantno;*
- (d) *ocjenjuju broj kućanstava u energetsom siromaštvu, uzimajući u obzir domaće energetske usluge potrebne za jamčenje osnovnih životnih standarda u odgovarajućem nacionalnom kontekstu, postojeću socijalnu politiku i druge relevantne politike, kao i Komisijine okvirne smjernice o relevantnim pokazateljima energetske siromaštva.*

U slučaju da država članica, u skladu s točkom (d) prvog podstavka, na temelju svoje procjene provjerljivih podataka utvrdi da postoji znatan broj kućanstava u energetsom siromaštvu, ona u svoj plan uključuje nacionalni okvirni cilj smanjenja energetske siromaštva. Dotične države članice navode u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima, politikama i mjerama kojima se rješava problem energetske siromaštva, ako postoji, uključujući mjere socijalne politike i druge relevantne nacionalne programe.

- 4. *Svaka država članica čini dostupnim javnosti svoj integrirani nacionalni energetske i klimatske plan koji je dostavljen Komisiji u skladu s ovim člankom.*
- 5. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 43. radi izmjene točaka 2.1.1. i 3.1.1. odjeljka A i točaka 4.1. i 4.2.1. odjeljka B dijela 1. i točke 3. dijela 2. Priloga I. kako bi **ih** prilagodila izmjenama okvira energetske i klimatske politike Unije *koje su izravno i posebno povezane s doprinosima Unije u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma.*

Članak 4.

Nacionalni ciljevi i doprinosi za pet dimenzija energetske unije

Svaka država članica u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima utvrđuje sljedeće glavne ciljeve i doprinose kako su navedeni u točki 2 odjeljka A. Priloga I.:

- (a) u pogledu dimenzije „dekarbonizacija”:
 - (1) u pogledu emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja i kako bi pridonijele ostvarenju cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji na razini cijelog gospodarstva:
 - (i) obvezujući nacionalni cilj države članice za emisije stakleničkih plinova i obvezujuća godišnja nacionalna ograničenja u skladu s ***Uredbom (EU) 2018/842***;
 - (ii) obveze države članice u skladu s Uredbom (EU) 2018/841;
 - (iii) prema potrebi, ***kako bi se ostvarili ciljevi energetske unije i dugoročne obveze Unije u pogledu emisija stakleničkih plinova u skladu s Pariškim sporazumom***, druge ciljeve, uključujući sektorske ciljeve i ciljeve prilagodbe.

(2) u pogledu energije iz obnovljivih izvora:

radi ostvarenja obvezujućeg cilja Unije od najmanje **32 %** energije iz obnovljivih izvora u 2030. kako je navedeno u članku 3. Direktive 2018/...⁺ doprinos tom cilju u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u državi članici u konačnoj bruto potrošnji energije 2030., s **okvirnom** putanjom za taj doprinos od 2021. nadalje. ***Do 2022. okvirna putanja mora doseći referentnu točku od najmanje 18 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030. Do 2025. okvirna putanja mora doseći referentnu točku od najmanje 43 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja te države članice za 2020. i njezina doprinosa cilju za 2030. Do 2027. okvirna putanja mora doseći referentnu točku od najmanje 65 % ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između obvezujućeg nacionalnog cilja za 2020 te države članice . i njezina doprinosa cilju za 2030.***

⁺ SL: navesti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

Do 2030. okvirna putanja mora doseći barem planirani doprinos države članice. Ako država članica očekuje da će premašiti svoj obvezujući nacionalni cilj za 2020., njezina okvirna putanja može početi na razini koju očekuje da će postići. Okvirne putanje država članica uzete zajedno moraju odgovarati referentnim točkama Unije za 2022., 2025. i 2027. i obvezujućem cilju Unije od najmanje 32 % udjela energije iz obnovljivih izvora u 2030. Odvojeno od svojih doprinosa cilju Unije i svoje okvirne putanje za potrebe ove Uredbe, država članica može navesti veću razinu ambicioznosti za potrebe nacionalne politike;

(b) u pogledu dimenzije „energetska učinkovitost”:

- (1) okvirni nacionalni doprinos povećanju energetske učinkovitosti radi ostvarivanja **Unijinih ciljeva** povećanja energetske učinkovitosti za **najmanje 32,5 %** u 2030. kako je navedeno u članku 1. stavku 1. i članku 3. stavku 5. Direktive 2012/27/EU, na temelju potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetske intenziteta.

Države članice iskazuju svoj doprinos kao apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2020. i kao **apsolutnu razinu potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2030.** uz **okvirnu** putanju za taj doprinos od 2021. nadalje. One objašnjavaju metodologiju upotrijebljenu za izračun i pretvorbene faktore;

- (2) kumulativni iznos uštede energije u krajnjoj potrošnji koji treba ostvariti tijekom razdoblja od 2021. do 2030. u skladu s člankom 7. **stavkom 1.** točkom (b) o obvezama u pogledu uštede energije na temelju Direktive 2012/27/EU;

- (3) *okvirne ključne etape dugoročne strategije za obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, plan s mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na domaćoj razini, na dokazima utemeljenu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi te doprinos ostvarenju Unijinih ciljeva povećanja energetske učinkovitosti na temelju Direktive 2012/27/EU u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU;*
- (4) ukupnu površinu poda koja će se renovirati ili ekvivalent godišnje uštede energije koja će se ostvariti od **2021.** do 2030. na temelju članka 5. Direktive 2012/27/EU u vezi sa zgradama javnih tijela kao uzorima;

I

(c) u pogledu dimenzije „energetska sigurnost”:

(1) nacionalne ciljeve u pogledu:

- jačanja diversifikacije izvora energije i opskrbe iz trećih zemalja, *čija svrha može biti smanjenje* ovisnosti o uvozu energije,
- *povećanja fleksibilnosti nacionalnog energetskeg sustava, i*
- *rješavanja pitanja* ograničene ili prekinute opskrbe izvorom energije *u svrhu poboljšanja otpornosti regionalnih i nacionalnih energetskeg sustava,* uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva;

- (d) u pogledu dimenzije „unutarnje energetske tržište”:
- (1) razinu elektroenergetske međupovezivosti koju država članica planira ostvariti u 2030. u odnosu na cilj elektroenergetske međupovezanosti za 2030. od najmanje 15 %, *sa strategijom u kojoj je razina od 2021. nadalje utvrđena u bliskoj suradnji s dotičnim državama članicama, uzimajući u obzir cilj međupovezanosti od 10 % za 2020. i pokazatelje hitnosti djelovanja na temelju razlike u cijeni na veleprodajnom tržištu, nominalnog prijenosnog kapaciteta spojnih vodova u odnosu na njihovo vršno opterećenje i na ugrađeni kapacitet proizvodnje iz obnovljivih izvora kako je navedeno u Prilogu I., dijelu 1., odjeljku A, točki 2.4.1. Za svaki novi spojni vod provodi se analiza troškova i koristi u odnosu na socioekonomske i okolišne aspekte, a smije se realizirati samo ako su moguće koristi veće od troškova.*

- (2) ključne ■ projekte za infrastrukturu za prijenos električne energije i transport plina, ***te, prema potrebi, projekte za modernizaciju***, koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva u okviru ■ pet dimenzija energetske unije;
- (3) nacionalne ciljeve povezane s drugim aspektima unutarnjeg energetskog tržišta, poput: ***povećanja fleksibilnosti sustava, osobito kroz politike i mjere u vezi s tržišno utemeljenim formiranjem cijena u skladu s primjenjivim pravom***; integracije tržišta i uparivanja s ***ciljem nastojanja da se poveća utrživi kapacitet postojećih spojnih vodova, pametnih mreža, agregacije, upravljanja potražnjom, skladištenja, distribuirane proizvodnje energije, mehanizama za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje opskrbe i cjenovnih signala u stvarnom vremenu***, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva, ***te druge nacionalne ciljeve povezane s unutarnjim energetskim tržištem, kako je utvrđeno u Prilogu I. dijelu 1., odjeljku A, točki 2.4.3.***;

■

- (e) u pogledu dimenzije „istraživanje, inovacije i konkurentnost”:
- (1) nacionalne ciljeve i ciljeve za financiranje javnih i, *ako su dostupni*, privatnih istraživanja i inovacija povezanih s energetsom unijom, uključujući, *prema potrebi*, vremenski okvir za ostvarivanje ciljeva; *odražavanje prioriteta* Strategije energetske unije i, *prema potrebi*, SET-Plana. *Pri utvrđivanju svojih ciljeva i doprinosa, država članica može se nadovezati na postojeće nacionalne strategije ili planove koji su u skladu s pravom Unije.*
 - (2) *ako su dostupni*, nacionalne ciljeve za 2050. *povezane s promicanjem tehnologija čiste energije.*

■

Članak 5.

Postupak država članica za utvrđivanje doprinosa u području energije iz obnovljivih izvora

1. Pri utvrđivanju svojeg doprinosa za svoj udio energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije u 2030. i u posljednjoj godini razdoblja obuhvaćenog sljedećim nacionalnim planovima, u skladu s člankom 4. točkom (a) podtočkom 2., država članica uzima u obzir sve od sljedećeg:
 - (a) mjere predviđene Direktivom (EU) 2018/...⁺;
 - (b) mjere donesene kako bi se ostvario cilja za energetske učinkovitost donesenog u skladu s Direktivom 2012/27/EU;
 - (c) *sve* ostale *postojeće* mjere za promicanje energije iz obnovljivih izvora u državi članici i, *ako je relevantno*, na razini Unije;
 - (d) *obvezujući nacionalni cilj za 2020. za energiju iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije utvrđen u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/...⁺;*

⁺ SL: navesti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: navesti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

- (e) *sve relevantne* okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kao što su:
- (i) ravnopravna raspodjela uvođenja u cijeloj Uniji;
 - (ii) gospodarski *uvjeti i* potencijal, *uključujući BDP po stanovniku;*
 - (iii) *potencijal za troškovno učinkovito uvođenje energije iz obnovljivih izvora;*
 - (iv) zemljopisna, *okolišna* i prirodna ograničenja, uključujući ograničenja područja i regija koji nisu međupovezani; ■
 - (v) razina međupovezanosti država članica električnom energijom;
 - (vi) *ostale relevantne okolnosti, a osobito rani naponi.*

U pogledu prvog podstavka točke (e), svaka država članica u svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu navodi koje je relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora uzela u obzir.

2. Države članice zajedno osiguravaju da zbroj njihovih doprinosa čini najmanje 32 % energije iz obnovljivih izvora u bruto krajnjoj potrošnji energije na razini Unije do 2030.

Članak 6.

Postupak država članica za utvrđivanje doprinosa u području energetske učinkovitosti

1. Pri utvrđivanju svojeg okvirnog nacionalnog doprinosa cilju energetske učinkovitosti za 2030. i za posljednju godinu razdoblja obuhvaćenog sljedećim nacionalnim planovima u skladu s člankom 4. točkom (b) podtočkom 1., svaka država članica **uzima u obzir**, da, u skladu s člankom 3. Direktive 2012/27/EU, **potrošnja energije u Uniji 2020. *ne smije biti* veća od 1 483 Mtoe primarne energije *ili* 1 086 Mtoe krajnje energije te da potrošnja energije u Uniji 2030. *ne smije biti* veća od 1 273 Mtoe primarne energije i/*ili* veća od 956 Mtoe krajnje energije.**

Nadalje, svaka država članica uzima u obzir:

- (a) mjere predviđene Direktivom 2012/27/EU;
- (b) druge mjere za promicanje energetske učinkovitosti u dotičnoj državi članici i na razini Unije.

2. U okviru svojeg doprinosa iz stavka 1., svaka država članica može uzeti u obzir ***nacionalne*** okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije i krajnju potrošnju energije, kao što su:
- (a) preostali troškovno učinkovit potencijal uštede energije;
 - (b) razvoj i predviđanje bruto domaćeg proizvoda;
 - (c) promjene u uvozu i izvozu energije;
 - (d) ***promjene u kombinaciji izvora energije i*** razvoj hvatanja i skladištenja ugljika; i
 - (e) rana djelovanja.

U pogledu prvog stavka, svaka država članica u svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu navodi je li uzela u obzir relevantne okolnosti koje utječu na potrošnju primarne energije i krajnju potrošnju energije te koje su to okolnosti..

Članak 7.

Nacionalne politike i mjere za svaku od pet dimenzija energetske unije

Države članice opisuju, u skladu s Prilogom I., u svojem integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu, glavne postojeće i planirane politike i mjere osobito za ostvarivanje općih ciljeva utvrđenih u nacionalnom planu, uključujući, ***ako je primjenjivo***, mjere kojima se predviđa regionalna suradnja i odgovarajuće financiranje na nacionalnoj i regionalnoj razini, ***uključujući mobilizaciju programa i instrumenata Unije***.

Države članice pružaju opći pregled ulaganja potrebnih za postizanje ciljeva i doprinosa utvrđenih u nacionalnom planu, kao i opću procjenu izvora tih ulaganja.

Članak 8.

Analitička osnova za integrirane nacionalne energetske i klimatske planove

1. Države članice opisuju, u skladu sa strukturom i formatom utvrđenim u Prilogu I., trenutačno stanje u pogledu svake od pet dimenzija energetske unije, uključujući energetske sustav i emisije stakleničkih plinova i njihova uklanjanja u trenutku podnošenja integriranog nacionalnog eneretskog i klimatskog plana ili na osnovu posljednjih dostupnih informacija. Države članice uspostavljaju i opisuju projekcije za svaku od pet dimenzija energetske unije, ***barem za razdoblje trajanja tog plana***, za koje se očekuje da će nastati kao posljedica postojećih politika i mjera. ***Države članice nastoje opisati dodatne dugoročnije perspektive za pet dimenzija nakon isteka trajanja integriranog nacionalnog eneretskog i klimatskog plana, ako je to relevantno i moguće.***
2. Države članice opisuju u svom integriranom nacionalnom eneretskome i klimatskom planu svoju procjenu, na nacionalnoj i, ako je primjenjivo, regionalnoj razini:
 - (a) učinaka na razvoj eneretskoga sustava i emisije stakleničkih plinova i njihovo uklanjanje tijekom ***razdoblja trajanja plana i za razdoblje od deset godina nakon posljednje godine obuhvaćene planom*** u okviru planiranih politika i mjera ***ili skupina mjera*** uključujući usporedbu s projekcijama utemeljenima na postojećim politikama i mjerama ***ili skupinama mjera*** kako je navedeno u stavku 1.;

- (b) makroekonomskog i, *u mjeri u kojoj je to moguće, zdravstvenog*, okolišnog i društvenog učinka te učinka na vještine planiranih politika i mjera *ili skupina mjera* iz članka 7. koje su dalje opisane u Prilogu I. za prvo desetogodišnje razdoblje najmanje do 2030., uključujući usporedbu s projekcijama na temelju postojećih politika i mjera *ili skupina mjera* kako je navedeno u stavku 1. ovog članka.
Metodologija koja se primjenjuje za procjenu tih učinaka objavljuje se;
- (c) interakcija između postojećih politika i mjera *ili skupina mjera* u okviru dimenzije politike i između postojećih politika i mjera i planiranih politika i mjera *ili skupina mjera* različitih dimenzija za prvo desetogodišnje razdoblje najmanje do 2030. Projekcije o sigurnosti opskrbe, infrastrukturi i integraciji tržišta moraju biti povezane s pouzdanim scenarijima energetske učinkovitosti;
- (d) *načina na koji će postojeće politike i mjere i planirane politike i mjere privući ulaganje nužno za njihovu provedbu.*

3. ***Države članice čine dostupnim javnosti sveobuhvatne informacije o pretpostavkama, parametrima i metodologijama koje se koriste za završne scenarije i projekcije, uzimajući u obzir statistička ograničenja, poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.***

Članak 9.

Nacrt integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova

1. Do ***31. prosinca 2018. i potom do 1. siječnja 2028.*** te svakih deset godina nakon toga svaka država članica izrađuje i podnosi Komisiji nacrt integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana u skladu s člankom 3. stavkom 1. i Prilogom I.
2. Komisija ***ocjenjuje nacrt integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i može izdati preporuke o nacrtima planova po zemljama u skladu s člankom 34. najkasnije šest mjeseci prije isteka roka za podnošenje tih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova.*** U tim preporukama ***može se osobito navesti sljedeće:***

- (a) razina ambicioznosti ciljeva i doprinosa radi zajedničkog ostvarivanja ciljeva energetske unije i osobito ciljeva Unije za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti ***te razina elektroenergetske međupovezivosti koju država članica planira ostvariti u 2030., kako je navedeno u članku 4. točki (d), pri čemu se u obzir uzimaju relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora i potrošnju energije koje je dotična država članica navela u nacrtu integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana, kao i pokazatelji hitnosti djelovanja za međupovezivost koji su utvrđeni u Prilogu I. dijelu 1. odjeljku A točki 2.4.1.;***
- (b) politike i mjere povezane s ciljevima država članica i ciljevima na razini Unije i ostalim politikama i mjerama moguće prekogranične važnosti;
- (c) ***sve dodatne politike i mjere koje bi se mogle zahtijevati u integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima;***
- (d) interakcije i dosljednost između postojećih i planiranih politika i mjera uključenih u integrirani nacionalni energetski i klimatski plan u okviru jedne dimenzije i između različitih dimenzija energetske unije.

3. U svojem integriranom nacionalnom energetsom i klimatskom planu svaka država članica *na odgovarajući način* uzima u obzir sve preporuke Komisije. *Ako dotična država članica ne djeluje u skladu s preporukom ili njezinim značajnim dijelom, ta država članica dužna je dati svoje obrazloženje i objaviti ga.*
4. *U kontekstu javnog savjetovanja kako je navedeno u članku 10. svaka država članica čini dostupnim javnosti svoj nacrt integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana.*

Članak 10.
Javno savjetovanje

Ne dovodeći u pitanje druge zahtjeve prava Unije, svaka država članica osigurava da javnost pravodobno dobije priliku za djelotvorno sudjelovanje u izradi nacrtu integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana – ***kada je riječ o planovima za razdoblje 2021. – 2030., u pripremi konačnog plana znatno prije njegova donošenja – kao i dugoročnih strategija iz članka 15. Svaka država članica*** prilaže sažetak stajališta ***ili privremenog*** stajališta javnosti prilikom podnošenja takvih dokumenata Komisiji. U mjeri u kojoj se primjenjuje Direktiva 2001/42/EZ, smatra se da se savjetovanjima ***u vezi s tim nacrtom*** poduzetima u skladu s tom direktivom zadovoljavaju obveze savjetovanja javnosti iz ove Uredbe.

Svaka država članica osigurava da javnost bude informirana. Svaka država članica postavlja razumne vremenske okvire koji ostavljaju dovoljno vremena kako bi se javnost informirala te kako bi mogla sudjelovati i izraziti svoje mišljenje.

Svaka država članica ograničavaju administrativnu složenost prilikom provedbe ovog članka.

Članak 11.

Višerazinski dijalog o klimi i energiji

Svaka država članica u skladu s nacionalnim pravilima uspostavlja višerazinski dijalog u području klime i energije u kojemu lokalne vlasti, organizacije civilnog društva, poslovna zajednica, ulagatelji i drugi relevantni dionici te šira javnost mogu aktivno sudjelovati i raspravljati o različitim scenarijima predviđenima za energetska i klimatska politika, uključujući i dugoročnu perspektivu, te preispitati napredak, osim ako države članice već ne raspolažu strukturom koja služi istoj svrsi. U okviru tog dijaloga može se raspravljati o integriranim nacionalnim energetska i klimatska planovima.

Članak 12.

Regionalna suradnja

1. Države članice međusobno surađuju, ***vodeći računa o svim postojećim i mogućim oblicima regionalne suradnje***, kako bi učinkovito ostvarile ciljeve i doprinose utvrđene u njihovom integriranom nacionalnom energetska i klimatska planu.

2. Svaka država članica, prije podnošenja svojeg nacrtu integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana Komisiji na temelju članka 9. stavka 1. – ***kada je riječ o planovima za razdoblje 2021. – 2030., kod pripreme konačnog plana znatno prije njegova donošenja*** – utvrđuju prilike za regionalnu suradnju i savjetuju se sa susjednim državama članicama, ***među ostalim u okviru foruma za regionalnu suradnju. Država članica koja priprema plan može se savjetovati s drugim državama članicama ili trećim zemljama*** koje su izrazile interes, ako to smatra primjerenim. ***Otočne države članice bez energetske međupovezanosti s drugim državama članicama, takva savjetovanja provode sa susjednim državama članicama s kojima imaju morsku granicu. Državama članicama s kojima se savjetuje trebalo bi dati razumno vrijeme za očitovanje. Svaka država članica navodi u svojem nacrtu integriranog nacionalnog energetskeg i klimatskog plana – kada je riječ o planovima za razdoblje 2021. – 2030., u svojem konačnom nacionalnom energetskeg i klimatskeg planu – barem privremene*** rezultate takvih regionalnih savjetovanja, uključujući, prema potrebi, kako su uzete u obzir primjedbe država članica ili trećih zemalja s kojima se savjetovalo.

3. *Države članice mogu započeti s dobrovoljnom zajedničkom izradom dijelova svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova te izvješća o napretku, među ostalim u okviru foruma za regionalnu suradnju. U tom slučaju rezultat zamjenjuje odgovarajuće dijelove njihova integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana i izvješća o napretku. Na zahtjev dviju ili više država članica Komisija olakšava taj postupak.*
4. *Kako bi se olakšala tržišna integracija i troškovno učinkovite politike i mjere, države članice u razdoblju između roka za podnošenje svojih nacрта integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i roka za podnošenje svojih konačnih planova predstavljaju relevantne dijelove svojeg nacрта integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana na odgovarajućim forumima za regionalnu suradnju radi njihova dovršetka. Ako je potrebno, Komisija olakšava takvu suradnju i savjetovanje među državama članicama, a ako prepozna mogućnosti za daljnju regionalnu suradnju, državama članicama može pružiti okvirne smjernice kako bi olakšala djelotvoran postupak suradnje i savjetovanja.*
5. Države članice **u** svojem konačnom integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu **uzimaju u obzir** primjedbe primljene od drugih država članica u skladu sa stavcima 2. i 3. i **u tim planovima** objašnjavaju kako su **uzele u obzir** te primjedbe.

6. Za potrebe iz stavka 1., države članice nastavljaju surađivati na regionalnoj razini **te, prema potrebi, u okviru foruma za regionalnu suradnju**, kada provode **relevantne** politike i mjere iz svojih integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova.
7. **Države članice također mogu predvidjeti suradnju s potpisnicama energetske zajednice i s trećim zemljama koje su članice Europskog gospodarskog prostora.**
8. **U mjeri u kojoj se primjenjuju odredbe Direktive 2001/42/EZ, smatra se da prekogranična savjetovanja o nacrtu provedena u skladu s člankom 7. navedene Direktive zadovoljavaju obveze u pogledu regionalne suradnje na temelju ove Uredbe, pod uvjetom da su ispunjeni uvjeti iz ovog članka.**

Članak 13.

Ocjena integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova

Na temelju integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova i njihovih ažuriranja kako su priopćeni u skladu s člancima 3. i 14. **Komisija** posebno ocjenjuje jesu li:

- (a) ciljevi i doprinosi dovoljni su za zajedničko ostvarivanje ciljeva energetske unije, a za prvo desetogodišnje razdoblje posebno ciljevi Okvira Unije za klimatsku i energetske politiku do 2030.;
- (b) planovi u skladu sa zahtjevima iz članaka od 3. do 12. te jesu li **države članice na odgovarajući način uzele u obzir** preporuke Komisije izdane u skladu s člankom 33.

Članak 14.

Ažuriranje integriranih nacionalnih energetske i klimatske planove

1. Do **30. lipnja 2023.** i **potom do 1. siječnja 2033. te** svakih 10 godina nakon toga svaka država članica podnosi Komisiji nacrt ažuriranja posljednjeg priopćenog integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana **ili Komisiji dostavljaju obrazloženje razloga** zbog kojih plan nije potrebno ažurirati.
2. Do **30. lipnja 2024.** i **potom do 1. siječnja 2034. te** svakih 10 godina nakon toga države članice prijavljuju Komisiji ažuriranje svojeg posljednjeg priopćenog integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana, osim ako su **obrazložile zašto** plan nije potrebno ažurirati na temelju stavka 1.
3. **Pri ažuriranju iz stavka 2.** svaka država članica mijenja **■** svoj **nacionalni cilj ili doprinos za bilo koji od kvantificiranih ciljeva ili doprinosa Unije utvrđenih u članku 4. točki (a) podtočki 1.** kako bi se odrazila jednaka ili veća razina ambicije u odnosu na onu utvrđenu u njezinom posljednjem priopćenom integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu. **Pri ažuriranju iz stavka 2. svaka država članica mijenja svoj nacionalni cilj ili doprinos za bilo koji od kvantificiranih ciljeva ili doprinosa Unije utvrđenih u članku 4. točki (a) podtočki 2. i članku 4. točki (b) isključivo kako bi se odrazila jednaka ili veća razina ambicije u odnosu na onu utvrđenu u posljednjem priopćenom integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu.**

4. U svojem ažuriranom integriranom nacionalnom energetske i klimatske planu države članice ulažu napore u ublažavanje negativnih učinaka na okoliš, koji su izašli na vidjelo tijekom integriranog izvješćivanja na temelju članaka od 17. do 25.
5. Pri ažuriranjima iz stavka 2. države članice uzimaju u obzir najnovije preporuke po državama izdane u kontekstu Europskog semestra ***kao i obveze koje proizlaze iz Pariškog sporazuma.***
6. Postupci propisani u članku 9. stavku 2. ***i člancima 10. i 12.*** primjenjuju se na izradu i ocjenjivanje ažuriranih integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova.
7. ***Ovim člankom ne dovodi se u pitanje pravo država članica da u bilo kojem trenutku izmijene ili prilagode nacionalne politike utvrđene ili spomenute u njihovim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima, pod uvjetom da te izmjene i prilagodbe budu uključene u integrirano nacionalno energetske i klimatske izvješće o napretku.***

POGLAVLJE 3.
DUGOROČNE STRATEGIJE ■

Članak 15.

Dugoročne strategije ■

1. Do 1. siječnja 2020. *a potom do 1. siječnja 2029. te* svakih 10 godina nakon toga, svaka država članice izrađuje i dostavlja Komisiji svoju dugoročnu strategiju ■ s perspektivom *od najmanje 30 godina. Države članice trebale bi te strategije prema potrebi ažurirati svakih pet godina.*
2. *U nastojanju ostvarenja općih klimatskih ciljeva iz stavka 3., Komisija do 1. travnja 2019. donosi prijedlog dugoročne strategije Unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova u skladu s Pariškim sporazumom, uzimajući u obzir nacрте integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova država članica. Dugoročna strategija iz ovog stavka uključuje analizu koja obuhvaća barem:*
 - (a) *različite scenarije za doprinos Unije ciljevima iz stavka 3., među ostalim i scenarij o postizanju nultih neto emisija stakleničkih plinova u Uniji do 2050., a nakon toga negativnih emisija;*

- (b) *implikacije scenarija iz točke (a) za preostali proračuna ugljika u svijetu i u Uniji kako bi se doprinijelo raspravi o troškovnoj učinkovitosti, djelotvornosti i pravednosti smanjenja emisija stakleničkih plinova.*

3. *Dugoročne strategije država članica i Unije* doprinose:

- (a) izvršavanju obveza Unije i država članica u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma u pogledu smanjenja antropogenih emisija iz izvora i poboljšanja uklanjanja ponorima *te promicanja veće sekvencije ugljika;*
- (b) *ostvarenju* cilja *Pariškog sporazuma* da se zadrži povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2°C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu napor u ograničavanje povišenja temperature na 1,5°C iznad razine u predindustrijskom razdoblju;

(c) postizanju dugoročnih smanjenja emisija stakleničkih plinova i poboljšanja uklanjanja ponorima u svim sektorima u skladu s ciljem Unije, u kontekstu nužnih smanjenja u skladu s Međuvladinim panelom o klimatskim promjenama (IPCC), **da se smanje emisije stakleničkih plinova u Uniji na troškovno učinkovit način te da se poboljša uklanjanje ponorima radi ostvarenje temperaturnih ciljeva iz Pariškog sporazuma kako bi se u Uniji čim prije postigla ravnoteža između antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima te nakon toga prema potrebi ostvarile negativne emisije;**

(d) **energetskom sustavu Unije koji je visoko energetski učinkovit te se u velikoj mjeri temelji na obnovljivim izvorima energije.**

4. **Dugoročne strategije država članica trebale bi obuhvaćati elemente iz Priloga IV. Nadalje, dugoročnim strategijama država članica i Unije obuhvaćeno je sljedeće:**

(a) smanjenja ukupnih emisija stakleničkih plinova i poboljšanja uklanjanja ponorima;

- (b) smanjenja emisija i poboljšanja uklanjanja u pojedinim sektorima, uključujući sektore električne energije, industrije, prometa, ***grijanja i hlađenja te*** graditeljstva (stambenog i tercijarnog), poljoprivrede, ***otpada*** i korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva (LULUCF);
- (c) očekivani napredak u pogledu prelaska na gospodarstvo s niskim emisijama stakleničkih plinova, uključujući intenzitet stakleničkih plinova, intenzitet CO₂ bruto domaćeg proizvoda, ***povezane procjene dugoročnih ulaganja*** i strategija za povezano istraživanje, razvoj i inovacije;
- (d) ***u mjeri u kojoj je to moguće, očekivani društveno-gospodarski učinak mjera dekarbonizacije, uključujući među ostalim aspekte povezane s makroekonomskim i socijalnim razvojem, zdravstvenim rizicima i koristima te zaštitom okoliša;***
- (e) veze s drugim ***nacionalnim dugoročnim ciljevima, planovima te s drugim politikama, mjerama i ulaganjima.***

5. *Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 43. radi izmjene Priloga IV. kako bi ga prilagodila kretanjima u dugoročnoj strategiji Unije ili u okviru energetske i klimatske politike Unije, a koja su izravno i posebno povezana s relevantnim odlukama donesenima u okviru UNFCCC-a te, posebno, u okviru Pariškog sporazuma.*
6. **■** Integrirani nacionalni energetske i klimatske planovi. **■** moraju biti *u skladu su s dugoročnim strategijama iz ovog članka.*
7. Države članice i Komisija *informiraju javnost i stavljaju joj* na raspolaganje svoje dugoročne strategije i njihova ažuriranja, *među ostalim i preko e-platforme iz članka 28. Države članice i Komisija javnosti stavljaju na raspolaganje relevantne podatke o konačnim rezultatima, uzimajući u obzir poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.*
8. *Komisija podupire države članice u pripremi njihovih dugoročnih strategija pružanjem informacija o stanju temeljnih znanstvenih spoznaja te o mogućnostima za razmjenu znanja i najboljih praksi, uključujući, prema potrebi, smjernice koje države članice mogu slijediti tijekom faze razvoja i provedbe svojih strategija.*
9. *Komisija procjenjuje jesu li dugoročne nacionalne strategije prikladne za zajedničko postizanje ciljeva energetske unije utvrđenih u članku 1. te pružaju informacije o mogućem preostalom zajedničkom jazu.*

Članak 16.

Strateški plan za metan

S obzirom na visoki potencijal globalnog zagrijavanja i relativno kratak životni vijek metana u atmosferi, Komisija analizira implikacije provedbe politika i mjera u svrhu smanjenja kratkoročnog i srednjoročnog utjecaja emisija metana na emisije stakleničkih plinova u Uniji. Uzimajući na odgovarajući način u obzir ciljeve kružnoga gospodarstva, Komisija razmatra mogućnosti politika za pružanje brzog odgovora na problem emisija metana te predlaže strateški plan Unije za metan kao sastavni dio dugoročne strategije Unije iz članka 15.

POGLAVLJE 4.
IZVJEŠĆIVANJE

ODJELJAK 1.

DVOGODIŠNJA IZVJEŠĆA O NAPRETKU I DALJNJE POSTUPANJE U VEZI S NJIMA

Članak 17.

Integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku

1. Ne dovodeći u pitanje članak 26., svaka država članica izvješćuje Komisiju do 15. ožujka **2023.**, i svake dvije godine nakon toga o stanju provedbe svojeg integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana s pomoću integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog izvješća o napretku kojima je obuhvaćeno svih pet ključnih dimenzija energetske unije.
2. Integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim izvješćem o napretku obuhvaćaju se sljedeći elementi:
 - (a) informacije o ostvarenom napretku prema ostvarivanju ciljeva i doprinosa utvrđenih u integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu i prema *financiranju i provedbi politika i mjera nužnih za njihovo ostvarivanje, uključujući i preispitivanje stvarnih ulaganja u odnosu na prvotne pretpostavke o ulaganjima*;

- (b) *ako je primjenjivo, informacije o napretku u uspostavi dijaloga iz članka 11.;*
- (c) informacije iz članaka od 20. do 25. i, prema potrebi, novosti o politikama i mjerama, u skladu s tim člancima;

■

- (d) informacije o ■ *prilagodbi* ■ u skladu s člankom 4. stavkom 1. točkom (a);

■

- (e) *u mjeri u kojoj je moguće, kvantifikacija učinka politika i mjera u integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu na kvalitetu zraka i na emisije onečišćivača zraka* ■ .

■

Unija i države članice dostavljaju dvogodišnja izvješća u skladu s Odlukom 2/CP.17 Konferenciji stranaka UNFCCC-a i nacionalna izvješća u skladu s člankom 12. UNFCCC-a Tajništvu UNFCCC-a.

3. ***Integrirano nacionalno energetska i klimatsko izvješće o napretku obuhvaća informacije sadržane u godišnjim izvješćima iz članka 26. stavka 3. kao i informacije o politikama i mjerama te projekcijama antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima, koje su sadržane u izvješćima iz članka 18.***

4. Komisija, ***kojoj pomaže Odbor za energetska uniju iz članka 44. stavka 1. točke (b),*** donosi provedbene akte kako bi utvrdila strukturu, format, tehničke pojedinosti i postupak za informacije iz stavaka 1. i 2. ovog članka.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

5. Učestalost i opseg informacija i ažuriranja iz stavka 2. točke (c) usklađuju se s potrebom osiguravanja dovoljne sigurnosti za ulagatelje.

6. Ako je Komisija izdala preporuke u skladu s člankom 32. stavcima 1. ili 2., dotična država članica uključuje u svoje integrirano nacionalno energetska i klimatsko izvješće o napretku informacije o politikama i mjerama koje su donesene ili čije se donošenje i provedba planiraju s ciljem provedbe tih preporuka. ***Ako je primjenjivo***, te informacije uključuju detaljni raspored provedbe.

Ako dotična država članica odluči da neće slijediti preporuku ili njezini znatni dio, obvezna je dati svoje obrazloženje.

7. *Države članice čine dostupnim javnosti izvješća koja su dostavljena Komisiji u skladu s ovim člankom.*

Članak 18.

Integrirano izvješćivanje o politikama i mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova i o projekcijama

1. Do 15. ožujka 2021. i svake dvije godine nakon toga, države članice dostavljaju Komisiji informacije o:
 - (a) svojim nacionalnim politikama i mjerama *ili skupini mjera* kako je utvrđeno u Prilogu VI.; i
 - (b) svojim nacionalnim projekcijama antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima organiziranim po plinu ili skupini plinova (hidrofluorogljici i perfluorogljici) navedenima u dijelu 2. Priloga V. Nacionalnim projekcijama uzimaju se u obzir politike i mjere donesene na razini Unije i one uključuju informacije utvrđene u Prilogu VII.

2. Države članice izvješćuju o najažurnijim dostupnim projekcijama. Ako država članica ne dostavi potpune procjene projekcija do 15. ožujka svake druge godine i ako je Komisija utvrdila da ta država članica ne može popuniti razlike u procjenama nakon što su utvrđeni tijekom Komisijinih postupaka osiguranja i kontrole kvalitete, Komisija može izraditi procjene koje su potrebne za sastavljanje projekcija Unije na temelju savjetovanja s dotičnom državom članicom.
3. Država članica može Komisiji priopćiti sve bitne promjene informacija dostavljenih u skladu sa stavkom 1. tijekom prve godine izvještajnog razdoblja do 15. ožujka godine koja slijedi nakon prethodnog izvješća.
4. Države članice čine dostupnim javnosti, u elektroničkom obliku, svoje nacionalne projekcije u skladu sa stavkom 1. i sve relevantne procjene troškova i učinaka nacionalnih politika i mjera o provedbi politika Unije relevantnih za ograničavanje emisija stakleničkih plinova zajedno s relevantnim tehničkim izvješćima na kojima se one temelje. Te projekcije i procjene trebale bi uključivati opise modela i metodoloških pristupa koji su se upotrebljavali, definicija i osnovnih pretpostavki.

Članak 19.

Integrirano izvješćivanje o nacionalnim djelovanjima prilagodbe, financijskoj i tehnološkoj potpori zemljama u razvoju i prihodima o dražbovne prodaje

1. Do 15. ožujka 2021. i svake dvije godine nakon toga, države članice izvješćuju Komisiju o svojim nacionalnim planovima i strategijama prilagodbe klimatskim promjenama u kojima su opisane njihova provedena i planirana djelovanja za olakšavanje prilagodbe klimatskim promjenama ■ , uključujući informacije navedene u dijelu 1. Priloga VIII. ***i u skladu sa zahtjevima za izvješćivanje dogovorenima u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma.***
2. Do **31. srpnja** 2021. i svake godine nakon toga (godina X) države članice dostavljaju Komisiji informacije o uporabi prihoda koji su države članice stekle dražbovnom prodajom emisijskih jedinica u skladu s člankom 10. stavkom 1. i člankom 3.d stavcima 1. ili 2. Direktive 2003/87/EZ, uključujući informacije navedene u dijelu 3. Priloga VIII.

3. ***Do 30. rujna 2021. i svake godine nakon toga (godina X), države članice Komisiji dostavljaju informacije o*** potpori zemljama u razvoju, uključujući informacije navedene u dijelu 2. Priloga VIII. ***i u skladu s relevantnim zahtjevima za izvješćivanje dogovorenima u okviru UNFCCC-a i Pariškog sporazuma.***
4. Države članice čine dostupnim javnosti izvješća podnesena Komisiji u skladu s ovim člankom, ***osim informacija navedenih u Prilogu VIII. dijelu 2. točki (b).***
5. Komisija, ***kojoj pomaže Odbor za klimatske promjene iz članka 44. stavka 1. točke (a),*** donosi provedbene akte kako bi utvrdila strukturu, format i postupke dostavljanja za izvješćivanje država članica o informacijama u skladu s ovim člankom.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

Članak 20.

Integrirano izvješćivanje o energiji iz obnovljivih izvora

Države članice uključuju u izvješća o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova informacije o:

(a) provedbi sljedećih putanja i ciljeva:

- (1) **okvirne** nacionalne putanje za ukupni udio energije iz obnovljivih izvora u krajnjoj bruto potrošnji energije od 2021. do 2030.;
- (2) **procijenjene** putanje za sektorski udio energije iz obnovljivih izvora u krajnjoj potrošnji energije od 2021. do 2030. u elektroenergetskom sektoru, sektoru grijanja i hlađenja i sektoru prometa;
- (3) **procijenjene putanje** prema tehnologijama za dobivanje energije iz obnovljivih izvora kako bi ostvarile ukupne i sektorske putanje za energiju iz obnovljivih izvora od 2021. do 2030., uključujući očekivanu konačnu bruto potrošnju energije po tehnologiji i sektoru izraženu u Mtoe i ukupni planirani instalirani kapacitet po tehnologiji i sektoru izražen u MW;

- (4) putanje potražnje za bioenergijom, raščlanjene na toplinsku i električnu energiju te promet, i putanje opskrbe biomasom po sirovini i podrijetlu (razlikovanje između domaće proizvodnje i uvoza). Za šumsku biomasu, ocjena njezina izvora i utjecaja na ponor LULUCF-a;
- (5) ako je primjenjivo, druge nacionalne putanje i ciljeve, uključujući dugoročne i sektorske (kao što je udio električne energije proizvedene iz biomase bez uporabe topline, udio energije iz obnovljivih izvora u centralnom grijanju, uporaba obnovljivih izvora energije u zgradama, obnovljivi izvori energije koje proizvode gradovi, zajednice obnovljive energije i potrošač vlastite obnovljive energije)+, ***oporabljena energija iz mulja dobivenog obradom otpadnih voda;***

(b) provedbi sljedećih politika i mjera:

- (1) provedenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje nacionalnog doprinosa obvezujućem cilju na razini Unije za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora kako je navedeno u članku 4. točki(a) podtočki 2. ove Uredbe, uključujući sektorske i tehnološki specifične mjere, s posebnim preispitivanjem provedbe mjera utvrđenih u člancima od 23.do 28. Direktive (EU) 2018/... +;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

- (2) *ako je dostupno*, posebnih mjera regionalne suradnje;
- (3) ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, posebnih mjera za financijsku potporu, uključujući potporu Unije i korištenje sredstava Unije, za promicanje proizvodnje i uporabe energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetici, grijanju, hlađenju i prometu;
- (4) *ako je primjenjivo, procjene potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora koju države članice trebaju provesti u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/...⁺*;
- (5) posebnih mjera za ispunjavanje zahtjeva iz članaka od 15. do 18. **■** Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (6) *ako je primjenjivo, posebnih mjera za procjenu, omogućivanje transparentnosti i smanjenje potrebe za minimalnim kapacitetom koji može dovesti do ograničavanja energije iz obnovljivih izvora*;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

- (7) *sažetka politika i mjera u okviru poticajnog okvira koji države članice trebaju uspostaviti na temelju članka 21. stavka 6. i članka 22. stavka 5. Direktive (EU) 2018/...⁺ kako bi se potaknuo i olakšao razvoj potrošnje vlastite obnovljive energije i zajednica obnovljive energije;*
- (8) mjera za promicanje uporabe energije iz biomase, posebno za mobilizaciju nove biomase uzimajući u obzir *biomasu, uključujući dostupnost održive biomase,* te mjera za održivost proizvedene i iskorištene biomase;
- (9) *postojećih mjera za povećanje udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja te sektoru prometa;*
- (10) *politika i mjera za lakše prihvaćanje ugovora o kupnji energije;*
- (c) kako je utvrđeno u dijelu 1. Priloga IX.

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

Članak 21.

Integrirano izvješćivanje o energetske učinkovitosti

Države članice uključuju u integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku informacije o sljedećem:

(a) provedbi sljedećih nacionalnih putanja i ciljeva:

- (1) **okvirne** putanje za potrošnju primarne energije i krajnju **godišnju** potrošnju energije od **2021.** do 2030. kao nacionalnog doprinosa uštedom energije ostvarivanju cilja na razini Unije za 2030., uključujući metodologiju na kojoj se temelji;
- (2) **okvirnih ključnih etapa** dugoročne **strategije za** obnovu nacionalnog fonda stambenih i **nestambenih** zgrada, **javnih i privatnih, te doprinosa ostvarenju ciljeva povećanja energetske učinkovitosti Unije na temelju Direktive 2012/27/EU u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU;**
- (3) prema potrebi, ažuriranju drugih nacionalnih ciljeva utvrđenih u nacionalnom planu;

(b) provedbi sljedećih politika i mjera:

- (1) provedenih, donesenih i planiranih politika, mjera i programa za ostvarivanje okvirnog nacionalnog doprinosa povećanju energetske učinkovitosti za 2030. kao i drugih ciljeva iz članka 6., uključujući planirane mjere i instrumente (i one financijske prirode) za promicanje energetske učinkovitosti zgrada, mjere za iskorištavanje potencijala energetske učinkovitosti plinske i elektroenergetske infrastrukture i ostale mjere za promicanje energetske učinkovitosti;
- (2) ako je primjenjivo, instrumenata utemeljenih na tržištu kojima se daju poticaji za poboljšanja u pogledu energetske učinkovitosti, koji uključuju, ali nisu ograničeni na, poreze na energiju, pristojbe i emisijske jedinice;
- (3) nacionalnog sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera iz članaka 7.a i 7.b Direktive 2012/27/EU i u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi;

- (4) *dugoročnih strategija obnove u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU;*
 - (5) politika i mjera za poticanje energetske usluga u javnom sektoru i mjera za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju prihvaćanje ugovora o energetske učinku i drugih modela usluga energetske učinkovitosti;
 - (6) regionalne suradnje u području energetske učinkovitosti, ako je primjenjivo;
 - (7) ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, mjera financiranja u području energetske učinkovitosti na nacionalnoj razini, uključujući, prema potrebi, potporu Unije i korištenje sredstava Unije;
- (c) kako je utvrđeno u dijelu 2. Priloga IX..

Članak 22.

Integrirano izvješćivanje o energetske sigurnosti

Države članice uključuju u integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku informacije o provedbi:

- (a) nacionalnih ciljeva za diversifikaciju izvora energije i potražnje ■ ;
- (b) ***ako je primjenjivo***, nacionalnih ciljeva u pogledu smanjenja ovisnosti o energiji uvezenoj iz trećih zemalja;
- (c) nacionalnih ciljeva za razvoj mogućnosti za suočavanje s ograničenom opskrbom ili s prekidom opskrbe izvora energije, uključujući plin i električnu energiju;
- (d) nacionalnih ***ciljeva u vezi s povećanjem fleksibilnosti nacionalnog energetske sustava, osobito*** uporabom domaćih izvora energije, ***upravljanjem potražnjom i skladištenjem energije*** ;
- (e) provedbenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje ciljeva iz točaka od (a) do (d);
- (f) regionalne suradnje u provedbi ciljeva i politika iz točaka od (a) do (d);
- (g) ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, ako je to primjenjivo, mjera financiranja u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i korištenje sredstava Unije.

Članak 23.

Integrirano izvješćivanje o unutarnjem energetsom tržištu

1. Države članice uključuju u svoja integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća informacije o provedbi sljedećih ciljeva i mjera:
 - (a) razini elektroenergetske međupovezivosti koju država članica planira ostvariti 2030. u odnosu na cilj elektroenergetske međupovezanosti za 2030. od najmanje 15 % *i pokazatelje iz Priloga I. dijela 1. odjeljka A točke 2.4.1. te mjere za provedbu strategije za postizanje te razine, uključujući i mjere koje se odnose na davanje odobrenja;*
 - (b) ključnih **■ projekata** za infrastrukturu za prijenos električne energije i transport plina, koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva u okviru **■** pet ključnih dimenzija energetske unije;
 - (c) ako je primjenjivo, glavnih predviđenih infrastrukturnih projekata osim projekata od zajedničkog interesa, *uključujući infrastrukturne projekte u kojima sudjeluju treće zemlje i, u mjeri u kojoj je to izvedivo, opću procjenu njihove usklađenosti s ciljevima energetske unije i doprinosa ostvarenju tih ciljeva;*

- (d) nacionalnih ciljeva povezanih s drugim aspektima unutarnjeg energetskeg tržišta, *poput povećanja fleksibilnosti sustava, integracije tržišta i uparivanja, nastojanja da se poveća utrži kapacitet postojećih spojnih vodova, pametnih mreža, agregacije, upravljanja potražnjom, skladištenja, distribuirane proizvodnje energije, mehanizama za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje usluge, cjenovnih signala u stvarnom vremenu;*

I

- (e) *ako je to primjenjivo, nacionalnih ciljeva i mjera povezanih s nediskriminatornim sudjelovanjem energije iz obnovljivih izvora, upravljanje potražnjom i skladištenjem, među ostalim putem agregacije, na svim energetskeim tržištima;*
- (f) *ako je primjenjivo, nacionalnih ciljeva i mjera u vezi s osiguravanjem sudjelovanja potrošača u energetskeom sustavu i koristi od vlastite proizvodnje i novih tehnologija, uključujući pametna brojila;*
- (g) *mjera* u pogledu osiguravanja adekvatnosti elektroenergetskog sustava;
- (h) provedenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje ciljeva iz točaka od (a) do (g);

- (i) regionalne suradnje u provedbi ciljeva i politika iz točaka od (a) do (h);
- (j) ne dovodeći u pitanje članke 107. i 108. UFEU-a, mjera financiranja ***na nacionalnoj razini*** u području unutarnjeg tržišta energije, uključujući potporu Unije i korištenje sredstava Unije, ***među ostalim u svrhu ostvarenja cilja elektroenergetske međupovezanosti***, ako je primjenjivo;
- (k) mjera za povećanje fleksibilnosti energetskeg sustava s obzirom na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, uključujući uvođenje unutardnevnog uparivanja tržišta i prekograničnih tržišta uravnoteženja.

2. Informacije koje su dostavile države članice u skladu sa stavkom 1. moraju biti dosljedne izvješću nacionalnih regulatora iz članka 37. stavka 1. točke (e) Direktive 2009/72/EZ i članka 41. stavka 1. točke (e) Direktive 2009/73/EZ i na odgovarajući se način temeljiti na tome izvješću.

Članak 24.

Integrirano izvješćivanje o energetsom siromaštvu

Kada se primjenjuje članak 3. stavak 3. točka (d) drugi podstavak, dotična država članica u svoje integrirano nacionalno energetske i klimatske izvješće o napretku uključuje:

- (a) informacije o napretku u ostvarenju nacionalnog okvirnog cilja smanjenja broja kućanstava u energetsom siromaštvu; i***
- (b) kvantitativne informacije o broju kućanstava u energetsom siromaštvu, kao i informacije o politikama i mjerama za rješavanje problema energetskog siromaštva.***

Podatke koje države članice dostavljaju u skladu s ovim člankom Komisija prosljeđuje Europskom opservatoriju za energetske siromaštvo.

Članak 25.

Integrirano izvješćivanje o istraživanju, inovacijama i konkurentnosti

Države članice u svoja integrirana nacionalna energetska i klimatska izvješća o napretku uključuju informacije o provedbi sljedećih ciljeva i mjera:

- (a) ako je primjenjivo, nacionalnih ciljeva i politika kojima se prenose u nacionalni kontekst ciljevi i politike iz plana SET;***

- (b) nacionalnih ciljeva u pogledu ukupne ■ javne i, *ako je dostupno*, privatne ■ potrošnje na istraživanje i inovacije povezane s tehnologijama čiste energije te za tehnološke troškove i razvoj uspješnosti;
- (c) ako je to primjereno, nacionalnih ciljeva, uključujući dugoročne ciljeve do 2050. za uvođenje tehnologija za dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrijskih sektora i industrijskih sektora s visokom razinom emisija ugljika i, ako je primjenjivo, ciljeve u pogledu infrastrukture za skladištenje i prijevoz ugljika;
- (d) nacionalnih ciljeva za postupno isključivanje energetskih subvencija, *posebno za fosilna goriva*;
- (e) provedenih, donesenih i planiranih politika i mjera za ostvarivanje ciljeva iz točaka (b) i (c);
- (f) suradnje s drugim državama članicama u provedbi ciljeva i politika iz točaka od (b) do (d), uključujući koordinaciju politika i mjera *u kontekstu* plana SET, kao što je usklađivanje istraživačkih i zajedničkih programa;
- (g) financijskih mjera u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i korištenje sredstava Unije, ako je primjenjivo.

ODJELJAK 2.
GODIŠNJE IZVJEŠĆIVANJE

Članak 26.
Godišnje izvješćivanje

1. Do 15. ožujka 2021. i svake dvije godine nakon toga (godina X), države članice izvješćuju Komisiju o:

■

- (a) informacijama iz članka 6. stavka 2. Direktive 2009/119/EZ;
- (b) informacijama iz točke 3. Priloga IX. Direktivi 2013/30/EU, u skladu s člankom 25. te direktive.

2. ***Države članice do 31. srpnja 2021. i svake godine nakon toga (godina X) Komisiju izvješćuju o svojim približnim inventarima stakleničkih plinova za godinu X-1.***

Za potrebe ***ovog stavka*** Komisija, na temelju približnih inventara stakleničkih plinova država članica, ili, ako država članica nije do tog datuma priopćila svoje približne inventare, na temelju vlastitih procjena, svake godine sastavlja približni inventar stakleničkih plinova. Komisija te informacije čini dostupnim javnosti do 30. rujna svake godine.

3. Od 2023. države članice utvrđuju i dostavljaju Komisiji konačne podatke iz inventara stakleničkih plinova do 15. ožujka svake godine (godina X) i preliminarne podatke do 15. siječnja svake godine, uključujući podatke o stakleničkim plinovima i informacije iz inventara iz Priloga V. Izvješće o konačnim podacima iz inventara stakleničkih plinova uključuju i potpuno i ažurno nacionalno izvješće o inventaru. ***U roku od tri mjeseca od primitka izvješća, Komisija informacije navedene u Prilogu V. dijelu 1. točki (n) stavlja na raspolaganje Odboru za klimatske promjene iz članka 44. stavka 1. točke (a).***
4. Države članice dostavljaju Tajništvu UNFCCC-a nacionalne inventare koji sadržavaju informacije dostavljene Komisiji o konačnim podacima iz inventara stakleničkih plinova u skladu sa stavkom 3. do 15. travnja svake godine. Komisija u suradnji s državama članicama svake godine sastavlja inventar stakleničkih plinova i priprema izvješće Unije o inventarima stakleničkih plinova i dostavlja ga Tajništvu UNFCCC-a do 15. travnja svake godine.
5. Države članice do 15. siječnja 2017. i 15. ožujka 2032. dostavljaju Komisiji preliminarne i konačne podatke iz nacionalnih inventara koji su izrađeni za njihove obračune za LULUCF za potrebe izvješća o usklađenosti u skladu s člankom **14.** Uredbe (EU) 2018/841.

6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 43. kako bi:
- (a) izmijenila dio 2. Priloga V. dodavanjem tvari na popis stakleničkih plinova ili njihovim brisanjem s tog popisa, ***u skladu s odgovarajućim odlukama koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma;***
 - (b) dopunila ovu Uredbu donošenjem vrijednosti za potencijale globalnog zatopljenja i navođenjem smjernica za inventare koje se primjenjuju u skladu s relevantnim odlukama koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma.

7. Komisija, *kojoj pomaže Odbor za klimatske promjene iz članka 43. stavka 1. točke (a)*, donosi provedbene akte kako bi utvrdila strukturu, tehničke pojedinosti, format i postupke za države članice za podnošenje približnih inventara stakleničkih plinova u skladu sa stavkom 2. ovog članka, inventara stakleničkih plinova u skladu sa stavkom 3. ovog članka i obračunanih emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja u skladu s člancima 5. i **14.** Uredbe (EU) 2018/841.

Kada predlaže takve provedbene akte Komisija uzima u obzir rasporede UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma za praćenje i izvješćivanje o tim informacijama i relevantne odluke koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma kako bi osigurala usklađenost Unije s njezinim obvezama izvješćivanja koje ima kao stranka UNFCCC-a i Pariškog sporazuma. U tim se provedbenim aktima navode i rasporedi za suradnju i koordinaciju između Komisije i država članica u pripremi izvješća o inventarima stakleničkih plinova u Uniji.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

Članak 27.

Izvješćivanje o ciljevima za 2020.

Do 30. travnja 2022. svaka država članica izvješćuje Komisiju o ostvarenju svojeg nacionalnog cilja povećanja energetske učinkovitosti za 2020., uspostavljenog na temelju članka 3. stavka 1. Direktive 2012/27/EU, pružanjem informacija utvrđenih u dijelu 2. Priloga IX. ovoj Uredbi, i ostvarenju ukupnih nacionalnih ciljeva za udio energije iz obnovljivih izvora u 2020., kako je utvrđeno u Prilogu I. Direktivi 2009/28/EZ u verziji koja je na snazi 31. prosinca 2020., i to dostavom sljedećih informacija:

- (a) sektorski (električna energija, grijanje i hlađenje te promet) i ukupni udjeli energije iz obnovljivih izvora 2020.;***
- (b) mjere poduzete za postizanje nacionalnih ciljeva za energiju iz obnovljivih izvora za 2020., uključujući mjere koje se odnose na programe potpore, jamstva o podrijetlu i pojednostavnjenje administrativnih postupaka;***
- (c) udio energije iz biogoriva i tekućih biogoriva proizvedenih iz žitarica i drugih kultura bogatih škrobom, šećernih kultura i uljarica u energetskej potrošnji u prometu;***
- (d) udio energije iz biogoriva i bioplina za promet proizvedenih iz sirovina i drugih goriva navedenih u dijelu A Priloga IX. Direktivi 2009/28/EZ, u verziji koja je na snazi 31. prosinca 2020., u energetskej potrošnji u prometu.***

ODJELJAK 3.
PLATFORMA ZA IZVJEŠĆIVANJE

Članak 28.
E- platforma

1. Komisija uspostavlja **■** internetsku platformu (e-platforma) kako bi olakšala komunikaciju između Komisije i država članica, promicala suradnju među državama članicama *i olakšala pristup javnosti informacijama.*
2. Države članice upotrebljavaju e-platformu kako bi Komisiji podnosile izvješća iz ovog poglavlja nakon što postane operativna.
3. ***E-platforma mora postati operativna do 1. siječnja 2020. Komisija upotrebljava e-platformu kako bi olakšala javni internetski pristup izvješćima iz ovog poglavlja, konačnim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, njihovim ažuriranim verzijama te dugoročnim strategijama iz članka 15., uzimajući u obzir poslovno osjetljive podatke i usklađenost s pravilima o zaštiti podataka.***

POGLAVLJE 5.
OBJEDINJENO OCJENJIVANJE NAPRETKA I ODGOVORA POLITIKE ZA
OSIGURAVANJE OSTVARENJA CILJEVA UNIJE – PRAĆENJE KOMISIJE

Članak 29.

Ocjena napretka

1. Do 31. listopada 2021. i svake druge godine nakon toga Komisija ocjenjuje, posebno na temelju izvješća o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova, ostalih informacija dostavljenih u skladu s ovom Uredbom, pokazatelja i europskih statistika *i podataka*, ako su dostupni:
 - (a) napredak ostvaren na razini Unije prema ostvarenju ciljeva energetske unije, uključujući za prvo desetogodišnje razdoblje klimatske i energetske ciljeve Unije za 2030, osobito kako bi se izbjegle razlike među ciljevima Unije do 2030. u pogledu obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti;
 - (b) napredak koji je ostvarila svaka država članica u pogledu ostvarivanja svojih ciljeva i doprinosa i provedbe politika i mjera utvrđenih u njezinu integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu;

- (c) ukupan učinak zrakoplovstva na globalnu klimu, uključujući emisije ili učinke koji nisu CO₂, na temelju podataka o emisijama koje su dostavile države članice u skladu s člankom 26. i, prema potrebi, poboljšava to ocjenjivanje upućivanjem na znanstveni napredak i podatke o zračnom prometu;
- (d) *ukupan učinak politika i mjera integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova na djelotvornost mjera Unije u području klimatske i energetske politike;*
- (e) *ukupan učinak politika i mjera uključenih u integrirane nacionalne energetske i klimatske planove na funkcioniranje sustava trgovanja emisijama Europske unije (EU ETS) i na ravnotežu između ponude i potražnje emisijskih jedinica na europskom tržištu ugljika.*

2. U području energije iz obnovljivih izvora, u okviru svoje ocjene iz stavka 1., Komisija ocjenjuje napredak ostvaren u pogledu udjela energije iz obnovljivih izvora u bruto krajnjoj potrošnji Unije na temelju *okvirne* putanje *Unije koja počinje s 20 % u 2020., dostiže referentne točke od najmanje 18 % u 2022., 43 % u 2025. i 65 % u 2027. ukupnog povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora između cilja Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2020. i cilja Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030. te dostiže cilj Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora za 2030.* od najmanje 32 % tijekom 2030.■

3. U području energetske učinkovitosti, u okviru svojeg ocjenjivanja iz stavka 1., Komisija ocjenjuje ostvareni napredak prema zajedničkom ostvarivanju najveće potrošnje energije na razini Unije od **1 273** Mtoe primarne energije i **956** Mtoe krajnje energije u 2030. u skladu s člankom 3. stavkom 5. Direktive 2012/27/EU.

Pri provedbi svoje ocjene Komisija poduzima sljedeće korake:

- (a) ispituje je li ostvarena prekretnica od najviše 1483 Mtoe primarne energije i najviše 1086 Mtoe konačne energije u 2020.;
- (b) ocjenjuje upućuje li napredak koji su ostvarile države članice na to da je Unija u cjelini na dobrom putu prema razini potrošnje energije u 2030. kako je navedeno u prvom podstavku, uzimajući u obzir ocjenjivanje informacija koje su države članice dostavile u svojim izvješćima o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova;
- (c) koristi rezultate iz postupaka izrade modela u odnosu na buduće trendove u potrošnji energije na razini Unije i nacionalnoj razini i ostalih komplementarnih analiza;

(d) uzima u obzir relevantne okolnosti koje utječu na primarnu i krajnju potrošnju energije kako su ih države članice navele u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, u skladu s člankom 6. stavkom 2.

4. *U području unutarnjeg energetske tržišta, Komisija u okviru svoje ocjene iz stavka 1. ocjenjuje ostvareni napredak prema razini elektroenergetske međupovezivosti koju država članica planira ostvariti u 2030.*

5. Do 31. listopada 2021. i svake godine nakon toga Komisija ocjenjuje, posebice na temelju informacija dostavljenih u skladu s ovom Uredbom, jesu li Unija i njezine države članice ostvarile dovoljan napredak prema ispunjavanju sljedećih zahtjeva:

(a) obveza iz članka 4. UNFCCC-a i članka 3. Pariškog sporazuma, kako je navedeno u odlukama koje su donijele Konferencija stranaka UNFCCC-a i Konferencija stranaka UNFCCC-a koje služe kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma;

(b) obveza iz članka 4. **Uredbe (EZ) 2018/842** i članka 4. Uredbe (EU) 2018/841;

- (c) ciljeva utvrđenih u integriranom nacionalnom energetske i klimatskom planu s ciljem ostvarivanja ciljeva energetske unije i za prvo desetogodišnje razdoblje radi ostvarenja klimatskih i energetske ciljeva Unije za 2030.

I

6. U svojoj ocjeni Komisija uzima u obzir najnovije preporuke po državama izdane kontekstu Europskog semestra.
7. Komisija izvješćuje o svome ocjenjivanju u skladu s ovim člankom u okviru izvješća o stanju energetske unije iz članka 35.

Članak 30.

Neusklađenosti s općim ciljevima energetske unije i ciljevima u okviru Uredbe (EU) 2018/842

1. Na temelju ocjenjivanja u skladu s člankom 29., Komisija izdaje preporuke državama članicama u skladu s člankom 34. ako se pokaže da je razvoj politika u toj državi članici neusklađen s općim ciljevima energetske unije.

2. *Država članica koja namjerava upotrijebiti fleksibilnu mogućnost u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2018/842, nakon što ta informacija postane dostupna, u integrirani nacionalni energetske i klimatske plan uključuje razinu namjeravane upotrebe, kao i politike i mjere koje namjerava donijeti kako bi se ispunili zahtjevi iz članka 4. Uredbe (EU) 2018/841 za razdoblje od 2021. do 2030.*

I

Članak 31.

Odgovor na nedovoljnu ambicioznost integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova

1. *Ako, na temelju svoje ocjene nacrtu integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 9. ili svoje ocjene nacrtu ažuriranja konačnih planova u skladu s člankom 14. te kao dio iterativnog postupka zaključi da ciljevi i doprinosi država članica nisu dovoljni za zajedničko ostvarivanje ciljeva energetske unije, a osobito, u prvom desetogodišnjem razdoblju, za ostvarivanje obvezujućeg cilja Unije za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i cilja Unije za 2030. u pogledu energetske učinkovitosti, Komisija u slučaju Unijina cilja za obnovljivu energiju daje, a u slučaju drugih ciljeva energetske unije može izdati preporuke kojima od država članica čije doprinose smatra nedovoljnima traži da povećaju svoju ambicioznost kako bi se osigurala dovoljna razina zajedničke ambicioznosti.*
2. *Ako se razlika između cilja Unije za 2030. i zajedničkih doprinosa država članica javi u području obnovljive energije, Komisija svoju ocjenu temelji na formuli utvrđenoj u Prilogu II. koja se temelji na objektivnim kriterijima iz članka 5. stavka 1. prvog podstavka točke (e) podtočaka od i. do v., uzimajući u obzir relevantne okolnosti koje utječu na uvođenje energije iz obnovljivih izvora kako je navela država članica u skladu s člankom 5. stavkom 1. drugim podstavkom.*

Ako se razlika između cilja Unije za 2030. i zbroja nacionalnih doprinosa javi u području energetske učinkovitosti, Komisija osobito ocjenjuje relevantne okolnosti navedene u članku 6. stavku 2., informacije koje su države članice dostavile u svojim integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planovima, rezultate iz postupaka izrade modela u odnosu na buduće trendove u potrošnji energije i, prema potrebi, drugu komplementarnu analizu.

Ne dovodeći u pitanje ostale odredbe ovog članka, i samo kako bi se ocijenilo je li došlo do razlike između cilja Unije za 2030. i zajedničkih doprinosa država članica, Komisija u svojoj ocjeni pretpostavlja nacionalne doprinose država članica koje nisu podnijele svoj nacrt integriranog nacionalnog energetske i klimatskog plana u skladu s člankom 9. stavkom 1.

U svojoj pretpostavci, u području energije iz obnovljivih izvora, Komisija uzima u obzir nacionalni obvezujući cilj države članice za 2020. kako je utvrđeno u Prilogu I. Direktivi (EU) 2018/... ⁺, rezultate iz postupaka izrade modela o razvoju energije iz obnovljivih izvora i rezultate formule iz Priloga II. ovoj Uredbi. U području energetske učinkovitosti, uzima u obzir postupke izrade modela u odnosu na buduće trendove u potrošnji energije i, prema potrebi, drugu komplementarnu analizu.

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

U svojoj ocjeni doprinosa energiji iz obnovljivih izvora, na temelju formule iz Priloga II., Komisija uzima u obzir sve moguće negativne učinke na sigurnost opskrbe i stabilnost mreže u malim ili izoliranim energetske sustavima ili u državama članicama/sustavima u kojima promjena sinkronog područja može dovesti do znatnih posljedica.

U svojoj ocjeni doprinosa povećanju energetske učinkovitosti Komisija uzima u obzir mogući učinak na rad elektroenergetskog sustava i stabilnost mreže u državama članicama u kojima promjena sinkronog područja može dovesti do znatnih posljedica.

3. Ako, na temelju svoje ocjene integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova i njihovih ažuriranja u skladu s člankom 14., zaključi da ciljevi i doprinosi integriranih nacionalnih energetske i klimatske planova ili njihova ažuriranja nisu dovoljni za zajedničko ostvarivanje ciljeva energetske unije i, posebno za prvo desetogodišnje razdoblje, ciljeva Unije do 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti, Komisija **predlaže** mjere i **izvršava svoje ovlasti** na razini Unije kako bi osigurala zajedničko ostvarenje tih ciljeva. Kada je riječ o energiji iz obnovljivih izvora, takvim mjerama uzima se u obzir stupanj ambicioznosti doprinosa država članica cilju Unije za 2030. koji je utvrđen u njihovim integriranim nacionalnim energetske i klimatske planovima i njihovim ažuriranjima.

Članak 32.

Odgovor na nedovoljan napredak u ostvarenju energetske i klimatske ciljeve Unije

1. Ako, na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (b) zaključi da država članica nije ostvarila dovoljan napredak u ostvarenju **svojih** ciljeva i doprinosa, **svojih referentnih točaka za energiju iz obnovljivih izvora**, ili **u** provedbi politika i mjera utvrđenih u njezinom integriranom nacionalnom klimatskom i energetske planu, Komisija dotičnoj državi članici izdaje preporuke u skladu s člankom 34.

Pri izdavanju preporuka **u području energije iz obnovljivih izvora** Komisija uzima u obzir **relevantne okolnosti koje je država članica navela u skladu s člankom 5. stavkom 1 drugim podstavkom. . Komisija također uzima u obzir projekte u vezi s energijom iz obnovljivih izvora za koje je donesena konačna odluka o ulaganju, pod uvjetom da ti projekti postanu operativni tijekom razdoblja od 2021. do 2030. i da imaju znatan učinak na nacionalni doprinos države članice.**

U svojim preporukama u području energetske učinkovitosti Komisija vodi računa o objektivnim kriterijima navedenima u članku 6. stavku 1. točkama (a) i (b) i o relevantnim nacionalnim okolnostima koje je država članica navela u skladu s člankom 6. stavkom 2.

2. Ako Komisija, na temelju svoje objedinjene ocjene izvješća o napretku država članica u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova u skladu s člankom 29. stavkom 1. točkom (a) i dodatnih izvora informacija, prema potrebi, zaključi da postoji rizik da Unija neće ostvariti ciljeve energetske unije i, osobito, za prvo desetogodišnje razdoblje, ciljeve Okvira Unije za klimatsku i energetske politiku do 2030., može izdati preporuke svim državama članicama u skladu s člankom 34. kako bi ublažila taj rizik.

***U području energije iz obnovljivih izvora** Komisija ocjenjuje **jesu li nacionalne mjere predviđene stavkom 3. dovoljne za ostvarenje ciljeva Unije u pogledu energije iz obnovljivih izvora. U slučaju da nacionalne mjere nisu dovoljne, Komisija, prema potrebi,** povrh tih preporuka **predlaže** mjere i **izvršava svoje ovlastima** na razini Unije osobito kako bi osigurala ostvarivanje **cilja** Unije za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora.*

U području** energetske učinkovitosti, **Komisija, prema potrebi, povrh tih preporuka predlaže** mjere i **izvršava svoje ovlastima na razini Unije osobito kako bi osigurala ostvarivanje** cilja Unije za 2030. **u pogledu energetske učinkovitosti.

Kad je riječ o energetskej učinkovitosti, takvim dodatnim mjerama osobito se može poboljšati energetska učinkovitost:

- (a) proizvoda, u skladu s Direktivom 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁹ i Uredbom (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁰;*
- (b) zgrada, u skladu s direktivama 2010/31/EU i 2012/27/EU; i*
- (c) prometa.*

3. Ako, u području energije iz obnovljivih izvora ■ Komisija na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 2. zaključi da *nije zadovoljena jedna ili više referentnih točaka okvirne putanje Unije u 2022., 2025. i 2027.*, koje su navedene u članku 29. stavku 2., države članice *koje nisu postigle jednu ili više svojih nacionalnih referentnih točaka u 2022., 2025. i 2027., kako je navedeno u članku 4. stavku 2. točki (a), osiguravaju da se u roku od godine dana od datuma primitka ocjene Komisije provedu dodatne mjere kako bi se nadoknadila razlika u odnosu na njihovu nacionalnu referentnu točku*, kao što su:

- (a) nacionalne mjere za povećanje uvođenja energije iz obnovljivih izvora;*

³⁹ Direktiva 2009/125/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o uspostavi okvira za utvrđivanje zahtjeva za ekološki dizajn proizvoda koji koriste energiju (SL L 285, 31.10.2009., str. 10.).

⁴⁰ Uredba (EU) 2017/1369 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2017. o utvrđivanju okvira za označivanje energetske učinkovitosti i o stavljanju izvan snage Direktive 2010/30/EU (SL L 198, 28.7.2017., str. 1.).

- (b) prilagodba udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja utvrđenog u članku 23. stavku 1. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (c) prilagodba udjela energije iz obnovljivih izvora u sektoru grijanja i hlađenja utvrđenog u članku 25. stavku 1. Direktive (EU) 2018/...⁺;
- (d) ***dobrovoljno*** financijsko ***plaćanje mehanizmu Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora*** koji je uspostavljen na razini Unije i iz kojeg se financiraju projekti energije iz obnovljivih izvora te kojim izravno ili neizravno upravlja Komisija ***u skladu s člankom 33.***;
- (e) ***korištenje mehanizama suradnje iz Direktive (EU) 2018/...⁺.***

Takvim mjerama uzimaju se u obzir ***razmatranja Komisije kako su utvrđena u stavku 1. drugom podstavku ovog članka. Dotične države članice te mjere uključuju u svoje integrirano nacionalno energetska i klimatsko izvješće o napretku.***

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).
⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).
⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

4. *Od 1. siječnja 2021. nadalje udio energije iz obnovljivih izvora u svakoj državi članici u bruto krajnjoj potrošnji energije ne smije biti niži od osnovnog udjela koji je jednak obveznom nacionalnom općem cilju za udio energije iz obnovljivih izvora za 2020. kako je navedeno u članku 3. stavku 4. Direktive (EU) 2018/...⁺. Ako ne održava svoj osnovni udio kako je izmjeren tijekom jednogodišnjeg razdoblja, dotična država članica poduzima, u roku od godine dana, dodatne mjere kao što su one navedene u stavku 3. prvom podstavku u točkama od (a) do (e) ovog članka, a koje su dovoljne da se razlika pokrije u roku od jedne godine.*

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

Za države članice koje ispune obvezu pokrivanja razlike do osnovnog udjela smatra se da su usklađene s obvezama utvrđenima u prvoj rečenici prvog podstavka ovog stavka i članku 3. stavku 4. Direktive (EU) 2018/... + tijekom cijelog razdoblja u kojem je razlika nastala.

Za potrebe **█** stavka 3. prvog podstavka točke (d) ovog članka, države članice mogu iskoristiti svoje prihode od godišnjih emisijskih jedinica u skladu s Direktivom 2003/87/EZ.

5. *Ako je njezin udio u energiji iz obnovljivih izvora niži od jedne ili više nacionalnih referentnih točaka u 2022., 2025. i 2027., kako je navedeno u članku 4. stavku 2. točki (a), država članica u sljedećem integriranom izvješću koji podnosi Komisiji u skladu s člankom 17. navodi objašnjenje o tome kako će pokriti razliku u odnosu na svoje nacionalne referentne točke.*
6. Ako, u području energetske učinkovitosti, ne dovodeći u pitanje druge mjere na razini Unije u skladu s trećim podstavkom stavka 2. 3. ovog članka, Komisija na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 3., *koja je provedena do 2022., 2025. i 2027.*, zaključi da nije ostvaren dovoljan napredak prema zajedničkom ostvarivanju cilja povećanja energetske učinkovitosti Unije iz članka 29. stavka 3. prvog podstavka, *predlaže* mjere *i izvršava svoje ovlasti na razini Unije*, povrh onih utvrđenih Direktivom 2010/31/EU i Direktivom 2012/27/EU kako bi osigurala da su zadovoljeni **█** ciljevi povećanja energetske učinkovitosti Unije do 2030. **█**

█

+ SL: navesti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

7. *Svaka dotična država članica iz stavka 3. ovog članka do detaljno razrađuje dodatne provedene, donesene i planirane mjere kao dio svojeg sljedećeg izvješća o napretku iz članka 17.*
8. *Ako u području međupovezanosti na temelju svoje ocjene u skladu s člankom 29. stavcima 1. i 4. tijekom 2025. zaključi da nije ostvaren dovoljan napredak, Komisija surađuje s dotičnim državama članicama do 2026. kako bi se riješile nastale okolnosti.*

Članak 33.

Mehanizam Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora

1. *Komisija do 1. siječnja 2021. uspostavlja mehanizam Unije za financiranje energije iz obnovljivih izvora iz članka 32. stavka 3. točke (d) kako bi se pružila potpora novim projektima u području energije iz obnovljivih izvora u Uniji s ciljem pokrivanja razlike u indikativnoj putanji Unije. Potpora se može pružati, među ostalim, u obliku premije isplaćene povrh tržišnih cijena te se dodjeljuje projektima koji se natječu uz najniži trošak ili premiju.*

2. *Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog članka, mehanizam financiranja doprinosi poticajnom okviru u skladu s člankom 3. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/...⁺ s ciljem pružanja potpore uvođenju energije iz obnovljivih izvora u cijeloj Uniji neovisno o razlici u odnosu na indikativnu putanju Unije. U tu svrhu:*
- (a) plaćanja država članica iz članka 32. mogu se dopuniti dodatnim izvorima, kao što su fondovi Unije, doprinosi privatnog sektora ili dodatna plaćanja država članica kako bi se doprinijelo postizanju cilja Unije;*
 - (b) mehanizam financiranja može, među ostalim, pružati potporu u obliku zajmova s niskom kamatnom stopom, bespovratnih sredstava ili njihove kombinacije te može poduprijeti, među ostalim, zajedničke projekte država članica u skladu s člankom 9. Direktive (EU) 2018/...⁺ i sudjelovanja država članica u zajedničkim projektima s trećim zemljama iz članka 11. te direktive.*

⁺ SL: navesti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

⁺ SL: navesti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

3. *Države članice zadržavaju pravo da odluče hoće li, i ako da, pod kojim uvjetima, dopustiti da postrojenja koja se nalaze na njihovom državnom području dobiju potporu iz mehanizma financiranja.*
4. *Komisija, kojoj pomaže Odbor za energetske uniju iz članka 44. stavka 1. točke (b), može donijeti provedbene akte kako bi utvrdila odredbe potrebne za uspostavu i rad mehanizma financiranja, odnosno:*
 - (a) *metodologiju za izračun maksimalne razine premije za svaku ponudu;*
 - (b) *oblik ponude koji treba primijeniti, što obuhvaća uvjete za isporuku i povezane sankcije;*
 - (c) *metodologiju za izračun plaćanja država članica i posljedičnih statističkih koristi za države članice koje daju doprinos;*

- (d) minimalne uvjete za sudjelovanje država članica, uzimajući u obzir potrebu da se osiguraju i kontinuitet mehanizma s pomoću dovoljnog trajanja plaćanja država članica i maksimalna fleksibilnost za sudjelovanje država članica;*
- (e) odredbe kojima se osigurava sudjelovanje i/ili odobrenje država članica domaćina i, prema potrebi, odredbe koje se odnose na dodatne naknade sustavnih troškova.*

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

5. *Svake godine, energija iz obnovljivih izvora proizvedena u postrojenjima koja se financiraju s pomoću mehanizma financiranja statistički se pripisuje državama članicama sudionicama i odražava njihova relativna plaćanja. Projekti koje podupire ovaj mehanizam financiranja i koji se ne financiraju plaćanjima država članica, već drugim izvorima, ne uračunavaju se u nacionalne doprinose država članica, već u ostvarivanje obvezujućeg cilja Unije u skladu s člankom 3. stavkom 1. Direktive (EU) 2018/...⁺.*

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

Članak 34.

Preporuke Komisije državama članicama

1. Komisija, prema potrebi, izdaje preporuke državama članicama kako bi osigurala ostvarivanje ciljeva energetske unije. ***Komisija odmah čini dostupnim javnosti takve preporuke.***
2. Kada se u ovoj Uredbi upućuje na ovaj članak, primjenjuju se sljedeća načela:
 - (a) dotična država članica ***na odgovarajući način*** uzima u obzir preporuku u duhu solidarnosti između država članica i Unije te između samih država članica;
 - (b) država članica navodi, u svojem izvješću o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova izrađenom u godini nakon godine u kojoj je izdana preporuka, kako je ***na odgovarajući način*** uzela u obzir preporuku **■**. ***Ako dotična država članica odluči ne slijediti preporuku ili njezini značajan dio, obvezna je dati svoje obrazloženje;***
 - (c) preporukama bi se trebale nadopunjavati najnovije preporuke po državama izdane u kontekstu Europskog semestra.

Članak 34.

Izvješće o stanju energetske unije

1. Komisija do 31. listopada svake godine dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću izvješće o stanju energetske unije.
2. Izvješće o stanju energetske unije uključuje, među ostalim, sljedeće elemente:
 - (a) ocjenu provedenu u skladu s člankom 29.;
 - (b) prema potrebi, preporuke u skladu s člankom 34.;
 - (c) izvješće o funkcioniranju tržišta ugljika iz članka 10. stavka 5. Direktive 2003/87/EZ, uključujući informacije o primjeni te direktive u skladu s člankom 21. stavkom 2.;
 - (d) svake dvije godine od 2023., izvješće o bioenergetskoj održivosti Unije, koje sadržava informacije navedene u Prilogu X.;
 - (e) svake dvije godine izvješće o dobrovoljnim programima u pogledu kojih je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 30. stavkom 4. Direktive (EU) 2018...⁺, koje sadržava informacije navedene u Prilogu XII. ovoj Uredbi;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

- (f) opće izvješće o napretku u primjeni Direktive 2009/72/EZ;
- (g) opće izvješće o napretku u primjeni Direktive 2009/73/EZ u skladu s člankom 52. te direktive;
- (h) opće izvješće o napretku sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera politike iz članaka 7.a i 7.b Direktive 2012/27/EU;
- (i) *svake dvije godine, opće izvješće o obnovi nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u skladu s planovima koji su navedeni u dugoročnim strategijama obnove koje svaka država članica utvrđuje u skladu s člankom 2.a. Direktive 2010/31/EU;*
- (j) *svake četiri godine, opće izvješće o napretku država članica u povećanju broja zgrada gotovo nulte energije u skladu s člankom 9. stavkom 5. Direktive 2010/31/EU;*

- (k) opće izvješće o napretku država članica u stvaranju potpunog i operativnog energetskog tržišta;
- (l) stvarnu kvalitetu goriva u različitim državama članicama i zemljopisnu pokrivenost goriva s maksimalnim sadržajem sumpora od 10 mg/kg čiji je cilj osigurati pregled podataka o kvaliteti goriva u različitim državama članicama koji su dostavljeni u skladu s Direktivom 98/70/EZ;
- (m) izvješće o napretku u pogledu konkurentnosti;**
- (n) napredak država članica prema postupnom ukidanju energetske subvencije, posebno za fosilna goriva;**
- (o) ostala relevantna pitanja za provedbu energetske unije, uključujući javnu i privatnu potporu.
- (p) do 31. listopada 2019. i svake četiri godine nakon toga, ocjenu provedbe Direktive 2009/31/EZ.**

Članak 36.

Praćenje mehanizma upravljanja

U kontekstu stanja energetske unije iz članka 35. Komisija izvješćuje Europski parlament i Vijeće o provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova. Europski parlament i Vijeće jednom godišnje osvrću se na napredak koji je energetska unija ostvarila u svim dimenzijama energetske i klimatske politike.

POGLAVLJE 6.
SUSTAVI UNIJE I NACIONALNI SUSTAVI ZA EMISIJE STAKLENIČKIH PLINOVA I
UKLANJANJE PONORIMA

Članak 37.

Sustav inventara Unije i nacionalni sustavi inventara

1. Države članice do 1. siječnja 2021. uspostavljaju nacionalne sustave inventara za procjenu antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja ponorima stakleničkih plinova navedene u dijelu 2. Priloga V. te njima upravljaju i nastoje ih stalno unapređivati kako bi osigurale pravodobnost, transparentnost, točnost, dosljednost, usporedivost i potpunost svojih inventara stakleničkih plinova.
2. Države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela za inventare imaju pristup informacijama iz Priloga XII. ovoj Uredbi, da upotrebljavaju sustave izvješćivanja uspostavljene u skladu s člankom 20. Uredbe (EU) br. 517/2014 za poboljšanje procjene fluoriranih plinova u nacionalnim inventarima stakleničkih plinova i da mogu poduzeti godišnje provjere usklađenosti iz točaka (i) i (j) dijela 1. Priloga V. ovoj Uredbi.

3. Uspostavlja se sustav inventara Unije radi osiguranja pravodobnosti, transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti nacionalnih inventara u odnosu na inventar stakleničkih plinova Unije. Komisija upravlja tim sustavom, održava ga i stalno ga nastoji unaprijediti, što uključuje uspostavu programa za osiguranje i kontrolu kvalitete, utvrđivanje ciljeva kvalitete i izradu plana za osiguranje i kontrolu kvalitete inventara, postupke za izradu procjena emisija za potrebe sastavljanja inventara Unije u skladu sa stavkom 5. ovog članka i revizije iz članka 38.
4. Komisija provodi početnu provjeru točnosti preliminarne podataka iz inventara stakleničkih plinova koje države članice trebaju dostaviti u skladu s člankom 26. stavkom 3. Ona šalje rezultate te provjere državama članicama u roku od šest tjedana od roka za dostavu. Države članice odgovaraju na sva relevantna pitanja postavljena nakon početne provjere do 15. ožujka, zajedno s konačnim podnošenjem inventara za godinu X-2.

5. Ako država članica do 15. ožujka ne dostavi podatke iz inventara koji su potrebni za sastavljanje inventara Unije, Komisija, u dogovoru i bliskoj suradnji s dotičnom državom članicom, može pripremiti procjene kako bi nadopunila podatke koje je dostavila država članica. Komisija u tu svrhu upotrebljava smjernice koje se primjenjuju na pripremu nacionalnih inventara stakleničkih plinova.
6. Komisija, *kojoj pomaže Odbor za klimatske promjene iz članka 44. stavka 1. točke (a) donosi provedbene* akte kako bi utvrdila pravila o strukturi, formatu i postupku dostavljanja informacija povezanih s nacionalnim sustavima inventara i zahtjeve u vezi s uspostavom, radom i funkcioniranjem nacionalnih sustava inventara.

Pri predlaganju takvih provedbenih akata Komisija vodi računa o svim relevantnim odlukama koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

7. *Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 43. kako bi ovu Uredbu dopunila utvrđivanjem pravila u vezi sa zahtjevima o uspostavi, radu i funkcioniranju sustava inventara Unije. Pri predlaganju takvih delegiranih akata Komisija vodi računa o svim relevantnim odlukama koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma.*

Članak 38.
Revizija inventara

1. **■ Komisija 2027. i 2032. provodi sveobuhvatnu reviziju podataka iz nacionalnih inventara koje su dostavile države članice u skladu s člankom 26. stavkom 4. ove Uredbe** s ciljem praćenja smanjenja emisija stakleničkih plinova država članica ili njihova ograničenja u skladu sa člancima 4., 9. i 10. **Uredbe (EU) 2018/842** i njihovih smanjenja emisija i poboljšanja uklanjanja ponorima u skladu s člancima 4. i **14. Uredbe (EU) 2018/841** te svih ostalih ciljeva smanjenja ili ograničavanja emisija stakleničkih plinova utvrđenih u zakonodavstvu Unije. Države članice u potpunosti sudjeluju u tom postupku.
2. Sveobuhvatna revizija iz stavka 1. uključuje:
 - (a) kontrole radi provjere transparentnosti, točnosti, dosljednosti, usporedivosti i potpunosti dostavljenih podataka;
 - (b) kontrole radi utvrđivanja slučajeva kada su podaci iz inventara pripremljeni na način koji nije u skladu sa dokumentacijom smjernica UNFCCC-a ili pravilima Unije;

- (c) kontrole radi utvrđivanja slučajeva kada se računovodstvo LULUCF-a obavlja na način koji nije u skladu sa dokumentacijom smjernica UNFCCC-a ili pravilima Unije i
- (d) prema potrebi, izračun preostalih nužnih tehničkih ispravaka, u dogovoru s državama članicama.

3. Komisija, *kojoj pomaže Odbor za klimatske promjene iz članka 44. stavka 1. točke (a)*, donosi provedbene akte kako bi utvrdila rokove i postupak za provođenje sveobuhvatne revizije, među ostalim zadaća iz stavka 2. ovog članka i osigurala primjereno savjetovanje s državama članicama u pogledu zaključaka tih revizija. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 43. stavka 6.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

4. Komisija provedbenim aktom utvrđuje ukupni zbroj emisija za relevantne godine koji proizlazi iz ispravljenih podataka iz inventara za svaku državu članicu po okončanju revizije podijeljenih između podataka o emisiji relevantnih za članak 9. ***Uredbe (EU) 2018/842*** i podataka o emisijama iz točke (c) dijela 1. Priloga V. ovoj Uredbi te kako bi utvrdila ukupni zbroj emisija i uklanjanja relevantnih za članak 4. Uredbe (EU) 2018/841.

5. Podaci za svaku državu članicu, kako su zabilježeni u registrima uspostavljenima u skladu s člankom **15. Uredbe (EU) 2018/841** *četiri mjeseca* nakon datuma objave provedbenog akta donesenog u skladu sa stavkom 4. ovog članka, upotrebljavaju se za provjeru usklađenosti s člankom 4. Uredbe (EU) 2018/841, uključujući promjene takvih podataka koji nastaju kao posljedica toga što su države članice iskoristile fleksibilnu mogućnosti u skladu s člankom 11. **Uredbe (EU) 2018/841**.
6. Podaci za svaku državu članicu, kako su uneseni u registre uspostavljene u skladu s člankom **12. Uredbe (EU) 2018/842** *dva mjeseca* nakon datuma provjere usklađenosti s **Uredbom (EU) 2018/841** iz stavka 5. ovog članka, upotrebljavaju se za provjeru usklađenosti u skladu s člankom 9. **Uredbe (EU) 2018/842** za godine 2021. i 2026. Provjera usklađenosti u skladu s člankom 9. **Uredbe (EU) 2018/842** za svaku od godina od 2022. do 2025. i od 2027. do 2030. obavlja se na datum koji pada mjesec dana nakon datuma provjere usklađenosti za prethodnu godinu. Ta provjera uključuje promjene takvih podataka koje nastaju kao rezultat toga što je ta država članica iskoristila fleksibilnu mogućnost u skladu s člancima 5., 6. i 7. **Uredbe (EU) 2018/842**.

Članak 39.

Sustav Unije i nacionalni sustav za politike i mjere te projekcije

1. Do 1. siječnja 2021. države članice upravljaju nacionalnim sustavima, a Komisija sustavom Unije, za izvješćivanje o politikama i mjerama i za izvješćivanje o projekcijama antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvoru i uklanjanja ponorima te nastoje stalno unapređivati te sustave. Ti sustavi moraju uključivati relevantna institucionalna, pravna i postupovna rješenja uspostavljena u državi članici i u Uniji za ocjenjivanje politike i izradu projekcija antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvorima i uklanjanja ponorima.
2. Države članice i Komisija nastoje osigurati pravodobnost, transparentnost, točnost, dosljednost, usporedivost i potpunost dostavljenih informacija o politikama i mjerama te o projekcijama antropogenih emisija stakleničkih plinova po izvorima i uklanjanja ponorima, kako je navedeno u članku 18., uključujući uporabu i primjenu podataka, metoda i modela i provedbu aktivnosti osiguranja i kontrole kvalitete i analizu osjetljivosti.

3. Komisija, *kojoj pomaže Odbor za klimatske promjene iz članka 44. stavka 1. točke (a)*, donosi provedbene akte kako bi utvrdila strukturu, format i postupke dostavljanja informacija o nacionalnim sustavima i sustavima Unije za politike i mjere te za projekcije u skladu sa stavcima 1. i 2. ovog članka i članka 18.

Kad predlaže takve provedbene akte, Komisija uzima u obzir relevantne odluke koje su donijela tijela UNFCCC-a ili Pariškog sporazuma, uključujući međunarodno odgovorene zahtjeve izvješćivanja i rasporede praćenja i dostavljanja tih informacija. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 44. stavka 6.

Članak 40.

Uspostava i rad registara

1. ***Unija i države članice*** uspostavljaju i održavaju registre za točno računanje nacionalno utvrđenih doprinosa u skladu s člankom 4. stavkom 13. Pariškog sporazuma i za međunarodno prenesene ishode ublažavanja u skladu s člankom 6. tog sporazuma.
2. Unija i države članice mogu održavati svoje registre u objedinjenom sustavu zajedno s jednom ili više država članica.

3. Podaci u registrima iz stavka 1. ovog članka stavljaju se na raspolaganje središnjem administratoru imenovanom u skladu s člankom 20. Direktive 2003/87/EZ.
4. Komisija *donosi* delegirane akte u skladu s člankom 43. kako bi dopunila ovu uredbu uspostavom registara iz stavka 1. ovog članka i kako bi ostvarila, s pomoću registara Unije i registara država članica, nužnu tehničku provedbu relevantnih odluka tijela UNFCCC-a i Pariškog sporazuma, u skladu sa stavkom 1. ovog članka.

POGLAVLJE 7.
SURADNJA I POTPORA

Članak 41.

Suradnja između država članica i Unije

1. Države članice u potpunosti surađuju međusobno i s Unijom i koordiniraju svoja djelovanja u pogledu obveza iz ove Uredbe, posebno u pogledu:
 - (a) postupka izrade, donošenja, priopćivanja i ocjenjivanja integriranih nacionalnih energetske i klimatske planove u skladu s člancima od 9. do 13.;
 - (b) postupka izrade, donošenja, priopćivanja i ocjenjivanja izvješća o napretku u provedbi integriranih nacionalnih energetske i klimatske planove u skladu s člankom 17. i godišnjih izvješća u skladu s člankom 26.;
 - (c) postupka povezanog s preporukama Komisije i provedbom tih preporuka u skladu s člankom 9. stavcima 2. i 3., člankom 17. stavkom 6., člankom 30. stavkom 1., člankom 31. stavkom 1. i člankom 32. stavcima 1. i 2.;

- (d) sastavljanje inventara stakleničkih plinova Unije i izradi izvješća o inventaru stakleničkih plinova Unije, u skladu s člankom 26. stavkom 4.;
- (e) izradi nacionalnog izvješća Unije u skladu s člankom 12. UNFCCC-a i dvogodišnjeg izvješća Unije u skladu s Odlukom 2/CP.17 ili naknadnim relevantnim odlukama koje su donijela tijela UNFCCC-a;
- (f) postupcima revizije i usklađivanja na temelju UNFCCC-a i Pariškog sporazumom u skladu s bilo kojom primjenjivom odlukom na temelju UNFCCC-a te u postupku Unije za reviziju inventara stakleničkih plinova država članica iz članka 38.;
- (g) prilagodbama nakon postupka revizije iz članka 38. ili drugim promjenama inventara i izvješća o inventaru koja su dostavljena ili će biti dostavljena Tajništvu UNFCCC-a;
- (h) sastavljanje približnog inventara stakleničkih plinova Unije u skladu s člankom 26. stavkom 2.

2. Komisija može, na zahtjev države članice, pružiti tehničku potporu državama članicama u pogledu obveza iz ove Uredbe.

Članak 42.

Uloga Europske agencije za okoliš

Europska agencija za okoliš pomaže Komisiji u njezinom radu u vezi s dimenzijama dekarbonizacije i energetske učinkovitosti s ciljem usklađivanja s člancima od 15. do 21., člancima 26., 28., 29., 35., 37., 38., 39. i 41., u skladu sa svojim godišnjim programom rada. To uključuje, ovisno o zahtjevu, pomoć u pogledu:

- (a) prikupljanja informacija koje su države članice dostavile o politikama i mjerama te o projekcijama;
- (b) provođenja postupaka osiguranja i kontrole kvalitete informacija koje su dostavile države članice o projekcijama i politikama i mjerama;
- (c) izrade procjena ili nadopunjavanja procjena dostupnih Komisiji za podatke o projekcijama koje države članice nisu prijavile;
- (d) prikupljanja podataka, koji se ako je moguće uzimaju iz europske statistike i vremenski su primjereni, koji se zahtijevaju za izvješće o stanju energetske unije koje priprema Komisija, a podnosi se Europskom parlamentu i Vijeću;

- (e) širenja informacija prikupljenih u skladu s ovom Uredbom, uključujući održavanje i ažuriranje baze podataka o politikama i mjerama ublažavanja država članica i Europske platforme za prilagodbu klimatskim promjenama u pogledu učinaka, ranjivosti i prilagodbe klimatskim promjenama;
- (f) obavljanja postupaka osiguranja i kontrole kvalitete u pripremi inventara stakleničkih plinova Unije;
- (g) sastavljanja inventara stakleničkih plinova Unije i pripreme izvješća o inventaru stakleničkih plinova Unije;
- (h) pripreme procjena za podatke koji nisu dostavljeni u okviru nacionalnih inventara stakleničkih plinova;
- (i) provedbe revizije iz članka 38.;
- (j) sastavljanja približnih inventara stakleničkih plinova Unije.

POGLAVLJE 8.
ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 43.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 5., *članka 15. stavka 5.*, članka 26. stavka 6., ■ članka 37. stavka 7. i članka 40. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od... [datum stupanja na snagu ove Uredbe]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 5., **članka 15. stavka 5.**, članka 26. stavka 6., ■ članka 37. stavka 7. i članka 40. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istovremeno dostavlja Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 5., **članka 15. stavka 5.** članka 26. stavka 6., ■ članka 37. stavka 7. i članka 40. stavka 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 44.

Odbori

1. Komisiji pomažu:

(a) Odbor za klimatske promjene u pogledu provedbe pitanja iz članka 19. stavka 5., članka 26. stavka 7., članka 37. stavka 6., članka 38. stavka 3. i članka 39. stavka 3.; i

(b) Odbor za energetske uniju u pogledu provedbe pitanja iz članka 17. stavka 4. i članka 33. stavka 4.

2. ***Navedeni odbori su odbori*** u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 **■** .

3. Odbor za klimatske promjene iz stavka 1. točke (a) ovog članka zamjenjuje odbor uspostavljen člankom 26. Uredbe (EU) br. 525/2013.

4. *Ako bilo koji od dvaju odbora iz stavka 1. razmatra horizontalna pitanja i zajednička djelovanja, o tome na odgovarajući način obavješćuje drugi odbor iz stavka 1. kako bi se osigurala dosljednost politika i postigla najveća moguća sinergija među sektorima.*
5. *Svaka država članica imenuje svoje predstavnike u Odbor za klimatske promjene i Odbor za energetske uniju. Predstavnici svakog odbora pozivaju se na sastanke drugog odbora.*
6. Pri upućivanju na ovaj članak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 45.

Preispitivanje

Komisija *u roku od šest mjeseci od svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog na temelju članka 14. Pariškog sporazuma* izvješćuje Europski parlament i Vijeće o primjeni ove Uredbe, o njezinom doprinosu upravljanju energetsom unijom, njezinom doprinosu *dugoročnim ciljevima Pariškog sporazuma, napretku u postizanja klimatskih i energetske ciljeva do 2030., dodatnih ciljeva energetske unije* i o usklađenosti odredaba o planiranju, izvješćivanju i praćenju iz ove Uredbe s drugim zakonodavstvom Unije ili budućim odlukama povezanim s UNFCCC-om i Pariškim sporazumom. Izvješća Komisije mogu prema potrebi biti popraćena zakonodavnim prijedlozima.

Članak 46.

Izmjene Direktive 94/22/EZ

Direktiva 94/22/EZ mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 8. stavak 2. briše se;
- (2) članak 9. briše se.

Članak 47.
Izmjene Direktive 98/70/EZ

Direktiva 98/70/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) članak 7.a mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. trećem podstavku, točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) ukupne količine za svaku isporučenu vrstu goriva ili energije; i”;

(b) u stavku 2. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice od isporučitelja zahtijevaju da do 31. prosinca 2020. što je moguće postupnije smanjuju emisije stakleničkih plinova po energetskej jedinici isporučenog goriva ili energije do 10 % u odnosu na osnovnu normu za gorivo iz Priloga II. Direktivi Vijeća (EU) 2015/652. To se smanjenje sastoji od sljedećih elemenata:”

(3) u članku 8. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Komisija osigurava da su podaci podneseni prema stavku 3. odmah na odgovarajući način dostupni.”

Članak 48.
Izmjena Direktive 2009/31/EZ

Direktiva 2009/31/EZ mijenja se kako slijedi:

(1) u članku 27. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Svake četiri godine države članice podnose Komisiji izvješće o provedbi ove Direktive koje sadržava i registar iz članka 25. stavka 1. točke (b). Prvo izvješće šalje se Komisiji do 30. lipnja 2011. Izvješće se sastavlja na temelju upitnika ili pregleda koje Komisija donosi u obliku provedbenih akata. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 30. stavka 2. Upitnik ili pregled šalje se državama članicama najmanje šest mjeseci prije roka za podnošenje izvješća.”;

(2) u članku 38. stavak 1. briše se.

Članak 49.

Izmjene Uredbe (EZ) br. 663/2009

Uredba (EZ) br. 663/2009 mijenja se kako slijedi:

- (1) u članku 27. stavci 1. i 3. brišu se;
- (2) članak 28. briše se.

Članak 50.

Izmjena Uredbe (EZ) br. 715/2009

U Uredbi (EZ) br. 715/2009 članak 29. briše se.

Članak 51.
Izmjene Direktive 2009/73/EZ

Direktiva 2009/73/EZ mijenja se kako slijedi:

- (1) članak 5. briše se;
- (2) članak 52. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 52.

Izvješćivanje

Komisija prati i ispituje primjenu ove Direktive te Europskom parlamentu i Vijeću podnosi opće izvješće o napretku kao prilog izvješću o stanju energetske unije iz članka 35. Uredbe (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća*+.

* SL L...”.

Članak 52.
Izmjene Direktive Vijeća 2009/119/EZ

U članku 6. Direktive br. 2009/119/EZ stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

- „2. Do 15. ožujka svake godine svaka država članica dostavlja Komisiji primjerak sažetka registra zaliha iz stavka 1. iz kojeg se vide barem količine i vrsta zaliha za slučaj nužde koje su uvrštene u registar na posljednji dan prethodne kalendarske godine.”.

+ SL: molimo umetnuti naslov, broj i upućivanje na SL za COD 2016/0375 (upravljanje).

Članak 53.
Izmjene Direktive 2010/31/EU

Direktiva 2010/31/EU mijenja se kako slijedi:

(1) članak 2.a mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„1. Svaka država članica utvrđuje dugoročnu strategiju obnove za podupiranje obnove nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u energetske visokoučinkovit i dekarboniziran fond zgrada do 2050., olakšavajući troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Svaka dugoročna strategija obnove obuhvaća:”;

(b) dodaje se sljedeći stavak:

"8. Dugoročna strategija obnove svake države članice podnosi se Komisiji kao dio njezina konačnog integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća*⁺. Odstupajući od članka 3. stavka 1. te uredbe prva dugoročna strategija obnove iz stavka 1. ovog članka podnosi se Komisiji do 10. ožujka 2020.

* ***SL L ...***”;

⁺ SL: molimo umetnuti naslov, broj i upućivanje na SL za COD 2016/0375 (upravljanje).

- (2) u članku 5. stavku 2. drugom podstavku rečenica „To se izvješće može uključiti u planove djelovanja u vezi s energetsom učinkovitosti iz članka 14. stavka 2. Direktive 2006/32/EZ.” briše se;
- (3) u članku 9. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:
- „5. U okviru svojeg izvješća o stanju energetske unije iz članka 35. Uredbe (EU) 2018/...⁺ Komisija svake **četiri** godine izvješćuje Europski parlament i Vijeće o napretku koji su države članice postigle u povećavanju broja zgrada gotovo nulte energije. Komisija na temelju tih dostavljenih informacija prema potrebi izrađuje plan djelovanja i predlaže preporuke i mjere u skladu s člankom 34. Uredbe (EU) 2018/...⁺ za povećanje broja tih zgrada i potiče primjenu najbolje prakse za troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije.”;
- (4) u članku 10. stavci 2. i 3. brišu se;

⁺ SL: molimo umetnuti naslov, broj i upućivanje na SL za COD 2016/0375 (upravljanje).

(5) u članku 14. stavku 3., treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Takvo se izvješće podnosi Komisiji kao dio integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova država članica iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/...⁺”;

(6) U članku 15. stavku 3. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Takvo se izvješće podnosi Komisiji kao dio integriranih nacionalnih energetske i klimatskih planova država članica iz članka 3. Uredbe (EU) 2018/...⁺”.

Članak 54.

Izmjene Direktive 2012/27/EU

Direktiva 2012/27/EU mijenja se kako slijedi:

(1) ■ članak 4. briše se ■ ;

(2) u članku 18. stavku 1. točka (e) briše se;

⁺ SL: molimo umetnuti naslov, broj za COD 2016/0375 (upravljanje).

⁺ SL: molimo umetnuti naslov, broj za COD 2016/0375 (upravljanje).

(3) članak 24. mijenja se kako slijedi:

(a) stavci 1., 3., 4. i 11. brišu se;

(b) **stavak 2. briše se;**

(4) Prilog XIV. briše se.

Članak 55.

Izmjena Direktive 2013/30/EU

U članku 25. Direktive 2013/30/EZ stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice svake godine u okviru godišnjeg izvješćivanja iz članka 26. Uredbe (EU) 2018/... Europskog parlamenta i Vijeća⁺, dostavljaju informacije navedene u točki 3. Priloga IX..

* SL L ...”.

Članak 56.

Izmjene Direktive (EU) 2015/652

Direktiva (EU) 2015/652 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 5. stavak 1. zamjenjuje se kako slijedi:

„1. **Do 31. prosinca svake godine države članice dostavljaju Komisiji podatke za prethodnu kalendarsku godinu koji se odnose na usklađenost s člankom 7.a Direktive 98/70/EZ, kako je definirano u Prilogu III. ovoj Direktivi.”;**

2. u Prilogu I. dijelu 2. točka **1. podtočka (h) te točke 2., 3. 4. i 7. brišu se;**

⁺ SL: molimo umetnuti naslov, broj i upućivanje na SL za COD 2016/0375 (upravljanje).

(3) Prilog III. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

"1. Države članice dostavljaju podatke navedene u točki 3. Navedeni podaci moraju se dostaviti za sva goriva i energente stavljene na tržište u svakoj državi članici. Ako se razna biogoriva miješaju s fosilnim gorivima, moraju se navesti podaci za svako biogorivo.”;

(b) u točki 3. podtočke (e) i (f) brišu se;

(4) Prilog IV. mijenja se kako slijedi:

(a) brišu se sljedeći predlošci za dostavljanje informacija radi osiguravanja sukladnosti dostavljenih podataka:

- Podrijetlo – pojedinačni isporučitelji,
- Podrijetlo – zajednički isporučitelji,
- Mjesto kupnje;

(b) u napomenama uz format točke 8. i 9. brišu se.

Članak 57.

Stavljanje izvan snage

Uredba (EU) br. 525/2013 stavlja se izvan snage s učinkom od 1. siječnja 2021. podložno prijelaznim odredbama utvrđenim u članku **58. ove Uredbe, osim članka 26. stavka 1. Uredbe (EU) br. 525/2013/EU koji se stavlja se izvan snage s učinkom od ... [datum stupanja na snagu ove Uredbe]**. Upućivanja na Uredbu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Uredbu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga XIII.

Članak 58.

Prijelazne odredbe

Odstupajući od članka 57. ove Uredbe, članak 7. i članak 17. stavak 1. točke (a) i (d) Uredbe (EU) br. 525/2013 nastavljaju se primjenjivati na izvješća koja sadržavaju podatke koji su u skladu s tim člancima propisani za godine 2018., 2019. i 2020.

Članak 11. stavak 3. Uredbe (EU) br. 525/2013 nastavlja se primjenjivati u pogledu drugog obvezujućeg razdoblja iz Kyotskog protokola.

Članak 19. Uredbe (EU) br. 525/2013 nastavlja se primjenjivati na preispitivanja podataka iz inventara stakleničkih plinova za godine 2018., 2019. i 2020.

Članak 22. Uredbe (EU) br. 525/2013 nastavlja se primjenjivati na podnošenje izvješća propisanog tim člankom.

Za potrebe usklađenosti i pravne sigurnosti, ništa u ovoj Uredbi ne sprečava primjenu odstupanja na temelju relevantnog sektorskog prava Unije u području električne energije i pripravnosti na rizik u vezi s električnom energijom.

Članak 59.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu trećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 40., članak 53. stavci od 2., 3. i 4., članak 54. stavak 3. točka (a), članak 54. stavak 4. **i članak 55.** primjenjuju se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u ...,

Za Europski parlament

Za Vijeće

Predsjednik

Predsjednik

PRILOG I.

OPĆI OKVIR ZA INTEGRIRANE NACIONALNE ENERGETSKE I KLIMATSKE PLANOVE

Dio 1.

Opći okvir

ODJELJAK A: NACIONALNI PLAN	
1. PREGLED I POTUPAK ZA DONOŠENJE PLANA	
1.1. Sažetak	
i.	Politički, gospodarski, okolišni i socijalni kontekst plana
ii.	■ Strategija <i>koja se odnosi na</i> pet dimenzija energetske unije
iii.	Tablični prikaz ključnih ciljeva, politika i mjera plana
1.2. Pregled trenutnog stanja u pogledu politika	
i.	Nacionalni energetske sustav i energetske sustav Unije te kontekst politika nacionalnog plana
ii.	Trenutačne energetske i klimatske politike i mjere <i>koje se odnose na</i> pet dimenzija energetske unije
iii.	Ključna pitanja od prekogranične važnosti
iv.	Administrativne strukture za provedbu nacionalnih energetske i klimatske politika

1.3. Savjetovanja i sudjelovanje nacionalnih subjekata i subjekata Unije te ishod savjetovanja

- i. Sudjelovanje nacionalnog parlamenta
- ii. Sudjelovanje lokalnih i regionalnih tijela
- iii. Savjetovanja s dionicima, uključujući socijalne partnere, te uključenost civilnog društva *i šire javnosti*
- iv. Savjetovanje s drugim državama članicama
- v. Iterativni postupak s Komisijom

1.4. Regionalna suradnja u izradi plana

- i. Elementi koji podliježu zajedničkom ili koordiniranom planiranju s drugim državama članicama
- ii. Objašnjenje u pogledu toga kako se u planu razmatra regionalna suradnja

2. NACIONALNI CILJEVI

2.1. Dimenzija: dekarbonizacija

2.1.1. Emisije i uklanjanja stakleničkih plinova⁴¹

- i. Elementi *iz članka 4. točke (a) podtočke 1.*
- ii. prema potrebi, drugi nacionalni ciljevi koji su u skladu s ***Pariškim sporazumom*** i postojećim dugoročnim strategijama ; prema potrebi ***za doprinos dugoročnoj obvezi unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova***, drugi ciljevi, uključujući sektorske ciljeve i ciljeve prilagodbe, ***ako su dostupni***

2.1.2. Energija iz obnovljivih izvora

- i. *Elementi iz članka 4. točke (a) podtočke 2.*
- ii. ***Procijenjene*** putanje za sektorski udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj potrošnji energije od 2021. do 2030. u elektroenergetskom sektoru, sektoru grijanja i hlađenja i prometnom sektoru;
- iii. ***Procijenjene*** putanje tehnologija za dobivanje energije iz obnovljivih izvora, koju države članice planiraju upotrijebiti kako bi ostvarile ukupne i sektorske putanje za energiju iz obnovljivih izvora od 2021. do 2030., uključujući očekivanu konačnu bruto potrošnju energije po tehnologiji i sektoru izraženu u Mtoe i ukupni planirani instalirani kapacitet (raščlanjen na nove i obnovljene kapacitete) po tehnologiji i sektoru izražen u MW
- iv. ***Procijenjene*** putanje potražnje za bioenergijom, raščlanjene na toplinsku i električnu energiju te promet, i putanje opskrbe biomasom

⁴¹ Potrebno osigurati usklađenost s dugoročnim strategijama u skladu s člankom 15.

po sirovini i podrijetlu (razlikovanje između domaće proizvodnje i uvoza). Za šumsku biomasu, ocjena njezina izvora i utjecaja na ponor u LULUCF;

- v. Ako je primjenjivo, druge nacionalne putanje i ciljeve, uključujući dugoročne i sektorske (npr. ■ udio obnovljive energije u centraliziranom grijanju, upotreba obnovljive energije u zgradama, obnovljiva energija koju su proizveli gradovi, zajednice obnovljive energije i potrošači vlastite obnovljive energije, *energija dobivena iz mulja dobivenog obradom otpadnih voda*)

2.2. Dimenzija: energetska učinkovitost

- i. *Elementi iz članka 4. točke (b)*

- ii. *Okvirne ključne etape za 2030., 2040. i 2050., mjerljivi pokazatelji napretka utvrđeni na domaćoj razini, procjena očekivanih ušteda i koristi utemeljena na dokazima, i njihovi doprinosi ciljevima energetske učinkovitosti Unije kako su uključeni u planove utvrđene u strategijama za dugoročnu obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada (javnih i privatnih), u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU*

- iii. Ako je primjenjivo, drugi nacionalni ciljevi, uključujući dugoročne ciljeve ili strategije i sektorske ciljeve, i nacionalni ciljevi u područjima kao što su energetska učinkovitost u prometnom sektoru i energetska učinkovitost u odnosu na grijanje i hlađenje

2.3. Dimenzija: energetska sigurnost

- i. *Elementi iz članka 4. točke (c)*
- ii. *Nacionalni ciljevi u vezi s povećanjem: diversifikacije izvora energije i opskrbe iz trećih zemalja u svrhu povećanja otpornosti regionalnih i nacionalnih energetske sustava*
- iii. *Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu smanjenja ovisnosti o energiji uvezenoj iz trećih zemalja, u svrhu povećanja otpornosti nacionalnih i regionalnih energetske sustava*
- iv. Nacionalni ciljevi u vezi s povećanjem fleksibilnosti nacionalnog energetske sustava, osobito u pogledu uporabe domaćih izvora

2.4. Dimenzija: unutarnje energetske tržište

2.4.1. Elektroenergetska međupovezivost

- i. Razina elektroenergetske međupovezivosti koju država članica planira ostvariti 2030. *u odnosu na cilj elektroenergetske međupovezanosti do 2030. od najmanje 15 %, sa strategijom u okviru koje se razina od 2021. nadalje utvrđuje u bliskoj suradnji s dotičnim državama članicama, uzimajući u obzir cilj međupovezanosti od 10 % do 2020. i sljedeće pokazatelje hitnosti djelovanja:*
 - (1) *razliku u cijenama na veleprodajnom tržištu koja premašuje indikativni prag od 2 EUR/MWh između država članica, regija ili zona trgovanja;*
 - (2) *nazivni kapacitet prijenosa spojnih vodova ispod 30 % vršnog opterećenja;*
 - (3) *nazivni kapacitet prijenosa spojnih vodova ispod 30 % ugrađenog kapaciteta proizvodnje iz obnovljivih izvora.*

Za svaki novi spojni vod mora se provesti analiza troškova i koristi u odnosu na socioekonomske i okolišne aspekte, a može se realizirati samo ako su moguće koristi veće od troškova.

2.4.2. Infrastruktura za prijenos energije

- i. Ključni *projekti* za prijenos električne energije i transport plina *i, prema potrebi, projekti modernizacije*, koji su potrebni za ostvarivanje ciljeva u okviru *pet* dimenzija *Strategije energetske*

unije

- ii. Ako je primjenjivo, glavni infrastrukturni projekti koji su predviđeni, osim projekata od zajedničkog interesa⁴²

2.4.3. Integracija tržišta

- i. Nacionalni ciljevi povezani s drugim aspektima unutarnjeg energetskog tržišta, ***poput povećanja fleksibilnosti sustava, osobito u vezi s promicanjem tržišnih cijena električne energije u skladu s relevantnim sektorskim pravom, integracije tržišta i uparivanja s ciljem nastojanja da se poveća utrži kapacitet postojećih spojnih vodova, pametnih mreža, agregacije, upravljanja potražnjom, skladištenja, distribuirane proizvodnje energije, mehanizama za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje usluge i cjenovnih signala u stvarnom vremenu, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva.***
- ii. ***Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi povezani s nediskriminatornim sudjelovanjem obnovljivih izvora energije, upravljanjem potrošnjom i skladištenjem, među ostalim putem agregacije, na svim energetskim tržištima, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva***
- iii. ***Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu osiguranja da potrošači sudjeluju u energetskom sustavu te da imaju koristi od vlastite proizvodnje i novih tehnologija, uključujući pametna brojila;***
- iv. Nacionalni ciljevi u pogledu osiguranja adekvatnosti elektroenergetskog sustava kao i u pogledu fleksibilnosti elektroenergetskog sustava s obzirom na proizvodnju energije iz

⁴² U skladu s Uredbom (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i (EZ) br. 715/2009 (SL L 115, 25.4.2013., str. 39.).

obnovljivih izvora, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva

- v. ***Ako je primjenjivo***, nacionalni ciljevi za zaštitu potrošača energije i poboljšanje konkurentnosti na maloprodajnom tržištu elektroenergetskog sektora

2.4.4. Energetsko siromaštvo

Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi u pogledu energetskog siromaštva, uključujući vremenski okvir za ostvarenje ciljeva

2.5. Dimenzija: istraživanje, inovacije i konkurentnost

- i. Nacionalni ciljevi i ciljevi za financiranje javnih i, ***ako je primjenjivo***, privatnih istraživanja i inovacija povezanih s energetskom unijom, uključujući, ako je primjenjivo, vremenski okvir za ostvarenje ciljeva
- ii. ***Ako je primjenjivo, nacionalni ciljevi za 2050. povezani s promicanjem tehnologija čiste energije i, prema potrebi, nacionalni ciljevi koji uključuju*** dugoročne ciljeve (2050.) za korištenje niskougličnih tehnologija, uključujući ciljeve za dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrijskih sektora i industrijskih sektora s visokom razinom emisija ugljika i, ako je primjenjivo, ciljeve u pogledu infrastrukture za skladištenje i transport ugljika.
- iii. ***Ako je primjenjivo***, nacionalni ciljevi u pogledu konkurentnosti

3. POLITIKE I MJERE

3.1. Dimenzija: dekarbonizacija

3.1.1. Emisije stakleničkih plinova i uklanjanja stakleničkih plinova

- i. Politike i mjere za ostvarivanje cilja utvrđenog na temelju *Uredbe (EU) 2018/842* kako je navedeno u točki 2.1.1. i politike i mjere radi usklađivanja s *Uredbom (EU) 2018/841*, kojima su obuhvaćeni svi ključni sektori koji proizvode velike emisije i sektori za jačanje uklanjanja emisija, uz izglede u pogledu dugoročne vizije i dugoročnog cilja da se postane **gospodarstvo s niskim emisijama** i da se ostvari ravnoteža između emisija i uklanjanja u skladu s Pariškim sporazumom.
- ii. *Ako je relevantno*, regionalna suradnja u ovom području.
- iii. Ne dovodeći u pitanje primjenjivost pravila o državnoj potpori, financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije-a i upotrebu sredstava Unije, ako je primjenjivo

3.1.2. Energija iz obnovljivih izvora

- i. Politike i mjere za ostvarivanje nacionalnog doprinosa obvezujućem cilju na razini Unije za 2030. u pogledu energije iz obnovljivih izvora i putanja *iz članka 4. točke (a) podtočke 2. i, ako je primjenjivo i dostupno, elemenata* iz točke 2.1.2. ovog Priloga, uključujući mjere specifične za sektor i mjere specifične za tehnologiju⁴³
- ii. *Ako je relevantno*, posebne mjere za regionalnu suradnju, te, *kao mogućnost*, procijenjeni višak proizvodnje energije iz obnovljivih izvora koji bi se mogao prenijeti na druge države članice kako bi se

⁴³ Pri planiranju tih mjera države članice uzimaju u obzir kraj životnog vijeka postojećih instalacija i potencijal za obnavljanje postojećih kapaciteta.

ostvario nacionalni doprinos i putanje iz točke 2.1.2.

iii. Posebne mjere za financijsku potporu, ***ako je primjenjivo***, uključujući potporu Unije i uporabu sredstava Unije, za promicanje proizvodnje i uporabe energije iz obnovljivih izvora u elektroenergetici, grijanju, hlađenju i prometu

iv. ***Ako je primjenjivo, procjena potpore za električnu energiju iz obnovljivih izvora koju države članice trebaju provesti u skladu s člankom 6. stavkom 4. Direktive (EU) 2018/...*** ⁺

v. Posebne mjere za uvođenje *jedne ili više kontaktnih točaka*, racionalizaciju administrativnih postupaka, davanje informacija i osposobljavanje ***te lakše prihvaćanje ugovora o kupnji energije***

Sažetak politika i mjera na temelju poticajnog okvira koji države članice moraju uspostaviti na temelju članka 21. stavka 6. i članka 22. stavka 5. Direktive (EU) 2018/... + kako bi se potaknuo i olakšao razvoj vlastite potrošnje i zajednica obnovljive energije

vi. Ocjena potrebe za izgradnjom nove infrastrukture za centralizirano grijanje i hlađenje proizvedeno iz obnovljivih izvora

vii. ***Ako je primjenjivo***, posebne mjere za poticanje uporabe energije iz biomase, posebno za dobivanje nove biomase pritom uzimajući u obzir:

– raspoloživost biomase, uključujući održivu biomasu: domaći potencijal i uvoz iz trećih zemalja

– druge uporabe biomase u drugim sektorima (sektori poljoprivrede i šumarstva); kao i mjere za održivost proizvodnje i uporabe biomase

3.1.3. Ostali elementi dimenzije

i. Nacionalne politike i mjere koje utječu na sektor EU sustava

⁺ SL: molimo umetnuti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: molimo umetnuti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

trgovanja emisijama (EU ETS) i ocjena komplementarnosti s EU sustavom trgovanja emisijama (EU ETS) i utjecaja na njega, ako je primjenjivo

I

- ii. Politike i mjere za ostvarivanje drugih nacionalnih ciljeva, ako je primjenjivo
- iii. Politike i mjere za postizanje mobilnosti s niskom razinom emisije (uključujući elektrifikaciju prometa)
- iv. *Ako je primjenjivo, nacionalne politike, rokovi i mjere planirane radi postupnog ukidanja energetske subvencije, posebno za fosilna goriva*

3.2. Dimenzija: energetska učinkovitost

Planirane politike, mjere i programi za ostvarivanje okvirnog nacionalnog cilja povećanja **doprinosa za energetska učinkovitost** za 2030., kao i drugih ciljeva iz točke 2.2., uključujući planirane mjere i instrumente (i one financijske prirode) za promicanje energetskih svojstava zgrada, osobito u pogledu sljedećeg:

- i. Sustavi obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera **politika** iz članaka 7.a i 7.b i članka 20. stavka 6. Direktive 2012/27/EU **i** koji će se pripremiti u skladu s Prilogom III. ovoj Uredbi
- ii. Dugoročne strategije za obnovu nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih⁴⁴, uključujući politike, mjere i **djelovanja** za poticanje troškovno učinkovitih velikih **obnova, politika i djelovanja usmjerenih na segmente nacionalnog fonda zgrada s najlošijim učinkom, u skladu s člankom 2.a Direktive 2010/31/EU**
- iii. Opis politika i mjera za poticanje energetskih usluga u javnom sektoru i mjera za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućuju prihvaćanje ugovora o energetskom učinku i drugih modela usluga energetske učinkovitosti⁴⁵
- iv. Druge planirane politike, mjere i programi za ostvarivanje okvirnog nacionalnog cilja povećanja **doprinosa za energetska učinkovitost** za 2030., kao i drugi ciljevi iz točke 2.2. (primjerice mjere kojima se postiže da javne zgrade i energetski učinkovita javna nabava budu uzor, mjere za promicanje energetskih pregleda i sustava gospodarenja energijom⁴⁶, informiranje potrošača i mjere

⁴⁴ U skladu s člankom 2a. Direktive 2010/31/EU.

⁴⁵ U skladu s člankom 18. Direktive 2012/27/EU.

⁴⁶ U skladu s člankom 8. Direktive 2012/27/EU.

osposobljavanja⁴⁷ te druge mjere za promicanje energetske učinkovitosti⁴⁸)

- v. ***Ako je primjenjivo, opis politika i mjera za promicanje uloge lokalnih energetske zajednice pri davanju doprinosa provedbi politika i mjera iz podtočaka i., ii., iii. i iv.***
- vi. Opis mjera za utvrđivanje mjera kojima je cilj iskorištavanje potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju⁴⁹
- vii. Regionalna suradnja u ovom području, ako je primjenjivo
- viii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i upotrebu sredstava Unije

⁴⁷ U skladu s člankom 12. i člankom 17. Direktive 2012/27/EU.

⁴⁸ U skladu s člankom 19. Direktive 2012/27/EU.

⁴⁹ U skladu s člankom 15. stavkom 2. Direktive 2012/27/EU.

3.3. Dimenzija: energetska sigurnost⁵⁰

- i. Politike i mjere *koje se odnose na elemente iz* točke 2.3.⁵¹
- ii. Regionalna suradnja u ovom području
- iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i upotrebu sredstava Unije, ako je primjenjivo.

3.4. Dimenzija: unutarnje energetska tržište⁵²

3.4.1. Elektroenergetska infrastruktura

- i. Politike i mjere za ostvarivanje ciljane razine međupovezivosti *iz članka 4. točke (d)*
- ii. Regionalna suradnja u ovom području⁵³
- iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i upotrebu sredstava Unije, ako je primjenjivo

3.4.2. Infrastruktura za prijenos energije

- i. Politike i mjere *koje se odnose na elemente iz točke 2.4.2.*, uključujući, ako je primjenjivo, posebne mjere za omogućavanje provedbe projekata od zajedničkog interesa (PCI) i drugih ključnih infrastrukturnih projekata

⁵⁰ Politike i mjere odraz su načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu”.

⁵¹ Osigurava se usklađenost s planovima prevencije i interventnim planovima na temelju Uredbe (EU) 2017/1938 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2017. o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 994/2010 (SL L 280, 28.10.2017, str. 1), kao i planovima pripravnosti u slučaju rizika na temelju Uredbe (EU) 2018/... [kako je predložena u dokumentu COM(2016) 862 o pripravnosti na rizik u elektroenergetskom sektoru te stavljanju izvan snage Direktive 2005/89/EZ].

⁵² Politike i mjere odraz su načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu”.

⁵³ Osim regionalnih skupina za projekte od zajedničkog interesa, uspostavljenih na temelju Uredbe (EU) br. 347/2013.

- ii. Regionalna suradnja u ovom području⁵⁴
- iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i upotrebu sredstava Unije, ako je primjenjivo.

3.4.3. Integracija tržišta

- i. Politike i mjere *koje se odnose na elemente* iz točke 2.4.3.
- ii. Mjere za povećanje fleksibilnosti energetskeg sustava s obzirom na proizvodnju energije iz obnovljivih izvora *kao što su pametne mreže, agregacija, upravljanje potražnjom, skladištenje, distribuirana proizvodnja energije, mehanizmi za otpremu, ponovnu otpremu i ograničavanje usluge i cjenovni signali u stvarnom vremenu*, uključujući uvođenje unutardnevnog uparivanja tržišta i prekograničnih tržišta uravnoteženja
- iii. *Ako je primjenjivo, mjere za jamčenje nediskriminatornog sudjelovanja obnovljivih izvora energije, upravljanja potrošnjom i skladištenja, među ostalim putem agregacije, na svim energetskim tržištima*

I

- iv. Politike i mjere za zaštitu potrošača, osobito ranjivih i, *ako je primjenjivo*, energetski siromašnih potrošača, i mjere za jačanje konkurentnosti i neograničenog tržišnog natjecanja na maloprodajnom energetskom tržištu
- v. Opis mjera za omogućavanje i razvijanje upravljanja potrošnjom, uključujući one koje se odnose na tarife za poticanje dinamičnog određivanja cijena⁵⁵

3.4.4. Energetsko siromaštvo

⁵⁴ Osim regionalnih skupina za projekte od zajedničkog interesa, uspostavljenih na temelju Uredbe (EU) br. 347/2013.

⁵⁵ U skladu s člankom 15. stavkom 8. Direktive 2012/27/EU.

i. <i>Ako je primjenjivo</i> , politike i mjere za ostvarivanje ciljeva iz točke 2.4.4.

3.5. Dimenzija: istraživanje, inovacije i konkurentnost
--

i. Politike i mjere <i>povezane s elementima</i> iz točke 2.5.
ii. <i>Ako je primjenjivo</i> , suradnja s drugim državama članicama u ovom području uključujući, ako je primjereno, podatke o tome kako se ciljevi i politike strateškog plana za energetska tehnologiju (SET) prenose u nacionalni kontekst
iii. Financijske mjere u ovom području na nacionalnoj razini, uključujući potporu Unije i upotrebu sredstava Unije, ako je primjenjivo.

ODJELJAK B: ANALITIČKA OSNOVA⁵⁶

4. TRENUTAČNO STANJE I PROJEKCIJE NA TEMELJU POSTOJEĆIH POLITIKA I MJERA^{57,58}

4.1. Predviđeni razvoj glavnih egzogenih čimbenika koji utječu na energetske sustav i trendove u pogledu emisija stakleničkih plinova

- i. Makroekonomske prognoze (BDP i rast stanovništva)
- ii. Sektorske promjene za koje se očekuje da će utjecati na energetske sustav i emisije stakleničkih plinova
- iii. Globalni energetske trendovi, međunarodne cijene fosilnih goriva, cijena ugljika u okviru sustava EU-a za trgovanje emisijama
- iv. Promjene u trošku tehnologije

⁵⁶ Vidi dio 2. radi detaljnog popisa parametara i varijabli koje se trebaju navesti u odjeljku B Plana.

⁵⁷ Trenutačna situacija odraz je datuma podnošenja nacionalnog plana (ili posljednjeg dostupnog datuma). Postojeće politike i mjere obuhvaćaju provedene i donesene politike i mjere. Donesene politike i mjere su one za koje je do datuma podnošenja nacionalnog plana donesena službena odluka vlade i za koje postoji jasna predanost u pogledu nastavka provedbe. Provedene politike i mjere su one na koje se na datum podnošenja integriranog nacionalnog energetske i klimatske plana ili integriranog nacionalnog energetske i klimatske izvješća o napretku odnosi jedno ili više od sljedećeg: nacionalno zakonodavstvo je na snazi, uspostavljeni su dobrovoljni sporazumi, dodijeljena su financijska sredstva, mobilizirani su ljudski resursi.

⁵⁸ Odabir egzogenih čimbenika može se temeljiti na pretpostavci iz Referentnog scenarija EU-a za 2016. ili iz drugih kasnijih scenarija politika za iste varijable. Osim toga, i specifični rezultati država članica u pogledu Referentnog scenarija EU-a za 2016., kao i rezultati kasnijih scenarija politika, mogu biti koristan izvor podataka prilikom izrade nacionalnih projekcija uz postojeće politike i mjere te prilikom izrade procjene učinka.

4.2. Dimenzija: dekarbonizacija

4.2.1. Emisije i uklanjanja stakleničkih plinova

- i. Trendovi u trenutačnim emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova u okviru EU ETS-a, sektora obuhvaćenih raspodjelom napora i LULUCF-om i u okviru drugih energetske sektora
- ii. Projekcije sektorskih kretanja uz postojeće nacionalne politike i mjere te politike i mjere Unije barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)

4.2.2. Energija iz obnovljivih izvora

- i. Trenutačni udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije i u različitim sektorima (grijanje i hlađenje, električna energija i promet) kao i po tehnologiji u svakom od tih sektora
- ii. **Okvirne** projekcije kretanja uz postojeće politike ■ do 2030. (*s izgledima za 2040.*)

4.3. Dimenzija: energetska učinkovitost

- i. Trenutačna primarna i konačna potrošnja energije u gospodarstvu i po sektoru (uključujući industrijski, stambeni, uslužni i prometni)
- ii. Trenutačni potencijal za primjenu visokoučinkovite kogeneracije i učinkovitog centraliziranog grijanja i hlađenja⁵⁹
- iii. Projekcije koje u obzir uzimaju postojeće politike, mjere i programe energetske učinkovitosti, kako su opisani u točki 1.2. podtočki ii., za

⁵⁹ U skladu s člankom 14. stavkom 1. Direktive 2012/27/EU.

potrošnju primarne energije i krajnju potrošnju energije za svaki sektor barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)⁶⁰

- iv. Troškovno učinkovite razine minimalnih zahtjeva u pogledu energetske učinkovitosti proizašle iz nacionalnih izračuna, u skladu s člankom 5. Direktive 2010/31/EU.

⁶⁰ Ta referentna uobičajena projekcija temelj je za ciljanu konačnu potrošnju energije i potrošnju primarne energije za 2030. koja je opisana u točki 2.3. i za pretvorbene faktore.

4.4. Dimenzija: energetska sigurnost

- i. Trenutačna mješavina energetskih izvora, domaći izvori energije, ovisnost o uvezenoj energiji, uključujući relevantne rizike
- ii. Projekcije kretanja uz postojeće politike i mjere barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)

4.5. Dimenzija: unutarnje energetske tržište

4.5.1. Elektroenergetska međupovezivost

- i. Trenutačna razina međupovezanosti i glavni spojni vodovi⁶¹
- ii. Projekcije u pogledu zahtjeva za povećanjem broja spojnih vodova (uključujući projekcije za 2030.)⁶²

4.5.2. Infrastruktura za prijenos energije

- i. Ključne osobine postojeće infrastrukture za prijenos električne energije i plina⁶³
- ii. Projekcije u pogledu zahtjeva za širenjem mreže barem do 2040. (uključujući projekcije za 2030.)⁶⁴

4.5.3. Tržišta električne energije i plina, cijene energije

- i. Trenutačno stanje na tržištima električne energije i plina, uključujući cijene energije

⁶¹ Pozivajući se na preglede postojeće infrastrukture za prijenos, koje su obavili operatori prijenosnih sustava.

⁶² Pozivajući se na nacionalne planove za razvoj mreže i regionalne planove ulaganja koje su pripremili operatori prijenosnih sustava.

⁶³ Pozivajući se na preglede postojeće infrastrukture za prijenos, koje su obavili operatori prijenosnih sustava.

⁶⁴ Pozivajući se na nacionalne planove za razvoj mreže i regionalne planove ulaganja koje su pripremili operatori prijenosnih sustava.

- ii. Projekcije kretanja uz postojeće politike i mjere barem do 2040.
(uključujući projekcije za 2030.)

4.6. Dimenzija: istraživanje, inovacije i konkurentnost

- i. Trenutačno stanje niskouglijčnih tehnologija i, *u mjeri u kojoj je to moguće*, njihov položaj na globalnom tržištu (*ovu analizu trebalo bi napraviti na razini Unije ili na globalnoj razini*)
- ii. Trenutačna razina javne i, *ako je dostupno*, privatne potrošnje za istraživanja i inovacije u području niskouglijčnih tehnologija, trenutačni broj patenata i trenutačni broj istraživača
- iii. *Raščlamba tekućih cjenovnih elemenata koji čine tri cjenovne komponente (energija, mreža te porezi i pristojbe)*
- iv. *Opis energetske subvencije, uključujući za fosilna goriva*

I

5. OCJENA UČINAKA PLANIRANIH POLITIKA I MJERA⁶⁵

5.1. Učinci planiranih politika i mjera opisanih u točki 3. o energetske sustavu i emisijama stakleničkih plinova i uklanjanju stakleničkih plinova, uključujući usporedbu s projekcijama na temelju postojećih politika i mjera (kako su opisane u točki 4.).

- i. Projekcije trendova u pogledu energetske sustava te emisija stakleničkih plinova i njihova uklanjanja kao i, *ako je relevantno*, emisija onečišćivača zraka u skladu s *Direktivom (EU) 2016/2284* u okviru planiranih politika i mjera, uključujući relevantne politike i mjere Unije, barem do deset godina nakon razdoblja obuhvaćenog planom (uključujući projekcije za posljednju godinu razdoblja obuhvaćenog planom).

⁶⁵ Planirane politike i mjere su mogućnosti o kojima se raspravlja i za koje postoji realna šansa da će biti donesene i provedene nakon datuma podnošenja nacionalnog plana. Prema tome, nastalim projekcijama iz točke 5.1. točke i. nisu obuhvaćene samo provedene i donesene politike i mjere (projekcije uz postojeće politike i mjere), nego i planirane politike i mjere.

- ii. Procjena međudjelovanja politika (međudjelovanje između postojećih i planiranih politika i mjera u okviru jedne dimenzije i međudjelovanje između postojećih i planiranih politika i mjera različitih dimenzija) barem do posljednje godine razdoblja obuhvaćenog planom, ***posebno kako bi se u potpunosti razumio učinak politika energetske učinkovitosti/uštede energije na utvrđivanje veličine energetskog sustava te smanjio rizik od izgubljenih investicija u području opskrbe energijom***
- iii. ***Procjena interakcija između postojećih politika i mjera te planiranih politika i mjera, kao i između tih politika i mjera te politike Unije u području klime i energije***

5.2. Makroekonomski i, u mjeri u kojoj je to moguće, zdravstveni i okolišni učinci, učinci u pogledu zapošljavanja i obrazovanja, socijalni učinci i učinci na vještine (u smislu troškova i koristi, kao i ekonomičnosti) planiranih politika i mjera opisanih u točki 3. barem do posljednje godine razdoblja obuhvaćenog planom, uključujući usporedbu s projekcijama nastalim na temelju postojećih politika i mjera
5.3. Pregled potrebnih ulaganja <i>i. postojeći tokovi ulaganja i predviđanja budućih ulaganja u odnosu na planirane politike i mjere</i> <i>ii. čimbenici rizika sektora ili tržišta ili prepreke u nacionalnom ili regionalnom kontekstu;</i> <i>iii. analiza dodatne potpore javnih financija ili izvora za popunjavanje nedostataka utvrđenih u okviru podtočke ii.</i>
5.4. Učinci planiranih politika i mjera opisanih u točki 3. na druge države članice i na regionalnu suradnju barem do posljednje godine razdoblja obuhvaćenog planom, uključujući usporedbu s projekcijama nastalim na temelju postojećih politika i mjera i. U mjeri u kojoj je to moguće, učinci na energetske sustav susjednih država i drugih država članica u regiji ii. Učinci na cijene energije, komunalne usluge i integraciju energetskog tržišta iii. Ako je relevantno, učinci na regionalnu suradnju

Dio 2.

Popis parametara i varijabli koje treba navesti u odjeljku B nacionalnih planova^{66 67 68 69}

Sljedeće parametre, varijable, energetske ravnoteže i pokazatelje treba navesti u odjeljku B nacionalnih planova pod naslovom „Analitička baza”, *ako se upotrebljavaju*:

1. Opći parametri i varijable

- (1) Broj stanovnika [u milijunima]
- (2) BDP [u milijunima eura]
- (3) Sektorska bruto dodana vrijednost (uključujući glavne industrijske sektore, građevinski, uslužni i poljoprivredni sektor) [u milijunima eura]
- (4) Broj kućanstava [u tisućama]
- (5) Veličina kućanstava [broj stanara po kućanstvu]
- (6) Raspoloživi dohodak kućanstva [u eurima]

⁶⁶ Za plan kojim je obuhvaćeno razdoblje od 2021. do 2030.: u točkama 4. i 5. za svaki parametar/varijablu s popisa navesti trendove, u petogodišnjim intervalima, za razdoblje od 2005. do 2040. (i po potrebi, za razdoblje od 2005. do 2050.), uključujući projekcije za 2030. godinu. Navode se parametri utemeljeni na egzogenim pretpostavkama nasuprot izradi modela.

⁶⁷ U onoj mjeri u kojoj je to moguće, navedeni podaci i projekcije temelje se na podacima i metodologijama EUROSTAT-a i u skladu su s tim podacima i metodologijama koje se upotrebljavaju za izvješćivanje o europskoj statistici u relevantnom sektorskom pravu, s obzirom na to da je europska statistika primarni izvor statističkih podataka koji se upotrebljavaju za izvješćivanje i praćenje, u skladu s Uredbom (EZ) br. 223/2009 o europskoj statistici.

⁶⁸ Napomena: sve se projekcije pripremaju na temelju stalnih cijena (cijene iz 2016. upotrebljavaju se kao bazna godina)

⁶⁹ Komisija će pripremiti preporuke za ključne parametre projekcija, kojima će biti obuhvaćene barem uvozne cijene nafte, plina i ugljena, kao i cijene ugljika u sustavu EU ETS.

- (7) Broj putničkih kilometara (pkm): u svim načinima prijevoza, tj. raščlanjeni na cestovni (ako je moguće, razdvojiti automobile i autobuse), željeznički i zračni promet i unutrašnju plovidbu (prema potrebi) [u milijunima pkm]
- (8) Prijevoz robe u tonskim kilometrima (tkm): svi načini prijevoza osim međunarodnog pomorskog prijevoza, tj. raščlanjeni na cestovni, željeznički i zračni promet i unutrašnju plovidbu (plovidba unutrašnjim plovnim putovima i nacionalna pomorska plovidba) [u milijunima tkm]
- (9) Međunarodne uvozne cijene nafte, plina i ugljena [EUR/GJ ili EUR/toe] ***na temelju*** preporuka Komisije
- (10) Cijena trgovanja emisijama ugljika u EU-u [EUR/EUA] – ***na temelju*** preporuka Komisije
- (11) Pretpostavke u pogledu deviznog tečaja eura i američkog dolara (ako je primjenjivo) [EUR/ valuta i USD/valuta]
- (12) Broj dana u sezoni grijanja (HDD)
- (13) Broj dana u sezoni hlađenja (CDD)
- (14) Pretpostavke u pogledu troškova tehnologije upotrijebljene u modelima za glavne relevantne tehnologije

2. Energetske ravnoteže i pokazatelji

2.1. Opskrba energijom

- (1) Domaća proizvodnja po vrsti goriva (svi energetske proizvodi *koji se proizvode u znatnim količinama*) [ktoe]
- (2) Neto uvoz po vrsti goriva (uključujući električnu energiju, raščlanjen na neto uvoz iz EU-a i neto uvoz izvan EU-a) [ktoe]
- (3) Ovisnost o energiji uvezenoj iz trećih zemalja [%]
- (4) Glavni izvori uvoza (zemlje) za glavne nositelje energije (uključujući plin i električnu energiju)
- (5) Bruto domaća potrošnja po izvoru vrste goriva (uključujući kruta goriva, svi energetske proizvodi: ugljen, sirova nafta i naftni derivati, prirodni plin, nuklearna energija, električna energija, proizvedena toplina, obnovljivi izvori energije, otpad) [ktoe]

2.2. Električna energija i toplina

- (1) Bruto proizvodnja električne energije [GWh]
- (2) Bruto proizvodnja električne energije po gorivu (svi energetske proizvodi) [GWh]
- (3) Udio kombinirane proizvodnje topline i električne energije u ukupnoj proizvodnji električne energije i topline [%]
- (4) Kapacitet proizvodnje električne energije po izvoru uključujući ugašene kapacitete i nova ulaganja [MW]
- (5) Proizvodnja topline u termoelektranama
- (6) Proizvodnja topline u postrojenjima za kombiniranu proizvodnju topline i električne energije, uključujući industrijsku otpadnu toplinu
- (7) Prekogrančni i kapaciteti međupovezanosti za plin i električnu energiju [Definicija za električnu energiju u skladu s ishodom rasprave koja je u tijeku na osnovi cilja međupovezanosti od 15 %] i njihove očekivane stope uporabe

2.3. Sektor pretvorbe

- (1) Gorivo utrošeno u termoelektranama (uključujući kruta goriva, naftu, plin) [ktoe]
- (2) Gorivo utrošeno u drugim postupcima pretvorbe [ktoe]

2.4. Potrošnja energije

- (1) Potrošnja primarne energije i konačna potrošnja energije [ktoe]
- (2) Konačna potrošnja energije po sektoru (uključujući industriju, stambeni sektor, tercijarni sektor, poljoprivredu i promet (uključujući, prema potrebi, raščlambu na putnički i teretni promet)) [ktoe]
- (3) Konačna potrošnja energije po gorivu (svi energetske proizvodi) [ktoe]
- (4) Konačna potrošnja za neenergetske namjene [ktoe]
- (5) Intenzitet primarne energije u ukupnom gospodarstvu (potrošnja primarne energije po BDP-u) [toe/EUR]
- (6) Intenzitet konačne energije po sektoru (uključujući industriju, stambeni sektor, tercijarni sektor i promet (uključujući, prema potrebi, raščlambu na putnički i teretni promet))

2.5. Cijene

- (1) Cijene električne energije po vrsti sektora potrošnje (stambeni, industrijski, tercijarni)
- (2) Nacionalne cijene goriva u maloprodaji (uključujući poreze, po izvoru i sektoru) [EUR/ktoe]

2.6. Ulaganja

■ Troškovi ulaganja *u sektore pretvorbe, opskrbe, prijenosa i distribucije energije*

2.7. Obnovljivi izvori

- (1) Bruto konačna potrošnja energije iz obnovljivih izvora i udio energije iz obnovljivih izvora u bruto konačnoj potrošnji energije, i po sektoru (električna energija, grijanje i hlađenje, promet), i po tehnologiji
- (2) Proizvodnja električne energije i topline iz obnovljive energije u zgradama; to uključuje, ***ako su dostupni***, podatke razvrstane po proizvedenoj energiji, potrošenoj energiji i energiji stavljenoj u mrežu iz solarnih fotovoltnih sustava, solarnih termalnih sustava, biomase, toplinskih crpki, geotermalnih sustava, kao i iz drugih decentraliziranih sustava obnovljive energije
- (3) Ako je primjenjivo, druge nacionalne putanje, uključujući dugoročne ili sektorske udio biogoriva proizvedenih iz prehrambenih sirovina i naprednih biogoriva, udio energije iz obnovljivih izvora u centraliziranom grijanju, kao i obnovljiva energija koju su proizveli gradovi i zajednice obnovljive energije.

3. Pokazatelji povezani s emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova

- (1) Emisije stakleničkih plinova po sektoru politike (EU ETS, *raspodjela napora* i LULUCF)
- (2) Emisije stakleničkih plinova po sektoru IPCC i po plinu (prema potrebi razvrstane *na sustav EU-a za trgovanje emisijama i sektore na koje se odnosi raspodjela tereta*) [tCO₂eq]
- (3) Emisija ugljika ukupnog gospodarstva [tCO₂eq/BDP]
- (4) Pokazatelji povezani s emisijom CO₂
 - (a) *intenzitet emisija stakleničkih plinova u domaćoj proizvodnji električne i toplinske energije* [tCO₂eq/MWh]
 - (b) *intenzitet emisija stakleničkih plinova* krajnje potrošnje energije po sektoru ■ [tCO₂eq/toe]
- (5) Pokazatelji povezani s emisijama koje ne sadržavaju CO₂
 - (a) stoka: mliječne krave [1 000 grla], mesna goveda [1 000 grla], ovce [1 000 grla], svinje [1 000 grla], perad [1 000 komada]
 - (b) unos dušika kroz primjenu umjetnih gnojiva [kt dušika]
 - (c) unos dušika kroz primjenu stajskih gnojiva [kt dušika]
 - (d) dušik vezan preko usjeva koji na sebe vežu dušik [kt dušika]
 - (e) dušik u ostacima usjeva koji se vraćaju u tlo [kt dušika]
 - (f) područje kultiviranih organskih tala [hektari]
 - (g) generiranje krutog komunalnog otpada (MSW)
 - (h) kruti komunalni otpad (MSW) koji završava na odlagalištima otpada
 - (i) udio povrata CH₄ u ukupnom CH₄ nastalom na odlagalištima otpada [%]

PRILOG II.

Nacionalni doprinosi za udio energije iz obnovljivih izvora u konačnoj bruto potrošnji energije u 2030.

- 1. *Sljedeća okvirna formula predstavlja objektivne kriterije navedene u članku 5. stavku 1. točki (e) podtočkama od i. do v., svaki od njih izražen u postotnim bodovima:***
 - (a) nacionalni obvezujući cilj države članice za 2020. kako je utvrđen u trećem stupcu tablice Priloga I. Direktivi (EU) 2018/...⁺;***
 - (b) paušalni doprinos („ C_{Flat} ”);***
 - (c) doprinos na temelju BDP-a po glavi stanovnika („ C_{GDP} ”);***
 - (d) doprinos na temelju potencijala („ $C_{Potential}$ ”);***
 - (e) doprinos koji odražava razinu međupovezanosti države članice („ $C_{Interco}$ ”);***
- 2. *C_{Flat} jednak je za sve države članice. Doprinosi C_{Flat} svih država članica zajedno iznose 30 % razlike između ciljeva Unije za 2030. i 2020.***
- 3. *C_{GDP} raspodjeljuje se među državama članicama na temelju Eurostatovog indeksa njihova BDP-a po glavi stanovnika u odnosu na prosjek Unije tijekom razdoblja od 2013. do 2017., izražen u standardu kupovne moći, pri čemu on za pojedinu državu članicu maksimalno iznosi 150 % prosjeka Unije. Doprinosi C_{GDP} svih država članica zajedno iznose 30 % razlike između ciljeva Unije za 2030. i 2020.***

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

4. *$C_{Potential}$ raspodjeljuje se među državama članicama na temelju razlike između udjela energije iz obnovljivih izvora za pojedinu državu članicu 2030., kako je utvrđeno u scenariju PRIMES, i njezina obvezujućeg nacionalnog cilja za 2020. Doprinosi $C_{Potential}$ svih država članica zajedno iznose 30 % razlike između ciljeva Unije za 2030. i 2020.*
5. *$C_{Interco}$ raspodjeljuje se među državama članicama na temelju indeksa udjela elektroenergetske međupovezanosti u odnosu na prosjek Unije u 2017. izmjeren prema mrežnom prijenosnom kapacitetu u odnosu na ukupan proizvodni kapacitet, pri čemu on za pojedinu državu članicu maksimalno iznosi 150 % prosjeka Unije. Doprinosi $C_{Interco}$ svih država članica zajedno iznose 10 % razlike između ciljeva Unije za 2030. i 2020.*

PRILOG III.

DOSTAVLJANJE OBAVIJESTI O MJERAMA I METODOLOGIJAMA DRŽAVA ČLANICA ZA PROVEDBU ČLANKA 7. DIREKTIVE 2012/27/EU

Države članice u skladu s točkom 5. Priloga V. Direktivi 2012/27/EU obavješćuju Komisiju o predloženoj detaljnoj metodologiji za rad sustava obveze energetske učinkovitosti i o alternativnim mjerama politike iz članaka 7.a i 7.b te članka 20. stavka 6. te direktive.

1. **Izračun razine propisanih ušteda energije koje se trebaju ostvariti tijekom čitavog razdoblja od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030., uz prikaz načina na koji su sljedeći elementi uzeti u obzir:**
 - (a) godišnja *krajnja potrošnja* energije prema prosjeku za razdoblje zadnje tri godine prije 1. siječnja 2019. [u ktoe];
 - (b) *ukupna kumulativna količina uštede energije u krajnjoj potrošnji koju je potrebno ostvariti [u ktoe] u skladu s člankom 7. stavkom 1. točkom (b) Direktive 2012/27/EU;*
 - (c) *podaci* koji su upotrijebljeni u izračunu *krajnje potrošnje energije*, uključujući opravdanje za uporabu alternativnih statističkih izvora i moguće razlike u pogledu izračunatih količina (ako su upotrijebljeni drugi izvori, a ne Eurostat);

2. *države članice koje odluče iskoristiti bilo koju od mogućnosti iz članka 7. stavka 2..*
Direktive 2012/27/EU izvješćuju o svojem izračunu razine uštede energije tijekom cijelog
razdoblja od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030., pokazujući kako se uzimaju u obzir i
sljedeći elementi:
- (a) *njihova godišnja stopa uštede;*
 - (b) *njihove osnovne referentne vrijednosti i energija upotrijebljena* u prometu, u cijelosti ili djelomično, koja je isključena iz izračuna [u ktoe];
 -
 - (c) izračunati kumulativni iznos uštede energije ■ tijekom čitavog razdoblja od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. (prije primjene mogućnosti iz članka 7. stavka 4. točaka od (b) do (g) *Direktive 2012/27/EU* [u ktoe];
 - (d) primjena *mogućnosti iz* članka 7. stavka 4. točaka od (b) *do (g)* *Direktive 2012/27/EU*:
 - (i) *konačnu potrošnju* energije koja se upotrebljava u industrijskim djelatnostima [u ktoe] navedenima u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ, koja je isključena iz izračuna u skladu s *člankom 7. stavkom 4.* točkom (b) *Direktive 2012/27/EU*;

- (ii) iznos uštede energije [u ktoe] ostvarene u sektorima pretvorbe, distribucije i prijenosa energije, ***uključujući infrastrukturu za učinkovito centralizirano grijanje i hlađenje***, u skladu s ***člankom 7. stavkom 4. točkom (c) Direktive 2012/27/EU***;
- (iii) iznos uštede energije [u ktoe] proizišle iz novih pojedinačnih mjera koje se provode od 31. prosinca 2008. i nastavljaju ostvarivati učinak 2020. i nakon toga, u skladu s ***člankom 7. stavkom 4. točkom (d) Direktive 2012/27/EU***;
- (iv) iznos ***uštede*** energije [u ktoe] ***proizašle iz mjera politike, pod uvjetom da se može dokazati da te mjere politike rezultiraju pojedinačnim mjerama provedenim nakon 1. siječnja 2018. i prije 31. prosinca 2020. kojima se ostvaruju uštede nakon 31. prosinca 2020.*** u skladu s ***člankom 7. stavkom 4. točkom (e) Direktive 2012/27/EU***;
- (v) iznos energije [u ktoe] proizvedene na ili u zgradama za vlastite potrebe kao rezultat mjera politike kojima se promiče nova ugradnja tehnologija za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, u skladu s ***člankom 7. stavkom 4. točkom (f) Direktive 2012/27/EU***;
- (v) ***iznos uštede energije [u ktoe] koji prelazi zahtijevanu kumulativnu uštedu energije u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 31. prosinca 2020., koji države članice uzimaju u obzir u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2030. u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (g) Direktive 2012/27/EU***;
- (e) ukupni kumulativni iznos uštede energije ■ (nakon primjene ***mogućnosti iz članka 7. stavka 4. točaka od (b) do (g) Direktive 2012/27/EU***);

3. Mjere politike u pogledu ostvarivanja zahtijevane uštede iz članka 7. stavka 1. Direktive 2012/27/EU:

3.1. Sustavi obveze energetske učinkovitosti iz članka 7.a Direktive 2012/27/EU:

- (a) opis sustava obveze energetske učinkovitosti;
- (b) očekivane kumulativne i godišnje količine uštede i trajanje razdoblja obveze;
- (c) stranke obveznice i njihove odgovornosti;
- (d) ciljani sektori;
- (e) prihvatljiva djelovanja predviđena u okviru mjere;
- (f) informacije o primjeni *sljedećih* odredaba ■ Direktive 2012/27/EU:
 - (i) *ako je primjenjivo*, posebna djelovanja da se dio uštede ostvari u kućanstvima koja su pogođena energetske siromaštvom ■ u skladu s *člankom 7. stavkom 11.*;
 - (ii) uštede koje su ostvarili pružatelji energetske usluga ili druge treće strane u skladu s *člankom 7.a stavkom 6. točkom (a)*;
 - (iii) „akumuliranje i posuđivanje” u skladu s ■ *člankom 7. stavkom 6. točkom (b)*;
- (g) prema potrebi, podaci o trgovanju uštedama energije.

3.2. Alternativne mjere iz članka 7.b i članka 20. stavka 6. Direktive 2012/27/EU (osim oporezivanja):

- (a) vrsta mjere politike;
- (b) kratki opis mjere politike, uključujući osobine svake mjere politike o kojoj se dostavlja obavijest;
- (c) očekivani ukupni kumulativni i godišnji iznos uštede po svakoj mjeri i/ili iznos uštede energije za bilo koje prijelazno razdoblje;
- (d) *provedbena tijela javne vlasti*, stranke sudionice *ili* ovlaštene stranke i njihove odgovornosti za provedbu mjere ili mjera politike;
- (e) ciljani sektori;
- (f) prihvatljiva djelovanja predviđena u okviru mjere;
- (g) *ako je primjenjivo*, posebne mjere politike ili pojedinačne mjere usmjerene na energetska siromaštvo.

3.3. Podaci o mjerama oporezivanja:

- (a) kratki opis mjere oporezivanja;
- (b) trajanje mjere oporezivanja;
- (c) ***provedbeno tijelo javne vlasti;***
- (d) očekivani kumulativni i godišnji iznos uštede po mjeri;
- (e) ciljani sektori ***i segment poreznih obveznika;***
- (f) ***metodologija izračuna, uključujući koje se cjenovne elastičnosti upotrebljavaju i kako su određene u skladu s točkom 4. Priloga V. Direktivi 2012/27/EU.***

4. Metodologija izračuna za mjere priopćene u skladu s člancima 7.a i 7.b i člankom 20. stavkom 6. Direktive 2012/27/EU (osim mjera oporezivanja):

- (a) upotrijebljene metode mjerenja iz točke 1. Priloga V. Direktivi 2012/27/EU;
- (b) metoda za iskazivanje uštede energije (ušteda primarne ili krajnje energije);
- (c) životni vijek ***mjera, stopa smanjenja ušteda tijekom vremena*** i pristup koji se koristio za uzimanje u obzir životnog vijeka ušteda;
- (d) kratak opis metodologije izračuna, uključujući kako se osiguravaju dodatnost i značajnost ušteda ***te koje se metodologije i mjerila koriste za predviđene i procijenjene uštede;***
- (e) podaci o tome kako se rješavaju moguća preklapanja između mjera politike i pojedinačnih mjera kako bi se izbjeglo dvostruko računanje uštede energije;
- (f) ako je relevantno, klimatske razlike i primijenjeni pristup.

5. Praćenje i provjera

- (a) kratki opis sustava praćenja i provjere i postupka provjere;
- (b) provedbeno tijelo javne vlasti i njegove glavne odgovornosti u pogledu sustava praćenja i provjere s obzirom na sustav obveze energetske učinkovitosti ili alternativne mjere;
- (c) neovisnost praćenja i provjere od stranaka obveznika, stranaka sudionika *ili* ovlaštenih stranaka;
- (d) statistički značajan udio mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti i udio i kriteriji koji su upotrijebljeni za definiranje i odabir reprezentativnog uzorka;
- (e) obveze stranaka obveznika u pogledu izvješćivanja (uštete koje je ostvarila svaka stranka obveznika ili svaka potkategorija stranke obveznice, te ukupne uštete u okviru sustava).
- (f) objava ostvarene uštete energije (svake godine) u okviru sustava obveze energetske učinkovitosti i alternativnih mjera;
- (g) informacije o *pravu države članice u pogledu sankcija koje treba primijeniti* u slučaju nepoštovanja;
- (h) informacije o mjerama *politike* koje su predviđene ako napredak nije zadovoljavajući.

PRILOG IV.
OPĆI OKVIR ZA DUGOROČNE STRATEGIJE

1. PREGLED I PROCES RAZVOJA STRATEGIJA

1.1. Sažetak

1.2. Pravni kontekst i kontekst politika

1.3. Javno savjetovanje

2. SADRŽAJ

2.1. UKUPNO SMANJENJE EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA I POBOLJŠANJA UKLANJANJA PONORIMA

2.1.1. Predviđena smanjenja emisija i poboljšanja uklanjanja do 2050.

2.1.2. Nacionalni cilj za 2030. i nakon toga, ako postoji, i okvirne ključne etape za 2040. i 2050.

2.1.3. Politike i mjere prilagodbe

2.2. ENERGIJA IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

2.2.1 U mjeri u kojoj je to izvedivo, procijenjeni vjerojatni udio energije iz obnovljivih izvora u krajnjoj potrošnji energije do 2050.

2.3. ENERGETSKA UČINKOVITOST

2.3.1. U mjeri u kojoj je to izvedivo, procijenjena vjerojatna potrošnja energije do 2050.

2.4. Sektorski specifičan povezani sadržaj

2.4.1. Energetski sustav

2.4.1.1. Planirana ili predviđena buduća putanja ili opseg emisija

2.4.1.2. Općeniti opis glavnih pokretača energetske učinkovitosti, fleksibilnosti potražnje i energetske potrošnje te njihov razvoj od 2021. nadalje

2.4.2. Industrija

2.4.2.1. Predviđeno smanjenje emisija razvrstano po sektorima i energetske potražnji

2.4.2.2. Opći pregled politika, postojećih planova i mjera za dekarbonizaciju kako su opisani u Prilogu I. dijelu 1. odjeljku A točki 2.1

2.4.3. Promet

2.4.3.1. Predviđene emisije i izvori energije razvrstani po vrsti prijevoza (npr. automobili i kombiji, teški cestovni promet, pomorski promet, zračni promet i željeznički promet)

2.4.3.2. Mogućnosti dekarbonizacije

2.4.4. Poljoprivreda, korištenje zemljišta, prenamjena zemljišta i šumarstvo (LULUCF)

2.4.4.1. U mjeri u kojoj je to izvedivo, predviđene emisije po sektorima i pojedinim stakleničkim plinovima

2.4.4.2. Predviđene mogućnosti smanjenja emisija

2.4.4.3. Poveznice s politikama u području poljoprivrede i ruralnog razvoja

3. *FINANCIRANJE*

3.1. *Procjena potrebnih ulaganja*

3.2. *Politike i mjere za povezano istraživanje, razvoj i inovacije*

4. *PROCJENA UČINKA SOCIOEKONOMSKIH ASPEKATA*

5. *Prilozi (po potrebi)*

5.1. *Detalji o modelima (uključujući pretpostavke) i/ili analizama, pokazateljima itd.*

PRILOG V.

INFORMACIJE IZ INVENTARA STAKLENIČKIH PLINOVA

Dio 1.

Informacije koje treba uključiti u izvješća iz članka 26. stavka 3.:

- (a) podaci o svojim antropogenim emisijama stakleničkih plinova navedene u dijelu 2. ovog Priloga i antropogenim emisijama stakleničkih plinova iz članka 2. stavka 1. **Uredbe (EU) 2018/842** za godinu X-2;
- (b) podaci o svojim antropogenim emisijama ugljikovog monoksida (CO), sumporovog dioksida (SO₂), dušikovih oksida (NO_x) i hlapivih organskih spojeva, koji su sukladni podacima koji su već dostavljeni u skladu s člankom 8. **Direktive (EU) 2016/2284** za godinu X-2;
- (c) podaci o svojim antropogenim emisijama stakleničkih plinova iz izvora i uklanjanjima CO₂ ponorima koji proizlaze iz sektora LULUCF za godinu X-2, u skladu s metodologijama utvrđenim u dijelu 3. ovog Priloga. Ti su podaci važni i za izvješće o usklađivanju iz članka 14. **Uredbe (EU) 2018/841**;
- (d) sve promjene informacija iz točaka od (a) do (c) za godine između odgovarajuće bazne godine ili razdoblja i godine X-3, navodeći razloge za te promjene;
- (e) informacije o pokazateljima kako su utvrđeni u dijelu 4. ovog Priloga za godinu X-2;

- (f) sažete informacije o izvršenim prijenosima u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2018/842 i **člancima 12. i 13. Uredbe (EU) 2018/841** za godinu X-1;
- (g) informacije o koracima poduzetim s ciljem poboljšanja procjena inventara, posebno u područjima inventara koja su podvrgnuta prilagodbama ili preporukama nakon stručnog pregleda;
- (h) informacije o stvarnoj ili procijenjenoj raspodjeli verificiranih emisija koje dostavljaju postrojenja i operatori na temelju Direktive 2003/87/EZ u kategorije izvora nacionalnog inventara stakleničkih plinova i udjelu tih verificiranih emisija u ukupnim dostavljenim emisijama stakleničkih plinova u tim kategorijama izvora, za godinu X-2;
- (i) **prema potrebi**, rezultate izvršenih provjera sukladnosti dostavljenih informacija iz inventara stakleničkih plinova, za godinu X-2, s verificiranim emisijama dostavljenim na temelju Direktive 2003/87/EZ;
- (j) **prema potrebi**, rezultate izvršenih provjera sukladnosti podataka korištenih za procjenu emisija u pripremi inventara stakleničkih plinova, za godinu X-2, zajedno s:
 - (i) podacima korištenim za pripremu inventara onečišćivača zraka na temelju **Direktive (EU) 2016/2284**;
 - (ii) podacima dostavljenim u skladu s člankom 19. stavkom 1. i Prilogom VII. Uredbi (EU) br. 517/2014;
 - (iii) podacima o energiji, dostavljenim u skladu s člankom 4. i Prilogom B Uredbi (EZ) br. 1099/2008;

- (k) opis promjena nacionalnog sustava inventara, *ako postoje*;
- (l) opis promjena nacionalnog registra, *ako postoje*;
- (m) informacije o svojim planovima osiguranja i kontrole kvalitete, općenitoj ocjeni nesigurnosti, općenitoj ocjeni potpunosti i, ako su dostupni, drugim elementima izvješća o nacionalnim inventarima stakleničkih plinova koji su potrebni za pripremu izvješća o inventaru stakleničkih plinova Unije;
- (n) informacije o namjerama države članice da iskoristi fleksibilne mogućnosti iz članka 5. stavaka 4. i 5. *i članka 7. stavka 1. Uredbe 2018/842 te korištenju prihoda u skladu s člankom 5. stavkom 6. te uredbe.*

. Država članica može zatražiti da joj Komisija odobri odstupanje od prvog podstavka točke (c) radi primjene drukčije metodologije od one navedene u dijelu III. ovog Priloga ako se potrebno poboljšanje metodologije ne može postići na vrijeme da bi se moglo uzeti u obzir u inventarima stakleničkih plinova za razdoblje od 2021. do 2030. ili ako bi trošak poboljšanja metodologije bio nerazmjerno visok u usporedbi s koristima primjene takve metodologije za poboljšanje obračuna emisija i uklanjanja zbog neznatnog značenja emisija i uklanjanja iz dotičnih spremnika ugljika. Države članice koje žele iskoristiti to odstupanje dostavljaju obrazloženi zahtjev Komisiji do 31. prosinca 2020., u kojem navode do kojeg bi se vremena moglo provesti poboljšanje metodologije, predložiti alternativna metodologija ili oboje, te procjenu mogućih utjecaja na točnost obračuna. Komisija može zatražiti da država članica dostavi dodatne informacije u utvrđenom, razumnom roku. Ako Komisija smatra da je zahtjev opravdan, odobrava odstupanje. Ako Komisija odbije zahtjev, ona mora obrazložiti svoju odluku.

Dio 2.

Staklenički plinovi koje treba obuhvatiti su:

ugljikov dioksid (CO_2)

metan (CH_4)

didušikov oksid (N_2O)

sumporov heksafluorid (SF_6)

dušični trifluorid (NF_3)

Fluorougljikovodici (spojevi HFC):

— HFC-23 CHF_3

— HFC-32 CH_2F_2

— HFC-41 CH_3F

— HFC-125 CHF_2CF_3

— HFC-134 CHF_2CHF_2

— HFC-134a CH_2FCF_3

— HFC-143 CH_2FCHF_2

— HFC-143a CH_3CF_3

— HFC-152 $\text{CH}_2\text{FCH}_2\text{F}$

— HFC-152a CH_3CHF_2

— HFC-161 $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{F}$

— HFC-227ea $\text{CF}_3\text{CHFCF}_3$

— HFC-236cb $\text{CF}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{F}$

- HFC-236ea $\text{CF}_3\text{CHFCHF}_2$
- HFC-236fa $\text{CF}_3\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245fa $\text{CHF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-245ca $\text{CH}_2\text{FCF}_2\text{CHF}_2$
- HFC-365mfc $\text{CH}_3\text{CF}_2\text{CH}_2\text{CF}_3$
- HFC-43-10mee $\text{CF}_3\text{CHFCHFCF}_2\text{CF}_3$ ili $(\text{C}_5\text{H}_2\text{F}_{10})$

Perflourougljici (spojevi PFC):

- PFC-14, perfluorometan, CF_4
- PFC-116, perfluoroetan, C_2F_6
- PFC-218, perfluoropropan, C_3F_8
- PFC-318, perfluorociklobutan, $\text{c-C}_4\text{F}_8$
- perfluorociklopropan $\text{c-C}_3\text{F}_6$
- PFC-3-1-10, perfluorobutan, C_4F_{10}
- PFC-4-1-12, perfluoropentan, C_5F_{12}
- PFC-5-1-14, perfluoroheksan, C_6F_{14}
- PFC-9-1-18, $\text{C}_{10}\text{F}_{18}$

Dio 3. – Metodologije za praćenje i izvješćivanje u sektoru LULUCF

Geografski eksplicitni podaci o prenamjeni zemljišta ***u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.***

Metodologija prve razine (Tier 1) ■ u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Za emisije i uklanjanja iz spremnika ugljika koji obuhvaća najmanje 25 – 30 % emisija ili uklanjanja u kategoriji izvora ili ponora koja je prioritet u nacionalnom sustavu inventara jer njezina procjena ima znatan utjecaj na ukupan inventar stakleničkih plinova te zemlje u smislu apsolutne razine emisije i uklanjanja, na trend emisija i uklanjanja ili na nesigurnosti u pogledu emisija i uklanjanja u kategorijama korištenja zemljišta, najmanje metodologija druge razine (Tier 2) ■ u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Države članice potiču se na primjenu metodologije treće razine (Tier 3) ■, u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Dio 4. – Pokazatelji inventara

Naziv pokazatelja	Pokazatelj
PRETVORBA B0	Specifična emisija CO₂ iz javnih elektrana i elektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, t/TJ Emisija CO₂ iz javnih i termoelektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, kt podijeljen na sve proizvode – proizvodnja javnih i termoelektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, PJ
PRETVORBA E0	Specifična emisija CO₂ iz postrojenja s proizvodnjom za vlastite potrebe, t/TJ Emisija CO₂ iz postrojenja s proizvodnjom za vlastite potrebe, kt podijeljen na sve proizvode termoelektrana s proizvodnjom za vlastite potrebe, PJ
INDUSTRIJA A1.1	Ukupna emisija CO₂ iz potrošnje energije u industriji željeza i čelika, t/mil. EUR Ukupna emisija CO₂ iz industrije željeza i čelika, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti industrije željeza i čelika
INDUSTRIJA A1.2	Emisija CO₂ iz potrošnje energije u kemijskoj industriji, t/mil. EUR Emisija CO₂ iz potrošnje energije u kemijskoj industriji, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti kemijske industrije
INDUSTRIJA A1.3	Emisija CO₂ iz potrošnje energije u industriji stakla, lončarskih proizvoda i građevinskih materijala, t/mil. EUR Emisija CO₂ iz potrošnje energije u industriji stakla, lončarskih proizvoda i građevinskih materijala, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti industrije stakla, lončarskih

Naziv pokazatelja	Pokazatelj
	proizvoda i građevinskih materijala
INDUSTRIJA A1.4	Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji hrane, pića i duhana, t/mil. EUR
	Emisija CO ₂ iz potrošnje energije u industriji hrane, pića i duhana, kt podijeljen s bruto dodanom vrijednosti industrije hrane, pića i duhana, mil. EUR. (EC95)

INDUSTRIJA A1.5	Emisija CO ₂ u potrošnji energije u papirnoj i tiskarskoj industriji, t/mil. EUR Emisija CO ₂ u potrošnji energije u papirnoj i tiskarskoj industriji, kt – Bruto dodana vrijednost – papirna i tiskarska industrija, mil. EUR (EC95)
KUĆANSTVA A0	Specifična emisija CO ₂ iz kućanstava za grijanje prostora, t/m ² Specifična emisija CO ₂ iz kućanstava za grijanje prostora podijeljena s površinom stalno nastanjenih stambenih prostora, mil. m ²
USLUGE B0	Specifična emisija CO ₂ iz komercijalnog i institucionalnog sektora za grijanje prostora, kg/m ² Specifična emisija CO ₂ iz komercijalnog i institucionalnog sektora za grijanje prostora, kt podijeljen s površinom uslužnih prostora, mil. m ²
PROMET B0	Specifična emisija CO ₂ iz putničkih vozila na dizelski pogon, g/100 km
PROMET B0	Specifična emisija CO ₂ iz putničkih vozila na benzinski pogon, g/100 km

PRILOG VI.

PODACI O POLITIKAMA I MJERAMA U PODRUČJU EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Informacije koje se trebaju uključiti u izvješća iz članka 18.:

- (a) opis svojeg nacionalnog sustava za izvješćivanje o politikama i mjerama i za izvješćivanje o projekcijama antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja ponorima stakleničkih plinova u skladu s člankom 39. stavkom 1. ili informacije o mogućim promjenama tog sustava, ako je takav opis već dostavljen;
- (b) ažuriranja vezana uz svoje dugoročne strategije iz članka 15. i napredak u provedbi tih strategija;
- (c) informacije o nacionalnim politikama i mjerama, ili skupinama mjera, te o provedbi politika i mjera ili skupina mjera Unije koja ograničavaju ili smanjuju emisije iz izvora i povećavaju uklanjanje ponorima stakleničkih plinova, razvrstane po sektorima i plinovima ili skupini plinova (HFC i PFC) iz dijela 2. Priloga V. Te informacije odnose se na primjenljive i odgovarajuće nacionalne politike ili politike Unije i uključuju:
 - (i) cilj politike ili mjere i kratki opis politike ili mjere;

- (ii) vrstu instrumenta politike;
- (iii) stanje provedbe politike ili mjere ili grupe mjera;
- (iv) pokazatelje *koji se koriste* za praćenje i ocjenu napretka tijekom vremena;
- (v) *ako su dostupne*, kvantitativne procjene učinaka na emisije iz izvora i uklanjanja ponorima stakleničkih plinova razvrstanih u:
 - rezultate *ex ante* ocjena učinaka pojedinih ili grupa politika i mjera o ublažavanju klimatskih promjena. Procjene se dostavljaju za niz od četiri buduće godine koje završavaju s 0 ili 5 i dolaze neposredno nakon izvještajne godine, uz razlikovanje emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih Direktivom 2003/87/EZ, *Uredbom (EU) 2018/842* i *Uredbom (EU) 2018/841*;
 - rezultate *ex post* ocjena učinaka pojedinačnih politika ili skupina politika i mjera o ublažavanju klimatskih promjena, ako su dostupni, uz razlikovanje emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih Direktivom 2003/87/EZ, *Uredbom (EU) 2018/842* i *Uredbom (EU) 2018/841*;

- (vi) **dostupne** procjene predviđenih troškova i koristi politika i mjera, kao i procjene stvarnih troškova i koristi politika i mjera;
- (vii) sva **postojeća** upućivanja na ocjene troškova i učinaka nacionalnih politika i mjera, na informacije u provedbi politika i mjera Unije, koje ograničavaju ili smanjuju emisije stakleničkih plinova iz izvora ili jačaju uklanjanja ponorima te na popratna tehnička izvješća;
- (viii) ocjenu doprinosa politike ili mjere ostvarivanju dugoročne strategije iz članka 15.;
- (d) informacije o planiranim dodatnim nacionalnim politikama i mjerama, **ili skupinama mjera**, predviđenim s ciljem ograničavanja emisija stakleničkih plinova povrh svojih obaveza na temelju Uredbe (EU) 2018/842 i Uredbe (EU) 2018/841;
- (e) informacije u pogledu poveznica između različitih politika i mjera, **ili skupina mjera**, o kojima se izvještava u skladu s točkom (c) i načina na koji takve politike i mjere, **ili skupine mjera**, pridonose različitim scenarijima projekcija.

PRILOG VII.

PODACI O PROJEKCIJAMA U PODRUČJU EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA

Informacije koje treba uključiti u izvješća iz članka 18.:

- (a) projekcije bez mjera, ako su dostupne, projekcije s mjerama i, *ako su dostupne*, projekcije s dodatnim mjerama;
- (b) projekcije ukupnih stakleničkih plinova i odvojene procjene predviđenih emisija stakleničkih plinova za izvore emisija iz Direktive 2003/87/EZ i *Uredbe (EU) 2018/842* i predviđene emisije iz izvora i uklanjanja po ponorima u okviru *Uredbe (EU) 2018/841*;
- (c) utjecaj politika i mjera utvrđenih u skladu s člankom 18. stavkom 1. točkom (a). Kada takve politike i mjere nisu uključene, to mora biti jasno navedeno i objašnjeno;
- (d) rezultati analize osjetljivosti provedene za projekcije i podaci o upotrijebljenim modelima i parametrima;
- (e) sva odgovarajuća upućivanja na ocjene i tehnička izvješća na kojima se temelje projekcije iz članka 18. stavka 4.

PRILOG VIII.

INFORMACIJE O NACIONALNIM MJERAMA PRILAGODBE, FINANCIJSKOJ I TEHNOLOŠKOJ POTPORI ZEMLJAMA U RAZVOJU TE PRIHODIMA OD DRAŽBOVNE PRODAJE

Dio 1.

Izvješćivanje o mjerama prilagodbe

Informacije koje treba uključiti u izvješća iz članka 19. stavka 1.:

- (a) glavni ciljevi prilagodbe i institucionalni okvir za prilagodbu;
- (b) projekcije klimatskih promjena, uključujući vremenske ekstreme, utjecaje klimatskih promjena, ocjenu ranjivosti na klimatske promjene i rizika klimatskih promjena te ključne klimatske nepogode;
- (c) sposobnost prilagodbe;
- (d) planovi i strategije prilagodbe;
- (e) okvir praćenja i evaluacije;
- (f) napredak ostvaren u provedbi, uključujući dobre prakse i promjene u upravljanju.

Dio 2.

Izveščivanje o potpori pruženoj zemljama u razvoju

Informacije koje se trebaju uključiti u izvješća iz članka 19. stavka 3.:

- (a) informacije o financijskoj potpori dodijeljenoj i isplaćenoj zemljama u razvoju za godinu X-1, uključujući:
 - (i) kvantitativne informacije o javnim i mobiliziranim sredstvima država članica. Informacije o financijskim tokovima trebaju se temeljiti na takozvanim „pokazateljima iz Rija” za potpore za ublažavanje klimatskih promjena i potpore za prilagođivanje klimatskim promjenama i drugim sustavima praćenja koje je uveo Odbor za razvojnu pomoć OECD-a;
 - (ii) kvalitativne metodološke informacije u kojima se objašnjava metoda koja je upotrijebljena za izračun kvantitativnih podataka, uključujući objašnjenje metodologije za kvantificiranje svojih informacija i, prema potrebi, druge informacije o definicijama i metodologijama upotrijebljenim za utvrđivanje brojki, ako ih ima, osobito u pogledu dostavljenih informacija o mobiliziranim financijskim tokovima;
 - (iii) dostupne informacije o aktivnostima države članice povezani s projektima prijenosa tehnologije financiranim javnim sredstvima i projektima izgradnje kapaciteta za zemlje u razvoju u okviru UNFCCC-a, uključujući informacije o tome je li prenesena tehnologija ili projekt izgradnje kapaciteta bio upotrijebljen za ublažavanje učinaka klimatskih promjena ili prilagodbu tim učincima, informacije o zemlji primateljici, ako je moguće o iznosu pružene potpore, te vrsti prenesene tehnologije ili projekta izgradnje kapaciteta;

- (b) dostupne informacije za godinu X i naredne godine o planiranom pružanju potpore, uključujući informacije o planiranim aktivnostima povezanim s projektima prijenosa tehnologije financiranim javnim sredstvima i projektima izgradnje kapaciteta za zemlje u razvoju u okviru UNFCCC-a, i o tehnologijama koje se trebaju prenijeti i projektima izgradnje kapaciteta, uključujući informacije o tome jesu li prenesena tehnologija ili projekt izgradnje kapaciteta namijenjeni za ublažavanje učinaka klimatskih promjena ili prilagodbu tim učincima, informacije o zemlji primateljici, ako je moguće o iznosu potpore koju se planira pružiti, te vrsti prenesene tehnologije ili projekta izgradnje kapaciteta.

Dio 3.

Izvjешćivanje o prihodima od dražbovne prodaje

Informacije koje se trebaju uključiti u izvješća iz članka 19. stavka 2.:

- (a) informacije o korištenju prihoda tijekom godine X-1 koje je država članica stekla prodajom emisijskih jedinica na dražbama sukladno članku 10. stavku 1. Direktive 2003/87/EZ, uključujući informacije o takvim prihodima koji su korišteni za jednu ili više namjena iz članka 10. stavka 3. navedene direktive, ili jednaku financijsku vrijednost tih prihoda i mjera poduzetih sukladno navedenom članku;
- (b) informacije o korištenju, koje je utvrdila država članica, svih prihoda koje je država članica stekla prodajom emisijskih jedinica na dražbama u skladu s člankom 3.d stavcima 1. ili 2. Direktive 2003/87/EZ, koje se dostavljaju u skladu s člankom 3.d stavkom 4. navedene direktive;

prihodi od dražbovne prodaje koji u trenutku kad država članica podnosi izvješće Komisiji, u skladu s člankom 19. stavkom 2., nisu isplaćeni, kvantificiraju se i dostavljaju u izvješćima za sljedeće godine.

PRILOG IX.

DODATNE OBVEZE IZVJEŠĆIVANJA

Dio 1.

Dodatne obveze izvješćivanja u području proizvodnje energije iz obnovljivih izvora

Osim ako je drukčije navedeno, u skladu s člankom 20. točkom (c) navode se sljedeće dodatne informacije:

- (a) djelovanje sustava jamstava o podrijetlu za električnu energiju i grijanje i hlađenje iz obnovljivih izvora, razine izdanih i poništenih jamstava o podrijetlu i iz toga proistekla godišnja nacionalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora, kao i mjere donesene da se osigura pouzdanost i zaštita od prijevare sustava;
- (b) količine biogoriva, bioplina, ■ obnovljivih goriva nebiološkog podrijetla, goriva ***od recikliranog ugljika*** i električne energije iz obnovljivih izvora potrošene u prometnom sektoru ■ i, ako je relevantno, njihovu učinku u pogledu smanjene emisije stakleničkih plinova, ***razlikujući goriva proizvedena od različitih vrsta kultura za proizvodnju prehrambenih proizvoda i hrane za životinje i svake vrste sirovina iz Priloga IX.*** Direktivi (EU) 2018/...⁺;
- (c) trendovi u raspoloživosti, podrijetlu i uporabi izvora biomase u energetske svrhe;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

- (d) promjene u cijeni sirovina i korištenju zemljišta u državi članici povezane s povećanom uporabom biomase i drugih oblika energije iz obnovljivih izvora;
- (e) procijenjeni višak proizvodnje energije iz obnovljivih izvora koji bi se mogao prenijeti na druge države članice kako bi mogle ispuniti zahtjeve iz članka 3. stavka 3. Direktive (EU) 2018/...⁺ i ostvariti nacionalni doprinos i putanje iz članka 4. točke (a) podtočke 2. ove Uredbe;
- (f) **ako je primjenjivo**, procijenjenu potražnju za energijom iz obnovljivih izvora koja će se zadovoljiti iz drugih izvora različitih od domaće proizvodnje do 2030., uključujući uvezenu sirovinu biomase;
- (g) **tehnološki** razvoj i **uvodenje** biogoriva proizvedenih od sirovina navedenih u Prilogu IX. Direktivi (EU) 2018/...⁺;
- (h) **ako je dostupan**, procijenjeni učinak proizvodnje ili uporabe biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase na bioraznolikost, izvore vode, dostupnost i kvalitetu vode, tlo i kvalitetu zraka u državi članici;
- (i) ■ uočeni slučajevi prijave u lancu nadzora biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase;
- (j) informacije o tome kako je procijenjen udio biorazgradiva otpada u otpadu koji se upotrebljava za proizvodnju energije te što je poduzeto da se te procjene poboljšaju i provjere;

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

- (k) proizvodnja električne energije i topline iz obnovljive energije u zgradama, uključujući podatke razvrstane po proizvedenoj energiji, potrošenoj energiji i energiji stavljenoj u mrežu iz solarnih fotovoltlnih sustava, solarnih termalnih sustava, biomase, toplinskih crpki, geotermalnih sustava, kao i iz drugih decentraliziranih sustava obnovljive energije;
- (l) ako je primjenjivo, **■** udio energije iz obnovljivih izvora u centraliziranom grijanju, kao i energija iz obnovljivih izvora koju su proizveli gradovi i zajednice obnovljive energije;
- (m) primarna opskrba krutom biomasom (u 1 000 m³, osim u pogledu točke 1. podtočke (b)iii. koja se izražava u tonama)
 - (1) šumska biomasa koja se upotrebljava za proizvodnju energije (domaća proizvodnja **i** uvoz **■**)
 - (a) primarna biomasa iz šume koja se izravno upotrebljava za proizvodnju energije
 - (i) **ako su dostupne**, grančice i krošnje stabala (dostavljanje podataka je dobrovoljno)
 - (ii) **ako je primjenjivo**, panjevi (dostavljanje podataka je dobrovoljno)
 - (iii) oblo drvo (raščlanjeno na industrijsko oblo drvo i ogrjevno drvo)

- (b) **ako je primjenjivo**, nusproizvodi šumske industrije koji se izravno upotrebljavaju za proizvodnju energije
 - (i) **ako je primjenjivo**, kora ■
 - (ii) drveni otpaci, piljevina i druge drvene čestice
 - (iii) **ako je primjenjivo**, crni lug i sirovo tal-ulje
- (c) **ako je dostupno**, otpadno drvo nakon njegove uporabe koje se upotrebljava izravno za proizvodnju energije
- (d) prerađeno gorivo dobiveno iz drva proizvedeno iz sirovine koja nije navedena u točki 1. podtočkama (a), (b) ili (c):
 - (i) **ako je primjenjivo**, drveni ugljen
 - (ii) drveni peleti i drveni briketi
- (2) **ako je dostupna**, poljoprivredna biomasa koja se upotrebljava za proizvodnju energije (domaća proizvodnja, uvoz i izvoz)
 - (a) energetske kulture za proizvodnju električne energije ili topline (uključujući kulture kratkih ophodnji)
 - (b) ostaci poljoprivrednih kultura za proizvodnju električne energije ili topline

- (3) *ako je dostupna*, biomasa iz organskog otpada koja se upotrebljava za proizvodnju energije (domaća proizvodnja, uvoz i izvoz)
 - (a) organska frakcija industrijskog otpada
 - (b) organska frakcija komunalnog otpada
 - (c) otpadni mulj
- (n) krajnja potrošnja energije krute biomase (količina krute biomase upotrijebljene za proizvodnju energije u sljedećim sektorima):
 - (1) energetski sektor
 - (a) električna energija
 - (b) suproizvodnja toplinske i električne energije
 - (c) toplina
 - (2) unutarnji industrijski sektor (potrošena električna energija i električna energija iz vlastite proizvodnje, istodobna proizvodnja toplinske i električne energije i toplina)
 - (3) izravna krajnja potrošnja u stambenim prostorima
 - (4) ostali

Dio 2.

Dodatne obveze izvješćivanja u području energetske učinkovitosti

U području energetske učinkovitosti, u skladu s člankom 21. točkom (c), navode se sljedeće dodatne informacije:

- (a) glavne zakonodavne i nezakonodavne politike, mjere, financijske mjere i programi provedeni u godini X-2 i X-1 (pri čemu je godina X godina predaje izvješća) kako bi se ostvarili ciljevi iz članka 4. točke (b) kojima se promiču tržišta energetske usluga, poboljšavaju energetska svojstva zgrada, mjere za korištenje potencijala za energetske učinkovitost plina i infrastrukture električne energije i grijanja i hlađenja, poboljšava informiranje i kvalificiranje, druge mjere za promicanje energetske učinkovitosti;
- (b) ***kumulativni iznos*** uštede energije ostvarene primjenom članka 7. Direktive 2012/27/EU u godinama X-3 i X-2;
- (c) ***iznos uštede ostvaren mjerama politike usmjerenima na ublažavanje energetske siromaštva u skladu s člankom 7. stavkom 11. Direktive 2012/27/EU;***
- (d) ***ako je primjenjivo, iznos uštede ostvaren u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (c) Direktive 2012/27/EU;***
- (e) napredak u svakom sektoru i razlozi zašto je potrošnja energije ostala stabilna ili je rasla u godini X-3 i X-2 u sektorima krajnje potrošnje energije;

- (f) ukupna površina poda zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti država članica, čija ukupna korisna površina poda prelazi 250 m² i koje 1. siječnja godine X-2 i X-1 nisu ispunile zahtjeve u pogledu energetske učinkovitosti iz članka 5. stavka 1. Direktive 2012/27/EU;
- (g) ukupna površina poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i uporabi središnje vlasti država članica koja je bila renovirana u godini X-3 i X-2, kako je navedeno u članku 5. stavku 1. Direktive 2012/27/EU, ili iznos uštede energije u prihvatljivim zgradama u vlasništvu i uporabi središnje vlasti, kako je navedeno u članku 5. stavku 6. Direktive 2012/27/EU;
- (h) broj energetskih pregleda provedenih u godini X-3 i X-2. Osim toga, ukupni procijenjeni broj velikih trgovačkih društava na teritoriju države članice na koje se primjenjuje članak 8. stavak 4. Direktive 2012/27/EU i broj energetskih revizija provedenih u tim poduzećima u godini X-3 i X-2;
- (i) primijenjeni nacionalni faktor primarne energije za električnu energiju ***i obrazloženje ako se razlikuje od zadanog koeficijenta iz bilješke (3) Priloga IV. Direktivi 2012/27/EU;***
- (j) broj i površina poda novih i renoviranih zgrada približno nulte energije u godini X-2 i X-1, kako je predviđeno u članku 9. Direktive 2010/31/EU, ***ako je potrebno na temelju statističkog uzorkovanja;***
- (k) poveznica na internetsku stranicu na kojoj se može pristupiti popisu ili sučelju pružatelja energetskih usluga iz članka 18. stavka 1. točke (c) Direktive 2012/27/EU.

PRILOG X.

IZVJEŠĆE UNIJE O ODRŽIVOSTI BIOENERGIJE

Izvješće Unije o održivosti bioenergije u pogledu energije iz biomase, koje Komisija donosi svake dvije godine zajedno s izvješćem o stanju energetske unije u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (d) sadržava barem sljedeće informacije:

- (a) relativne prednosti različitih biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase za okoliš i njihove troškove, učinke uvozne politike Unije na njih, posljedice za sigurnost opskrbe te načine za ostvarivanje uravnoteženog pristupa između domaće proizvodnje i uvoza;
- (b) učinak proizvodnje i uporabe biomase na održivost u Uniji i u trećim zemljama, uključujući učinke na bioraznolikost;
- (c) podatke i analize trenutačne i očekivane održive dostupnosti biomase i potražnje za biomasom, uključujući učinak povećane potražnje za biomasom na sektore koji upotrebljavaju biomasu;
- (d) tehnološki razvoj **i uvođenje** biogoriva proizvedenih od sirovina navedenih u Prilogu IX. Direktivi (EU) 2018/...⁺, ■ i procjenu **dostupnosti sirovina i konkurencije resursa**, za hranu ljudi i hranu za životinje za potrebe proizvodnje biogoriva, uzimajući u obzir načela **kružnog gospodarstva** i hijerarhije otpada uspostavljene u Direktivi 2008/98/EZ ■ ;

⁺ SL: molimo umetnuti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

- (e) informacije i analizu dostupnih rezultata znanstvenih istraživanja u pogledu neizravne prenamjene zemljišta s obzirom na sve postupke proizvodnje, zajedno s procjenom o tome može li se suziti raspon nesigurnosti prepoznat u analizi koja je temelj procjena emisija povezanih s neizravnom prenamjenom zemljišta te može li se uzeti u obzir mogući utjecaj politika Unije poput okoliša, klime i poljoprivrednih politika;
- (f) s obzirom na treće zemlje i na države članice koje su značajniji izvori biogoriva, tekućih biogoriva i goriva iz biomase koje se troši u Uniji, o nacionalnim mjerama poduzetim s ciljem ispunjavanja kriterija održivosti i kriterija uštede stakleničkih plinova utvrđenih članku 29. stavcima od 2. do 7. i članku 29. stavku 10. Direktive (EU) 2018/... ⁺, za tlo, vodu i zaštitu zraka;. i
- (g) ***zbirne informacije iz baza podataka iz članka 28. stavka 2. Direktive (EU) 2018/... ⁺.***

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: molimo umetnuti broj COD 2016/0382 (obnovljiva energija).

Pri izvješćivanju o uštedi emisija stakleničkih plinova zbog uporabe biomase, Komisija se služi vrijednostima koje su prijavile države članice u skladu s točkom (b) dijela 1. Priloga IX., uključujući privremene srednje vrijednosti procijenjenih emisija u vezi s neizravnom prenamjenom zemljišta i povezani raspon koji proizlazi iz analize osjetljivosti kako je utvrđeno u Prilogu VIII. Direktivi (EU) 2018/...⁺. Komisija objavljuje podatke o privremenim srednjim vrijednostima procijenjenih emisija u vezi s neizravnom prenamjenom zemljišta i povezanom rasponu koji je proizašao iz analize osjetljivosti. Osim toga, Komisija procjenjuje hoće li se procjena uštede izravnih emisija promijeniti, i na koje načine, kad bi se uzeli u obzir suproizvodi primjenom supstitucijskog pristupa.

⁺ SL: molimo umetnuti broj za COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

PRILOG XI.

DOBROVOLJNI PROGRAMI U POGLEDU KOJIH JE KOMISIJA DONIJELA ODLUKU U SKLADU S ČLANKOM 30. STAVKOM 4. DIREKTIVE (EU) 2018/... ⁺

Izvješće o dobrovoljnim programima u pogledu kojih je Komisija donijela odluku u skladu s člankom 30. stavkom 4. Direktive (EU) 2018... ⁺, koje Komisija donosi svake dvije godine zajedno s izvješćem o stanju energetske unije u skladu s člankom 35. stavkom 2. točkom (e) ove Uredbe, sadržava procjenu Komisije u pogledu najmanje sljedećeg:

- (a) neovisnosti, načina i učestalosti revizija, u odnosu na ono što je navedeno o tim aspektima u dokumentaciji programa, u trenutku kada je Komisija odobrila dotični program, te u odnosu na najbolje industrijske prakse;
- (b) dostupnosti, iskustva i transparentnosti prilikom primjene metoda za prepoznavanje i rješavanje slučajeva nesukladnosti, uz obraćanje posebne pozornosti na rješavanje stvarnih ili navodnih ozbiljnih prijestupa od strane članova programa;
- (c) transparentnosti, osobito u pogledu dostupnosti programa, dostupnosti prijevoda na službene jezike zemalja i regija iz kojih potječu sirovine, dostupnosti popisa ovlaštenih subjekata i odgovarajućih potvrda te revizorskih izvješća;

⁺ SL: zamolimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

⁺ SL: zamolimo umetnuti broj COD 2016/0382 (energija iz obnovljivih izvora).

- (d) sudjelovanja dionika, osobito u pogledu savjetovanja s autohtonim i lokalnim zajednicama prije donošenja odluke tijekom izrade i preispitivanja programa te tijekom revizija i odgovor na njihove doprinose;
- (e) ukupne stabilnosti programa, osobito s obzirom na pravila o akreditaciji, kvalifikaciji i neovisnosti revizora i odgovarajućih programskih tijela;
- (f) **ako je dostupno**, ažuriranja programa u odnosu na tržište, količina certificiranih sirovina i biogoriva po zemlji podrijetla i vrsti, broj sudionika;
- (g) lakoće i djelotvornosti provedbe sustava za praćenje dokaza o usklađenosti s kriterijima održivosti koji su u programu određeni za njegove članove, pri čemu bi taj sustav trebao služiti kao sredstvo za sprečavanje prijevanih radnji posebno s ciljem uočavanja, obrade i naknadnih postupaka u vezi sa slučajevima u kojima se sumnja na prijevaru i druge nepravilnosti te prema potrebi broj otkrivenih slučajeva prijevare ili nepravilnosti;
- (h) mogućnosti za subjekte koji će biti ovlašteni za priznavanje i praćenje tijela za ovjeravanje;
- (i) kriterija za priznavanje ili akreditaciju tijela za ovjeravanje;
- (j) pravila za provođenje praćenja tijela za ovjeravanje;
- (k) načina olakšavanja ili poboljšanja promicanja najbolje prakse.

PRILOG XII.

NACIONALNI SUSTAVI INVENTARA

Informacije iz članka 37. uključuju sljedeće:

- (a) podatke i metode o kojima se izvješćuje za djelatnosti i postrojenja u skladu s Direktivom 2003/87/EZ radi pripreme nacionalnih inventara stakleničkih plinova, kako bi se osigurala usklađenost emisija stakleničkih plinova o kojima se izvješćuje u sklopu EU sustava trgovanja emisijama i u nacionalnim inventarima stakleničkih plinova;
- (b) podatke prikupljene kroz sustave izvješćivanja o fluoriranim plinovima u *relevantnim* sektorima, koji su uspostavljeni u skladu s člankom 20. Uredbe (EU) br. 517/2014 u svrhu pripreme nacionalnih inventara stakleničkih plinova;
- (c) emisije, temeljne podatke i metodologije o kojima izvješćuju postrojenja iz Uredbe (EZ) br. 166/2006 radi pripreme nacionalnih inventara stakleničkih plinova;
- (d) podatke koji se dostavljaju u skladu s Uredbom (EZ) br. 1099/2008.;
- (e) podatke koji se prikupljaju geografskim praćenjem zemljišta u kontekstu postojećih programa i istraživanja Unije i država članica za prikupljanje podataka, uključujući LUCAS (Land Use Cover Area frame Survey) i Program Copernicus.

PRILOG XIII.

KORELACIJSKA TABLICA

Uredba (EU) br. 525/2013	Ova Uredba
Članak 1.	Članak 1. stavak 1.
Članak 2.	—
Članak 3.	—
Članak 4.	Članak 15.
Članak 5.	Članak 37. stavak 1.; Članak 37. stavak 2.; Članak 37. stavak 6.; Prilog XII.
Članak 6.	Članak 37. stavak 3.; Članak 37. stavak 7.
Članak 7.	Članak 26. stavak 3.; Članak 26. stavak 4.; Članak 26. stavak 6.; Članak 26. stavak 7.; Prilog V.
Članak 8.	Članak 26. stavak 2.; Članak 26. stavak 7.
Članak 9.	Članak 37. stavak 4.; Članak 37. stavak 5.
Članak 10.	Članak 40.
Članak 11.	—
Članak 12.	Članak 39.
Članak 13.	Članak 18. stavak 1. točka (a); Članak 18. stavak 3.; Članak 18. stavak 4.; Prilog VI.
Članak 14.	Članak 18. stavak 1. točka (b); Članak 18. stavak 2.; Članak 18. stavak 3.; Članak 18. stavak 4.; Prilog VII.
Članak 15.	Članak 19. stavak 1.; Prilog VIII., dio 1.
Članak 16.	Članak 19. stavak 3.; Prilog VIII., dio 2.
Članak 17.	Članak 19. stavak 2.; Članak 19. stavak 4.; Članak 19. stavak 5.; Prilog VIII., dio 3.

Članak 18.	Članak 17. stavak 2. drugi podstavak
Članak 19.	—
Članak 20.	—
Članak 21.	Članak 29. stavak 1. točka (c); Članak 29. stavak 5.; Članak 29. stavak 7.
Članak 22.	—
Članak 23.	Članak 41. stavak 1. točka (d); Članak 41. stavak 1. točka (e); Članak 41. stavak 1. točka (f); Članak 41. stavak 1. točka (g); Članak 41. stavak 1. točka (h)
Članak 24.	Članak 42.
Članak 25.	—
Članak 26.	Članak 44. stavak 1. točka (a); Članak 44. stavak 2.; Članak 44. stavak 3.; Članak 44. stavak 6.
Članak 27.	—
Članak 28.	Članak 57.
Članak 29.	—
